

Ο Προφήτης Ο Κηπος του Προφήτη

ΧΑΛΙΛ ΓΚΙΜΠΡΑΝ

ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗΣ

KAHLIL GIBRAN

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

Μετάφραση

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΑΨΑΣ

Γ' ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ - ΑΘΗΝΑ

Τίτλος του έργου στα αγγλικά:
The Prophet

© 1974 Εκδόσεις Μπουκουμάνη

Στοιχειοθετήθηκε και τυπώθηκε στην Αθήνα τον Ιούνιο του 1974 στα καταστήματα μονοτυπίας Σ. ΚΛΑΠΑΚΗ (Αρ. Κουρτίδου 153 - Αθήνα, τηλ. 255.195) για λογαριασμό των εκδόσεων ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ (Ακαδημίας 57, Αθήνα 143 τηλ. 618.502)

Διόρθωση : Χριστίνα Γιατζόγλου

Μακέτα εξωφύλλου: Λίκα Φλώρου

**«Boukoumanis» Publications,
57 Acadimias St.. Athens 143, Greece - Tel: 618.502**

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ

Αγάπη.....	21
Γάμος.....	26
Παιδιά.....	29
Δόσιμο.....	32
Φαγητό και Πιοτό.....	35
Δουλειά.....	37
Χαρά και Λύπη.....	41
Σπίτια.....	43
Ρούχα.....	46
Αγορά και Πώληση.....	47
Έγκλημα και Τιμωρία.....	49
Νόμοι.....	55
Ελευθερία.....	58
Λογικό και Πάθος.....	61
Πόνος.....	64
Αυτογνωσία.....	65
Διδαχή.....	67
Φιλία.....	69
Ομιλία.....	71
Χρόνος.....	73
Καλό και Κακό.....	75
Προσευχή.....	79
Ηδονή.....	81
Ομορφιά.....	85
Θρησκεία.....	88
Θάνατος.....	91

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Ο Χαλίλ Γκιμπράν γεννήθηκε στο Μπεχάρι τον Λιβάνου, το 1883. Μετά τις σπουδές του στο Παρίσι, εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α. όπου και πέθανε το 1931.

Καταγόταν από οικογένεια σχετικά εύπορη και καλλιεργημένη. Η μητέρα του ήταν καλλιτεχνική φύση, με ξεχωριστό ταλέντο στη μουσική. Ο νεαρός Γκιμπράν παρουσίασε από μικρός ιδιαίτερη επίδοση στη ζωγραφική, την πλαστική και το γράψιμο. Σπούδασε ζωγραφική στο Παρίσι, στη Σχολή Καλών Τεχνών, με δάσκαλο τον Αύγουστο Ροντέν.

Οι πρώτες καλλιτεχνικές εργασίες ήταν θεατρικά έργα και πεζοτράγουδα, γραμμένα στα αραβικά. Από τα είκοσι όμως χρόνια του, άρχισε να γράφει αποκλειστικά στα αγγλικά.

Το πιο κοσμαγάπητο από τα έργα του είναι **Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ**, μια υπέροχη σύνθεση από ποιητικές παραβολές που εξετάζουν όλες τις πλευρές των σχέσεων ανάμεσα στους ανθρώπους. Χαρακτηριστικό της αγάπης του κοινού για τον **ΠΡΟΦΗΤΗ** είναι ότι έχει μεταφραστεί σε είκοσι γλώσσες και ότι μέχρι το 1965 είχαν εκδοθεί πάνω από δύο εκατομμύρια αντίτυπα στην αγγλική γλώσσα. Το βαθιά ανθρωπιστικό μήνυμα που μεταδίδει ο **ΠΡΟΦΗΤΗΣ** βρήκε ανταπόκριση σε αναρίθμητες ανθρωπίνες καρδιές.

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ συμπληρώθηκε αργότερα με τα έργα του **Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ** και **Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ**. Στο πρώτο, κύριο θέμα είναι η σχέση ανθρώπου και φύσης, ενώ στο δεύτερο, η σχέση ανθρώπου και Θεού. Στα έργα του αυτά, καθώς και σ' ολόκληρη τη δημιουργία του, ο ποιητής αναζητά την ορθή εκδήλωση του συναισθήματος, της σκέψης και της δράσης στον άνθρωπο, που θα τον επιτρέψει να ζήσει ευτυχισμένα τη γήινη ζωή του, χωρίς να αδικεί και ν' άδικιέται, να καταστρέφει και να καταστρέφεται. Αναζητά την ενότητα ανάμεσα σ' όλους τους ανθρώπους, και την ενότητα ανάμεσα στον άνθρωπο, τη φύση, και «τα πάντα της ζωής».

Σ' ένα άλλο σημαντικό έργο του, **ΙΗΣΟΥΣ, Ο ΓΙΟΣ**

ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ο Γκιμπράν προσπαθεί να παρουσιάσει το Χριστό μέσ' από τη συνείδηση των συγχρόνων του, εχθρών και φίλων του.

Άλλα αξιόλογα έργα του είναι: **ΤΑ ΣΠΑΣΜΕΝΑ ΦΤΕΡΑ, Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΜΑΤΑ, ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΑΦΟΡΙΣΜΩΝ, ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ, Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ.**

Αξιομνημόνευτη είναι και η Έκδοση 20 σχεδίων του, που χαρακτηρίζονται από ιδεαλισμό και αγνότητα. Φανερό είναι σ' αυτά, καθώς και στα σχέδιά του με τα όποια εικονογραφεί τα περισσότερα βιβλία του, η επίδραση του ύφους του Λεονάρντο ντα Βίντσι. Χαρακτηριστικό της αξίας του σαν καλλιτέχνη είναι το γεγονός ότι ο Ροντέν τον διάλεξε ανάμεσα από πολλούς διαπρεπείς καλλιτέχνες για να του φτιάξει την προσωπογραφία του. Οι πίνακές του βρίσκονται στα καλύτερα μουσεία του κόσμου και πολλές φορές έχουν εκτεθεί στις μεγάλες πρωτεύουσες.

Ο Κλωντ Μπράντον, που τον γνώρισε προσωπικά, τον περιγράφει έτσι:

"Μελαχρινός, κορμί μικροκαμωμένο, αλλά σταθερό και δυνατό πρόσωπο γεμάτο ευαισθησία, αυστηρός, αλλά χωρίς τίποτα το ασκητικό, σεμνός, μετριοφρονας, χωρίς φιλοδοξία".

Αλλά, οποιαδήποτε βιογραφικά στοιχεία ή κρίσεις για το έργο του και την προσωπικότητά του δεν μπορούν να δώσουν στον αναγνώστη να νοιώσει όλα εκείνα τα βαθιά αισθήματα που μεταδίδει ο ίδιος ο ποιητής με το λόγο του, το γεμάτο ειλικρίνεια, αμεσότητα και ευαισθησία, ιδιαίτερα με το λόγο του **ΠΡΟΦΗΤΗ**, που είναι το αριστούργημά του. Για το λόγο αυτό, θεωρώ σκόπιμο να μη σχολιάσω το έργο που προλογίζω εδώ, αφήνοντας τον αναγνώστη ελεύθερο από κάθε προϋδεασμό, για να χαρεί την επικοινωνία τον με τον **ΠΡΟΦΗΤΗ** σα μια ζωντανή, δημιουργική, καρποφόρα πνευματική συνάντηση. Εξάλλου, πολλές από τις συγκινήσεις και τους διαλογισμούς που προκαλεί στον αναγνώστη ο **ΠΡΟΦΗΤΗΣ** βρίσκονται πέρα από την περιοχή του λόγου και της διανοητικής σύλληψης, στο χώρο της σιωπής όπου,

οι δίσκοι της χαράς και της θλίψης είναι άδειοι
και η ζυγαριά ισορροπεί μέσα στο κενό,
όπως θα έλεγε ο ποιητής.

Ε. Γ.

Ο ΑΛΜΟΥΣΤΑΦΑ, ο διαλεκτός και αγαπημένος, που ήταν φως αυγινό στη δική του μέρα, περίμενε δώδεκα ολόκληρα χρόνια στην πόλη της Ορφαλεζίας για το καράβι που θα γύριζε και θα τον έπαιρνε πίσω στο νησί που γεννήθηκε.

Και στο δωδέκατο χρόνο, την έβδομη μέρα του Γιελούλ, του μήνα του θερισμού, ανέβηκε το λόφο που ήταν έξω από τα τείχη της πόλης και κοίταξε κατά τη θάλασσα· κι ανάμεσα από την αραιή ομίχλη ξεχώρισε το καράβι του που ερχόταν.

Τότε, οι πόρτες της καρδιάς του άνοιξαν με μιας, και η χαρά του φτερούγισε μακριά πάνω από τη θάλασσα. Κι εκείνος έκλεισε τα μάτια του και προσευχήθηκε μέσα στη σιωπή της ψυχής του.

Καθώς όμως κατέβαινε το λόφο, κάποια θλίψη άγγιξε την ψυχή του και μια σκέψη γεννήθηκε στην καρδιά του:

Πως θα μπορέσω να φύγω ήρεμα και χωρίς πόνο; Όχι, δε θα μπορέσω να φύγω από την πόλη αυτή χωρίς μια πληγή στην ψυχή μου.

Πολλές ήταν οι μέρες του πόνου που πέρασα μέσα στα τείχη της, και πολλές οι νύχτες της μοναξιάς μου· και ποιος μπορεί ν' αποχωριστεί τον πόνο και τη μοναξιά του χωρίς λύπη;

Πάρα πολλά κομμάτια του πνεύματός μου διασκόρπισα σ' αυτούς τους δρόμους, και πάρα πολλά είναι τα παιδιά της λαχτάρας μου που βαδίζουν γυμνά ανάμεσα σ' αυτούς τους λόφους, και δεν μπορώ να φύγω μακριά τους χωρίς κάποιο βαρος και κάποιον πόνο.

Σήμερα δεν πετώ από το κορμί μου ένα ρούχο, αλλά σχίζω το δέρμα μου με τα ίδια μου τα χέρια.

Ούτε είναι μια σκέψη αυτό που αφήνω πίσω μου, αλλά μια καρδιά που γλύκανε με την πείνα και τη δίψα.

Κι ωστόσο, δεν μπορώ ν' αργοπορήσω άλλο εδώ. Η θάλασσα που καλεί όλα τα πράγματα κοντά της, καλεί κι εμένα, και πρέπει να ταξιδέψω.

Γιατί, το να μείνω, κι αν ακόμα κάνει ζέστη φλογερή μέσα στη νύχτα, για μένα θα σημαίνει πάγωμα και κρουστάλλιασμα και σκλάβωμα μέσα στο καλούπι.

Μ' ευχαρίστηση θα 'παιρνα μαζί μου όλα όσα είναι εδώ. Αλλά πως μπορώ;

Η φωνή δεν μπορεί να πάρει μαζί της τη γλώσσα και τα χείλη που της έδωσαν φτερά. Μόνη πρέπει να πετάξει στα αιθέρια.

Και μόνος, χωρίς τη φωλιά του, θα πετάξει ο αετός στα ουράνια.

Σε λίγο, όταν έφτασε στα ριζά του λόφου, στράφηκε πάλι προς τη θάλασσα, και είδε

το καράβι του να πλησιάζει στο λιμάνι, και πάνω στην πλώρη του είδε τους ναύτες, ανθρώπους της πατρίδας του.

Και η ψυχή του μίλησε προς αυτούς και είπε:

Παιδιά της πρώτης μάνας μου, εσείς που καβαλάτε τα θαλασσινά ρεύματα, πόσες φορές αρμενίσατε στα όνειρά μου. Και τώρα έρχεστε στον ξύπνιο μου, που είναι το πιο βαθύ μου όνειρο.

Έτοιμος είμαι να φύγω, κι η προθυμία μου με τα πανιά απλωμένα περιμένει τον άνεμο.

Άλλη μια μόνο ανάσα θα πάρω σ' αυτό τον ακίνητο αέρα, άλλη μια μόνο ματιά αγάπης θα ρίξω πίσω μου.

Και μετά θα βρεθώ ανάμεσά σας, θαλασσοπόρος ανάμεσα σε θαλασσοπόρους.

Και συ, απέραντη θάλασσα, κοιμούμενη μητέρα,

Που εσύ μόνο είσαι ειρήνη κι ελευθερία για το ποτάμι και το ρεύμα,

Μόνο μια στροφή ακόμα θα πάρει αυτό το ποταμάκι κι άλλη μια μόνο φορά θα μουρμουρίσει σ' αυτό το ξέφωτο, και μετά, εγώ θα ρθω σε σένα, μια ελεύθερη σταλαγματιά στον απέραντο ωκεανό.

Και καθώς προχωρούσε, είδε από μακριά

άντρες και γυναίκες που άφηναν τους αγρούς και τα αμπέλια τους και βάδιζαν βιαστικά προς τις πύλες της πόλης.

Κι άκουσε τις φωνές τους που έλεγαν τ' όνομά του, και κραύγαζαν απο χωράφι σε χωράφι, μηνώντας ή μια στην άλλη πως το καράβι του είχε φτάσει.

Και κείνος είπε μέσα του:

Θα είναι η μέρα του χωρισμού μέρα συνάντησης;

Και θα πουν ότι το ηλιόγερμά μου ήταν πραγματικά η χαραυγή μου;

Και τι θα δώσω σ' αυτόν που άφησε το αλέτρι του στη μέση της αυλακιάς, και σε κείνον που σταμάτησε τον τροχό στο πατητήρι των σταφυλιών του;

Θα γίνει η καρδιά μου δέντρο βαρυφορτωμένο με καρπούς που θα μαζέψω και θα τους μοιράσω;

Και θα τρέξουν οι λαχτάρες μου σαν το νερό της κρήνης για να γεμίσω τις κούπες τους;

Μήπως είμαι άρπα που μπορεί ν' αγγίξει το χέρι του Δυνατού, ή μια φλογέρα που η ανάσα του να περάσει μέσα μου;

Εγώ είμαι αναζητητής της σιωπής, και τι θησαυρό έχω βρει στη σιωπή που να μπορώ να τον χαρίσω μ' εμπιστοσύνη;

Αν ετούτη είναι η μέρα της συγκομιδής

μου, σε ποιά χωράφια έχω σπείρει το σπόρο μου και σε ποιούς αμνημόνευτους καιρούς;

Αν αυτή είναι πραγματικά η ώρα όπου θα υψώσω το φανάρι μου, δε θα είναι η δική μου φλόγα που θα καίει μέσα σ' αυτό.

Άδειο και σκοτεινό θα υψώσω το φανάρι μου,

Κι ο νυχτοφύλακας θα το γεμίσει λάδι, κι ο ίδιος θα τ' ανάψει.

Αυτές τις σκέψεις τις διατύπωνε με λόγια. Πολλά όμως απ' όσα είχε στην καρδιά του έμειναν ανείπωτα. Γιατί κι αυτός ο ίδιος δεν μπορούσε να εκφράσει το πιο βαθύ του μυστικό.

Κι όταν μπήκε στην πόλη, όλος ο λαός ήρθε και τον αντάμωσε, κι όλοι μαζί του φώναζαν σα με μια φωνή.

Και οι γεροντότεροι της πόλης βγήκαν μπροστά και είπαν:

Μη μας αφήνεις από τώρα.

Ήσουν ήλιος μεσημεριάτικος στο σουρούπομάς, κι η νιότη σου μας χάρισε όνειρα για να ονειρευόμαστε.

Δεν είσαι ξένος ανάμεσά μας, ούτε φιλοξενούμενος, αλλά παιδί μας και πολυαγαπημένος μας.

Μη κάνεις ακόμα τα μάτια μας να πεινάσουν για το πρόσωπό σου.

Οι ιερείς και οι ιέρειες του είπαν:

Μην αφήσεις τα κύματα της θάλασσας να μας χωρίσουν τώρα, και τα χρόνια που πέρασες ανάμεσά μας να γίνουν μνήμη.

Περπάτησες ανάμεσά μας σαν πνεύμα, κι ο ίσκιος σου ήταν φως στα πρόσωπά μας.

Σ' αγαπήσαμε πολύ. Η αγάπη μας όμως ήταν άφωνη, και κρυμμένη κάτω από τα πέπλα.

Αλλά τώρα σου φωνάζει δυνατά, και ξεσκεπάζεται μπροστά σου.

Μα ποτέ η αγάπη δε γνωρίζει το ίδιο της το βάθος, πριν φτάσει η ώρα του χωρισμού.

Ήρθαν κι άλλοι και τον παρακάλεσαν. Αλλ' αυτός δεν τους απάντησε. Έσκυβε μόνο το κεφάλι του· κι όσοι ήταν κοντά του, είδαν τα δάκρυά του που έσταζαν στο στήθος του.

Και μαζί με όλο το λαό προχώρησε προς τη μεγάλη πλατεία, μπροστά στο ναό.

Κι εκεί, μέσα από το ιερό του ναού, βγήκε μια γυναίκα που τ' όνομά της ήταν Αλμήτρα. Ήταν η μάντισσα.

Κι αυτός έριξε πάνω της άπειρα τρυφερό το βλέμμα του, γιατί αυτή ήταν η πρώτη που τον γύρεψε και τον πίστεψε, όταν εκείνος δε βρισκόταν στην πόλη τους παρά μια μόνο μέρα.

Κι η Αλμήτρα τον χαιρέτησε, και του είπε: Προφήτη του Θεού, που αναζητάς το υπέρ-

τατο, πολύ καιρό έψαχνες τις θάλασσες για το καράβι σου.

Και τώρα το καράβι σου ήρθε, κι εσύ πρέπει να φύγεις. Βαθιά είναι η λαχτάρα σου για τη γη των αναμνήσεών σου και την κατοικία των μεγάλων πόθων σου· και η αγάπη μας δε θα μπορούσε να σε δέσει· ούτε οι ανάγκες μας να σε κρατήσουν.

Όμως, σου ζητούμε ένα πράγμα πριν μας αφήσεις, να μας μιλήσεις, και να μας δώσεις από την αλήθεια σου.

Και μεις θα τη δώσουμε στα παιδιά μας, κι εκείνα στα δικά τους παιδιά, κι έτσι δε θα χαθεί. Στη μοναξιά σου παρατήρησες τις μέρες μας, και στον ξύπνιο σου άκουσες το κλάμα και το γέλιο του ύπνου μας.

Τώρα, λοιπόν, αποκάλυψέ μας τον εαυτό μας, και πες μας όλα όσα έχεις νοιώσει για όσα βρίσκονται ανάμεσα στη γέννηση και το θάνατο.

Κι εκείνος απάντησε:

Λαέ της Ορφαλεξίας, για τι άλλο μπορώ να μιλήσω εκτός από αυτό που ακόμα και τώρα σαλεύει μέσα στις ψυχές σας;

ΤΟΤΕ η Αλμήτρα είπε:
Μίλησέ μας για την Αγάπη.

Κι εκείνος, ύψωσε το κεφάλι του κι αντίκρυσε το λαό, κι απλώθηκε βαθιά ησυχία. Και με φωνή μεγάλη είπε:

Όταν η αγάπη σε καλεί, ακολούθησέ την,
Μ' όλο που τα μονοπάτια της είναι τραχιά
κι απότομα.

Κι όταν τα φτερά της σ' αγκαλιάσουν,
παραδώσου, μ' όλο που το σπαθί που είναι
κρυμμένο ανάμεσα στις φτερούγες της μπορεί
να σε πληγώσει.

Κι όταν σου μιλήσει, πίστεψέ την, μ' όλο
που η φωνή της μπορεί να διασκορπίσει τα
όνειρά σου σαν το βοριά που ερημώνει τον
κήπο.

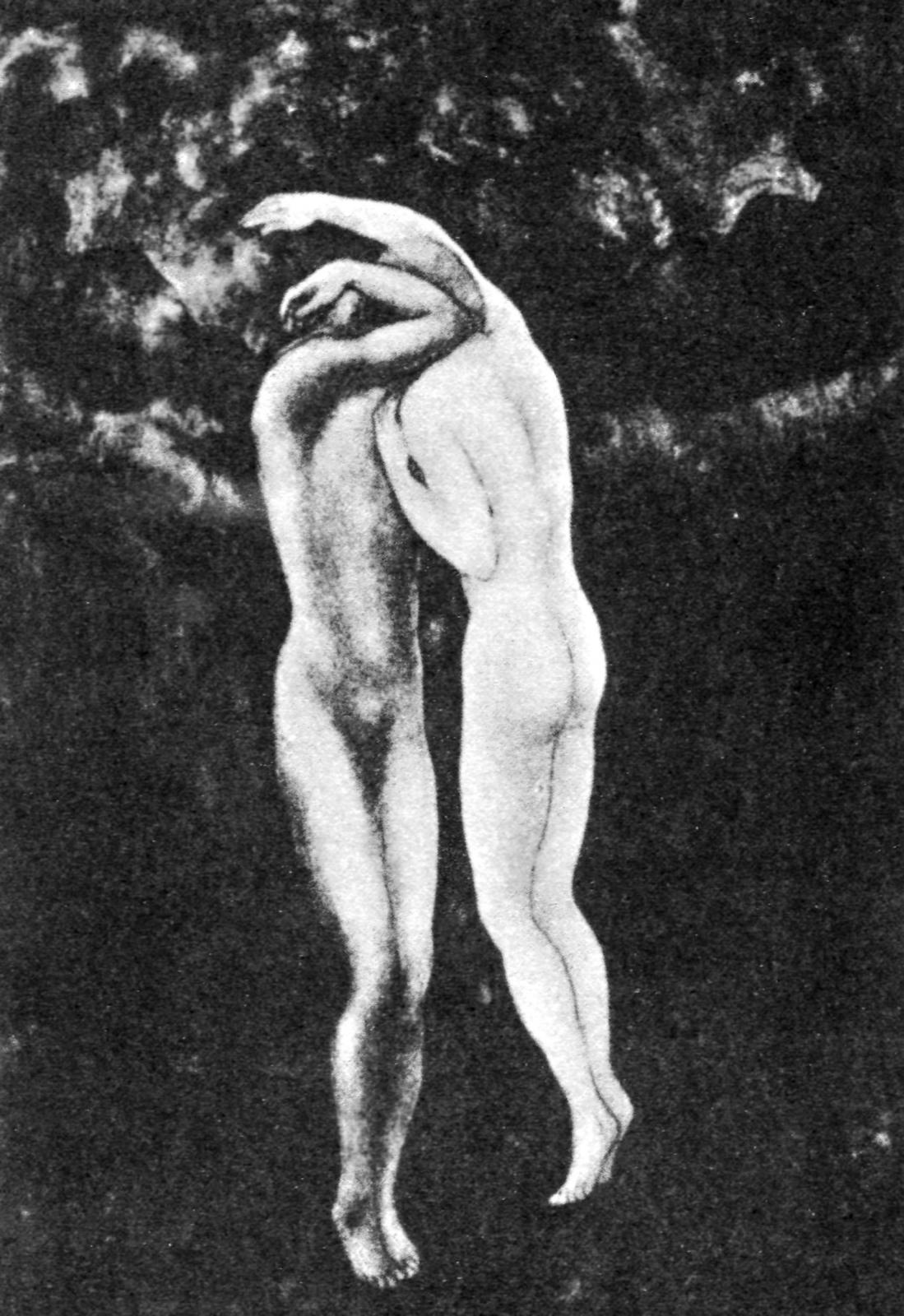
Γιατί, όπως η αγάπη σε στεφανώνει, έτσι
και θα σε σταυρώσει. Κι όπως είναι για το
μεγάλωμά σου, είναι και για το κλάδεμά σου.

Κι όπως ανεβαίνει ως την κορφή σου και
χαϊδεύει τα πιο τρυφερά κλαδιά σου που τρε-
μοσαλεύουν στον ήλιο,

Έτσι κατεβαίνει κι ως τις ρίζες σου και
ταράζει την προσκόλλησή τους στο χώμα.

Σα δεμάτια σταριού σε μαζεύει κοντά της.
Σε αλωνίζει για να σε ξεσταχιάσει. Σε κο-
σκινίζει για να σε λευτερώσει από τα φλού-
δια σου. Σε αλέθει για να σε λευκάνει. Σε ζυ-
μώνει ώσπου να γίνεις απαλός.

Και μετά σε παραδίνει στην ιερή φωτιά

της για να γίνεις ιερό ψωμί για του Θεού το άγιο δείπνο.

Όλα αυτά θα σου κάνει η αγάπη για να μπορέσεις να γνωρίσεις τα μυστικά της καρδιάς σου, και με τη γνώση αυτή να γίνεις κομμάτι της καρδιάς της ζωής.

Αλλά αν από το φόβο σου, γυρέψεις μόνο την ησυχία της αγάπης και την ευχαρίστηση της αγάπης,

Τότε, θα ήταν καλύτερα για σένα να σκεπάσεις τη γύμνια σου και να βγεις έξω από το αλώνι της αγάπης. Και να σταθείς στον χωρίς εποχές κόσμο όπου θα γελάς, αλλά όχι με ολάκερο το γέλιο σου, και θα κλαις, αλλά όχι με όλα τα δάκρυά σου.

Η αγάπη δε δίνει τίποτα παρά μόνο τον εαυτό της, και δεν παίρνει τίποτα παρά από τον εαυτό της.

Η αγάπη δεν κατέχει κι ούτε μπορεί να κατέχεται· γιατί η αγάπη αρκείται στην αγάπη.

Όταν αγαπάς, δε θα 'πρεπε να λες: «Ο Θεός είναι στην καρδιά μου», αλλά μάλλον «Εγώ βρίσκομαι μέσα στην καρδιά του Θεού.»

Και μη πιστέψεις ότι μπορείς να κατευθύνεις την πορεία της αγάπης, γιατί η αγάπη,

αν σε βρει άξιο, θα κατευθύνει εκείνη τη δική σου πορεία.

Η αγάπη δεν έχει καμιά άλλη επιθυμία έκτος από την εκπλήρωσή της. Αλλά αν αγαπάς κι είναι ανάγκη να έχεις επιθυμίες, ας είναι αυτές οι επιθυμίες σου:

Να λιώσεις και να γίνεις σαν το τρεχούμενο ρυάκι που λέει το τραγούδι του στη νύχτα.

Να γνωρίσεις τον πόνο της πολύ μεγάλης τρυφερότητας. Να πληγωθείς από την ίδια τη γνώση σου της αγάπης.

Και να ματώσεις πρόθυμα και χαρούμενα.

Να ξυπνάς την αυγή με καρδιά έτοιμη να πετάξει και να προσφέρει ευχαριστίες για μια ακόμα μέρα αγάπης·

Να αναπαύεσαι το μεσημέρι και να στοχάζεσαι την έκσταση της αγάπης·

Να γυρίζεις σπίτι το σούρουπο μ' ευγνωμοσύνη στην καρδιά·

Και ύστερα να κοιμάσαι με μια προσευχή για την αγάπη που έχεις στην καρδιά σου και μ' έναν ύμνο δοξαστικό στα χείλη σου.

ΜΕΤΑ η Αλμήτρα μίλησε ξανά και εί-
πε, Και τι έχεις να πεις για το Γάμο,
δάσκαλε;

Κι εκείνος αποκρίθηκε έτσι:

Γεννηθήκατε μαζί, και θα είστε παντοτι-
νά μαζί.

Θα είστε μαζί κι όταν τα άσπρα φτερά
του θανάτου σκορπίσουν τις μέρες σας.

Ναι, θα είστε μαζί ακόμα και μέσα στη
σιωπηλή ανάμνηση του Θεού.

Αφήστε όμως να υπάρχουν αποστάσεις
στην ένωσή σας.

Κι αφήστε τους ανέμους του ουρανού να
χορεύουν ανάμεσά σας.

Αγαπάτε ο ένας τον άλλο, αλλά μην κά-
νετε δεσμά από την αγάπη:

Αφήστε την αγάπη να είναι σα μια κινούμενη
θάλασσα ανάμεσα στις ακτές των ψυχών σας.

Γεμίστε τις κούπες ο ένας του άλλου, αλ-
λά μην πίνετε από την ίδια κούπα.

Δίνετε ο ένας στον άλλο από το ψωμί
σας αλλά μην τρώτε από το ίδιο κομμάτι.

Τραγουδάτε και χορεύετε μαζί και χαρεί-
τε, αλλά ας μένει ο καθένας μόνος του,

Καθώς οι χορδές του λαγούτου είναι μόνες,
παρ' όλο που δονούνται με την ίδια μουσική.

Δώσετε τις καρδιές σας, όχι όμως στη φύ-
λαξη ο ένας του άλλου.

Γιατί μόνο το χέρι της Ζωής μπορεί να κρατήσει τις καρδιές σας.

Να στέκεστε μαζί, κι ωστόσο όχι πολύ κοντά μαζί:

Γιατί οι κολόνες του ναού στέκονται χώρια,

Και η βαλανιδιά και το κυπαρίσσι δε φυτρώνουν το ένα στη σκιά του άλλου.

ΚΑΙ μια γυναίκα που κρατούσε ένα μωρό στην αγκαλιά της είπε, Μίλησέ μας για τα Παιδιά.

Κι εκείνος είπε:

Τα παιδιά σας δεν είναι παιδιά σας.

Είναι οι γιοι και οι κόρες της λαχτάρας της Ζωής για τη ζωή.

Έρχονται στη ζωή με τη βοήθειά σας, άλλα όχι από σας,

Και μ' όλο που είναι μαζί σας, δεν ανήκουν σε σας.

Μπορείτε να τους δώσετε την αγάπη σας, όχι όμως και τις ιδέες σας,

Γιατί αυτά έχουν τις δικές τους ιδέες.

Μπορείτε να στεγάσετε το σώμα τους, όχι όμως και την ψυχή τους,

Γιατί η ψυχή τους κατοικεί στο σπίτι του αύριο, που εσείς δεν μπορείτε να επισκεφτείτε, ούτε στα όνειρά σας.

Μπορείτε να προσπαθήσετε να τους μοιάσετε, αλλά μη γυρεύετε να κάνετε αυτά να σας μοιάσουν.

Γιατί η ζωή δεν πηγαίνει προς τα πίσω και δε σταματά στο χθες.

Εσείς είστε τα τόξα απ' όπου τα παιδιά σας σα ζωντανά βέλη θα τυναχτούν μπροστά.

Ο τοξότης βλέπει το σημάδι πάνω στο μονοπάτι του άπειρου, και σας λυγίζει με τη

δύναμή του ώστε τα βέλη του να τιναχτούν
γοργά και μακριά.

Το λύγισμά σας στο χέρι του τοξότη ας
είναι για σας χαρά·

Γιατί όπως αυτός αγαπά τα βέλη που πε-
τουν, έτσι αγαπά και τα τόξα που είναι στα-
θερά.

ΜΕΤΑ μίλησε ένας πλούσιος και είπε,
Μίλησέ μας για το Δόσιμο.

Κι εκείνος απάντησε:

Δίνετε αλλά λίγο, όταν δίνετε από τα αποκτήματά σας.

Μόνο όταν δίνετε από τον εαυτό σας, δίνετε πραγματικά.

Γιατί τι είναι τα αποκτήματά σας εκτός από πράγματα που κρατάτε και φυλάτε από φόβο μη τα χρειαστείτε αύριο;

Αλλά το αύριο, τι θα φέρει το αύριο στο πολύ προνοητικό σκυλί που θάβει κόκκαλα στη χωρίς σημάδια άμμο καθώς ακολουθεί τους προσκυνητές προς την ιερή πόλη;

Και τι άλλο είναι ο φόβος της ανάγκης από την ίδια την ανάγκη;

Δεν είναι ο φόβος της δίψας όταν το πηγάδι σας είναι γεμάτο, η δίψα που είναι αξεδίψαστη;

Υπάρχουν εκείνοι που δίνουν λίγα από τα πολλά που έχουν - και τα δίνουν για αναγνώριση, και αυτή η κρυφή τους επιθυμία κάνει τα δώρα τους μισερά.

Και υπάρχουν εκείνοι που έχουν λίγα και τα δίνουν όλα.

Αυτοί είναι εκείνοι που πιστεύουν στη ζωή και στην αφθονία της ζωής, και το σεντούκι τους δεν αδειάζει ποτέ.

Υπάρχουν εκείνοι που δίνουν με χαρά, και η χαρά αυτή είναι η άνταμοιβή τους.

Και υπάρχουν εκείνοι που δίνουν με πόνο και ο πόνος αυτός είναι το βάπτισμά τους.

Και υπάρχουν εκείνοι που δίνουν και δε νιώθουν πόνο στο δόσιμο, ούτε γυρεύουν χαρά, κι ούτε σκέφτονται την αρετή.

Αυτοί δίνουν όπως η μυρτιά στο λιβάδι εκεί κάτω αναδίνει την ευωδιά της στο διάστημα.

Με τα χέρια τέτοιων ανθρώπων μιλάει ο Θεός, και πίσω από τα μάτια τους ο Θεός χαμογελάει στη γή.

Είναι καλό να δίνεις όταν σου το ζητούν, αλλά είναι καλύτερο να δίνεις χωρίς να στο ζητήσουν από κατανόηση.

Και για τον απλόχερο άνθρωπο η αναζήτηση εκείνου που θα δεχτεί είναι χαρά μεγαλύτερη από το δόσιμο.

Και υπάρχει τάχα κάτι που θα έπρεπε να κρατήσεις;

Όλα όσα έχεις κάποια μέρα θα δοθούν.

Γι' αυτό δώσε τώρα, ώστε ο καιρός της προσφοράς να είναι δικός σου, κι όχι των κληρονόμων σου.

Πολλές φορές λες, «Θα ήθελα να δώσω, αλλά μόνο σ' αυτούς που αξίζουν».

Τα δέντρα του περιβολιού σου δε μιλούν έτσι, ούτε τα κοπάδια στο λιβάδι σου.

Δίνουν για να μπορέσουν να ζήσουν, γιατί το να κρατήσουν είναι θάνατος.

Σίγουρα αυτός που είναι άξιος να δέχεται τις μέρες και τις νύχτες του, είναι άξιος και για κάθετι άλλο από σένα.

Και αυτός που αξιώθηκε να πιει από τον ωκεανό της ζωής, αξίζει να γεμίσει την κούπα του από το μικρό ρυάκι σου.

Και ποια θα υπάρξει μεγαλύτερη αξία από κείνη που βρίσκεται στο θάρρος και στην πίστη η καλύτερα στην ευσπλαχνία της αποδοχής;

Και ποιός είσαι εσύ που θα 'πρεπε οι άνθρωποι να ανοίξουν το στήθος τους και να ξεσκεπάσουν την περηφάνια τους, για να μπορέσεις να δεις την αξία τους γυμνή και την περηφάνια τους αντρόπιαστη;

Δες πρώτα αν εσύ ο ίδιος είσαι άξιος να γίνεις δότης, και όργανο του δοσίματος.

Γιατί, στην πραγματικότητα, είναι η ζωή που δίνει στη ζωή - ενώ εσύ, που ονομάζεις τον εαυτό σου δότη, δεν είσαι παρά ένας μάρτυρας.

Και σεις αποδέκτες - και είστε όλοι σας αποδέκτες - μη δέχεστε φορτίο ευγνωμοσύνης, για να μη βάλετε δεσμά πάνω στον εαυτό σας και σ' αυτόν που δίνει.

Καλύτερα να ανυψώνεστε μαζί με το δότη πάνω στα δώρα του, ωσάν να ήταν φτερά·

Γιατί αν σκέφτεστε πολύ το χρέος σας είναι σα να αμφιβάλλετε για τη γενναιοδωρία του, που μητέρα της είναι η ανοιχτόκαρδη γη, και πατέρας της ο Θεός.

ΥΣΤΕΡΑ, ένας γέρος, που είχε πανδο-
χείο, είπε, Μίλησέ μας για το Φαγητό
και το Πιοτό.

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Μακάρι να μπορούσατε να ζείτε με το
άρωμα της γης, και σαν αέρινα φυτά να τρέ-
φεστε από το φως.

Αλλά αφού πρέπει να σκοτώνετε για να
τρώτε, και να κλέβετε από τα νεογέννητα
ζώα το γάλα της μητέρας τους για να ξεδι-
ψάσετε, ας γίνεται αυτό σα μια πράξη λα-
τρείας,

Κι ας είναι το τραπέζι σας σα βωμός όπου
θυσιάζονται το αγνό και το αθώο του δάσους
και του κάμπου γι' αυτό που είναι πιο αγνό
και πιο αθώο μέσα στον άνθρωπο.

Όταν σκοτώνετε ένα ζώο πείτε του, μέ-
σα στην καρδιά σας:

«Η ίδια δύναμη που σκοτώνει εσένα, σκο-
τώνει και μένα· κι εγώ επίσης θα φαγωθώ.

Γιατί ο νόμος που παράδωσε εσένα στο
χέρι μου θα παραδώσει και μένα σ' ένα δυνα-
τότερο χέρι.

Το αίμα σου και το αίμα μου δεν είναι
τίποτ' άλλο από το χυμό που τρέφει το δέν-
τρο του ουρανού».

Κι όταν κομματιάζεις ένα μήλο με τα δόν-
τια σου, πες του, μέσα στην καρδιά σου:

«Οι σπόροι σου θα ζήσουν μέσα στο σώμα μου,

Και τα μπουμπούκια τ' αυριανά σου θ' ανθίσουν μέσα στην καρδιά μου,

Και η ευωδιά σου θα γίνει ανάσα μου,
Και μαζί θα χαιρόμαστε όλες τις εποχές.»

Και το φθινόπωρο, όταν μαζεύετε τα σταφύλια από τ' αμπέλια σας για το πατητήρι, πείτε μέσα στην καρδιά σας:

«Είμαι κι εγώ ένα αμπέλι, κι ο καρπός μου θα μαζευτεί για το πατητήρι,

Και σαν το καινούργιο κρασί θα μπόστα δοχεία της αιωνιότητας.»

Και το χειμώνα, όταν ρουφάτε το κρασί, ας είναι ένα τραγούδι μέσα στην καρδιά σας· για κάθε κούπα·

Και μέσα στο τραγούδι ας είναι μια ανάμνηση για τις φθινοπωρινές μέρες και για τ' αμπέλι, και για το πατητήρι.

ΜΕΤΑ, ένας γεωργός είπε, Μίλησέ μας για τη Δουλειά.

Κι εκείνος απάντησε, λέγοντας:

Δουλεύετε για να συμβαδίζετε με τη γη και την ψυχή της γης.

Γιατί το να είσαι άνεργος σημαίνει να είσαι ξένος με τις εποχές, και να βγαίνεις έξω από την πορεία της ζωής που βαδίζει μεγαλόπρεπα και περήφανα αλλά και με υποταγή προς το άπειρο.

Όταν δουλεύετε, είστε μια φλογέρα που μέσα από την καρδιά της ο ψίθυρος των ωρών μετατρέπεται σε μελωδία.

Ποιός από σας θα ήθελε να είναι ένα καλάμι, βουβό και άφωνο, όταν όλα τ' άλλα τραγουδούν μαζί ενωμένα;

Από πάντα σας έλεγαν ότι η δουλειά είναι κατάρρα κι ο μόχθος δυστυχία.

Αλλά εγώ σας λέω ότι όταν δουλεύετε πραγματοποιείτε ένα μέρος από το πιο μακρινό όνειρο της γης που ανατέθηκε σε σας όταν το όνειρο αυτό γεννήθηκε,

Κι όταν ζείτε με τη δουλειά, αγαπάτε πραγματικά τη ζωή,

Κι όταν αγαπάτε τη ζωή μέσα από το μόχθο της δουλειάς σημαίνει ότι επικοινωνείτε με το πιο κρυφό μυστικό της ζωής.

Αλλά αν μέσα στον πόνο σας ονομάζετε

τη γέννηση πόνο και τη συντήρηση της σάρκας μια κατάρρα, που είναι γραμμένη στο μέτωπό σας, τότε σας απαντώ ότι τίποτ' άλλο εκτός από τον ιδρώτα του μετώπου σας δε θα σβήσει αυτό που είναι γραμμένο.

Σας έχουν ακόμα πει πως η ζωή είναι σκοτάδι, και μέσα στην απελπισία σας επαναλαμβάνετε σαν ηχώ αυτό που ειπώθηκε από τον απελπισμένο.

Κι εγώ λέω ότι η ζωή είναι πραγματικά σκοτάδι, εάν δεν υπάρχει πάθος,

Και κάθε πάθος είναι τυφλό, εάν δεν υπάρχει γνώση.

Και κάθε γνώση είναι μάταιη, εάν δεν υπάρχει δουλειά,

Και κάθε δουλειά είναι άδεια, εάν δεν υπάρχει αγάπη.

Και όταν δουλεύετε με αγάπη ενώνεστε με τον εαυτό σας, ο ένας με τον άλλο, και με το Θεό.

Και τι σημαίνει να δουλεύεις με αγάπη;

Σημαίνει να υφαίνεις το ύφασμα με κλωστές που τράβας από την καρδιά σου, σα να 'ταν να φορέσει το ύφασμα αυτό η αγαπημένη σου ψυχή.

Σημαίνει να χτίζεις ένα σπίτι με στοργή, σα να 'ταν να κατοικήσει στο σπίτι αυτό η αγαπημένη σου ψυχή.

Σημαίνει να σπέρνεις σπόρους με τρυφερότητα και να μαζεύεις τη σοδειά με χαρά, σα να 'ταν να φάει τον καρπό η αγαπημένη σου ψυχή.

Σημαίνει να δίνεις σ' όλα τα πράγματα το δικό σου νόημα με μια ανάσα από το πνεύμα σου,

Και να ξέρεις ότι όλοι οι ευλογημένοι νεκροί στέκονται γύρω σου και σε κοιτάζουν.

Πολλές φορές σας άκουσα να λέτε, σα να μιλούσατε στον ύπνο σας, «Αυτός που δουλεύει το μάρμαρο, και βρίσκει την έκφραση της ψυχής του στην πέτρα, είναι ανώτερος από αυτόν που οργώνει τη γη.

Κι αυτός που πιάνει τα χρώματα του ουράνιου τόξου και τα βάζει πάνω σ' ένα πανί με ανθρώπινες μορφές, αξίζει περισσότερο απ' αυτόν που φτιάχνει σαντάλια για τα πόδια μας.»

Αλλά εγώ λέω, όχι στον ύπνο μου, αλλά ολόξυπνος στο καταμεσήμερο, ότι ο άνεμος δεν τραγουδά πιο γλυκά στις γιγάντιες βαλανιδιές απ' ότι στο πιο μικρό και ταπεινό χορτάρι·

Και μεγάλος είναι μόνο εκείνος που μετατρέπει τη φωνή του ανέμου σε τραγούδι που το κάνει πιο γλυκό με την αγάπη του.

Η Δουλειά είναι αγάπη φανερωμένη.

Κι αν δεν μπορείτε να δουλεύετε με αγά-

πη παρά μόνο με αηδία, καλύτερα να παρατή-
σετε τη δουλειά σας και να καθίσετε στην
πύλη του ναού και να παίρνετε ελεημοσύνες
από εκείνους που δουλεύουν με χαρά.

Γιατί αν ψήσεις το ψωμί με αδιαφορία,
ψήνεις ένα πικρό ψωμί, που δε χορταίνει πα-
ρά τη μισή μόνο πείνα του ανθρώπου.

Κι αν αγανακτείς με το πάτημα των στα-
φυλιών, η αγανάκτησή σου στάζει δηλητή-
ριο στο κρασί.

Κι αν τραγουδάς σαν τους αγγέλους, και
δεν αγαπάς το τραγούδι, βουλώνεις τα αφτιά
του ανθρώπου στις φωνές της μέρας και τις
φωνές της νύχτας.

ΜΕΤΑ, μια γυναίκα είπε, Μίλησέ μας για τη Χαρά και τη Λύπη.

Κι εκείνος απάντησε:

Η χαρά σας είναι η λύπη σας χωρίς μάσκα.

Και το ίδιο το πηγάδι από όπου ανεβαίνει το γέλιο σας πολλές φορές γεμίζει με τα δάκρυά σας.

Και πως αλλιώς μπορεί να είναι;

Όσο πιο βαθιά σκάβει στο είναι σας η λύπη, τόσο περισσότερο χαρά μπορείτε να δεχτείτε.

Μήπως η κούπα που δέχεται το κρασί σας δεν είναι η ίδια εκείνη κούπα που κήκε στο φούρνο του αγγειοπλάστη;

Και η φλογέρα που ησυχάζει το πνεύμα σας δεν είναι το ίδιο εκείνο ξύλο που τρυπήθηκε με μαχαίρια;

Όταν είσαι χαρούμενος, κοίταξε βαθιά μέσα στην καρδιά σου και θα δεις ότι μονάχα εκείνο που σου έχει δώσει λύπη είναι εκείνο που σου δίνει τη χαρά.

Όταν είσαι λυπημένος, κοίταξε ξανά μέσα στην καρδιά σου, και θα δεις ότι πραγματικά κλAIS για εκείνο που υπήρξε η χαρά σου.

Μερικοί από σας λένουν, «Η χαρά είναι ανώτερη από τη λύπη» κι άλλοι λένε, «Όχι, η λύπη είναι ανώτερη».

Αλλά εγώ σας λέγω, τα δυο αυτά είναι αχώριστα.

Έρχονται πάντα μαζί, κι όταν το ένα κάθεται μόνο του δίπλα σου στο τραπέζι, θυμήσου ότι το άλλο κοιμάται στο κρεβάτι σου.

Πραγματικά, ταλαντεύεστε σαν τους δίσκους της ζυγαριάς ανάμεσα στη λύπη σας και στη χαρά σας.

Και μόνο όταν είστε άδειοι από κάθε φορτίο, είστε ήρεμοι και ισορροπημένοι.

Αλλά όταν ο θησαυροφύλακας σας χρησιμοποιεί για να ζυγίσει το χρυσάφι και τ' ασήμι του, αναγκαστικά θ' ανέβει ή θα κατέβει η χαρά σας ή η λύπη σας.

ΤΟΤΕ, βγήκε μπροστά ένας χτίστης και είπε, Μίλησέ μας για τα Σπίτια.

Κι εκείνος αποκρίθηκε και είπε:

Χτίστε από τη φαντασία σας ένα κιόσκι στην ερημιά, πριν χτίσετε ένα σπίτι μέσα στα τείχη της πόλης.

Γιατί όπως αγαπάτε το γυρισμό στο σπίτι σας το σούρουπο, έτσι κι ο οδοιπόρος που είναι μέσα σας αγαπά το μακρινό και το μοναχικό.

Το σπίτι σας είναι το μεγάλο σώμα σας.

Ζει με τον ήλιο και κοιμάται στην ησυχία της νύχτας· κι ο ύπνος του δεν είναι δίχως όνειρα. Μήπως δεν ονειρεύεται το σπίτι σας; κι όταν ονειρεύεται, δε φεύγει από την πόλη για να βρεθεί στα περιβόλια και τις λοφοκορφές;

Μακάρι να μπορούσα να μαζέψω τα σπίτια σας μέσα στη χούφτα μου, και σα σπορέας να τα διασκορπίσω στα δάση και στα λιβάδια.

Μακάρι οι κοιλάδες να ήταν οι δρόμοι σας, και τα πράσινα μονοπάτια οι αλέες σας, για να πηγαίνετε ο ένας στον άλλο μέσα από τα αμπέλια, και να έρχεστε με το άρωμα της γης στα ρούχα σας.

Αλλά αυτά δεν είναι ακόμα η ώρα για να γίνουν.

Μέσα στο φόβο τους οι πρόγονοί σας σας

μάζεψαν πολύ κοντά μαζί. Κι αυτός ο φόβος θα κρατήσει λίγο ακόμα. Λίγο ακόμα τα τείχη της πόλης θα χωρίζουν τα τζάκια σας από τα χωράφια σας.

Και πείτε μου, λαέ της Ορφαλεζίας, τι έχετε μέσα σ' αυτά τα σπίτια; Και τι φυλάτε πίσω από τις αμπαρωμένες πόρτες;

Έχετε ειρήνη, έχετε την ήσυχη ορμή που φανερώνει τη δύναμή σας;

Έχετε αναμνήσεις, αστραφτερά τόξα που συνδέουν τις κορυφές της ψυχής;

Έχετε ομορφιά, που οδηγεί την καρδιά από τα πράγματα που φτιάχτηκαν από ξύλο και πέτρα προς το ιερό βουνό;

Πείτε μου, έχετε αυτά τα πράγματα στα σπίτια σας;

Ή έχετε μόνο άνεση, και την ηδονή της άνεσης, αυτό το ύπουλο πράγμα που μπαίνει στα σπίτια σας σαν καλεσμένος, ύστερα γίνεται φιλοξενούμενος, και μετά αφέντης;

Ναι, κι ύστερα γίνεται δαμαστής, και με το μαστίγιο και το άγκιστρο κάνει τους πιο μεγάλους σας πόθους σα φοβισμένα κουτάβια.

Μ' όλο που τα χέρια του είναι μεταξοντυμένα, η καρδιά του είναι σιδερένια.

Σας νανουρίζει και σας αποκοιμίζει μόνο για να στέκεται πλάι στο κρεβάτι σας και

να εμπαιξεί την αξιοπρέπεια της σάρκας.

Εξευτελίζει τις γερές αισθήσεις σας, και τις ακουμπά στην ψίχα του αγκαθιού σαν εύθραυστα αγγεία.

Πραγματικά, ο πόθος για άνεση σκοτώνει το πάθος της ψυχής σας, και ύστερα βαδίζει μορφάζοντας άγρια στην επικήδεια πομπή σας.

Αλλά εσείς, παιδιά του διαστήματος, εσείς που δεν αναπαύεστε στην ανάπαυση, δε θα παγιδευτείτε, ούτε θα δαμαστείτε.

Το σπίτι σας δε θα είναι άγκυρα, αλλά κατάρτι.

Δε θα είναι λαμπερό κάλυμμα που σκεπάζει μια πληγή, αλλά βλέφαρο που προστατεύει το μάτι.

Δε θα μαζεύετε τα φτερά σας για να περνάτε από τις πόρτες, ούτε θα σκύβετε τα κεφάλια σας για να μη χτυπήσουν στο ταβάνι, ούτε θα φοβάστε να ανασάνετε για να μη ραγίσουν και πέσουν οι τοίχοι.

Δε θα κατοικείτε σε τάφους που έφτιαξαν οι νεκροί για τους ζωντανούς.

Και μ' όλη τη μεγαλοπρέπεια και λαμπράδα του, το σπίτι σας δε θα φυλά τα μυστικά σας, ούτε θα στεγάζει τις λαχτάρες σας.

Γιατί, αυτό πού είναι άπειρο μέσα σας, κατοικεί στα δώματα του ουρανού, που πόρτα του είναι η πρωινή πάχνη, και παράθυρά του τα τραγούδια και η σιωπή της νύχτας.

ΚΙ ο υφαντής είπε, Μίλησέ μας για τα Ρούχα.

Κι εκείνος απάντησε:

Τα ρούχα σας κρύβουν πολλή από την ομορφιά σας, κι ωστόσο δεν κρύβουν την ασχήμια σας.

Και μ' όλο που γυρεύετε στα ρούχα την ελευθερία της ατομικότητας, μπορεί αυτά να γίνουν χαλινάρι και αλυσίδα σας.

Μακάρι να μπορούσατε να ανταμώνετε τον ήλιο και τον άνεμο πιο πολύ με το κορμί σας και λιγότερο με τα ρούχα σας.

Γιατί η ανάσα της ζωής βρίσκεται στο φως του ήλιου και το χέρι της ζωής είναι ο άνεμος.

Μερικοί από σας λένε, «Είναι ο βοριάς που ύφανε τα ρούχα που φορούμε.»

Κι εγώ λέγω, ναι, ήταν ο βοριάς,

Αλλά ο αργαλειός του ήταν η ντροπή σας, και τα νήματά του το αδυνάτισμα των νεύρων σας.

Κι όταν τέλειωσε τη δουλειά του, γέλασε μέσα στο δάσος.

Μη λησμονείτε ότι η σεμνότητα είναι σα μια ασπίδα ενάντια στο μάτι του ακάθαρτου.

Κι όταν δε θα υπάρχει πια ακάθαρτος, τι θα ήταν η σεμνότητα παρά δεσμά και βρώμισμα της ψυχής;

Και μη ξεχνάτε πως η γη χαίρεται να αγγίζει τα γυμνά σας πόδια και οι άνεμοι ποθούν να παίζουν με τα μαλλιά σας.

ΚΙ ένας έμπορος είπε, Μίλησέ μας για την Αγορά και την Πώληση.

Κι εκείνος αποκρίθηκε και είπε:

Η γη σας δίνει τους καρπούς της, κι εσείς δεν τους θέλετε παρά μόνο αν ξέρετε πως να γεμίσετε τις τσέπες σας.

Μονάχα με την ανταλλαγή των δώρων της γης θα βρείτε αφθονία και ικανοποίηση.

Αλλά αν δεν κάνετε την ανταλλαγή αυτή με αγάπη, καλοσύνη και δικαιοσύνη, αυτή θα οδηγεί μερικούς στην απληστία κι άλλους στην πείνα.

Όταν εσείς, εργάτες της θάλασσας, των αγρών και των αμπελιών συναντάτε στην αγορά τους υφαντές, τους αγγειοπλάστες και τους συλλέκτες των μπαχαρικών,

Καλέστε το κυρίαρχο πνεύμα της γης, να έρθει ανάμεσά σας, ν' αγιάσει τις ζυγαριές και τους λογαριασμούς που εξισώνουν τις αξίες.

Και μην αφήσετε τον άνθρωπο με τα στείρα χέρια να πάρει μέρος στις συναλλαγές σας, να σας πουλήσει τα λόγια του και να πάρει το μόχθο σας.

Σ' έναν τέτοιο άνθρωπο, θα 'πρεπε να πείτε:

«Έλα μαζί μας στο χωράφι, ή πήγαινε με τ' αδέρφια μας στη θάλασσα και ρίξε το δίχτυ σου»

Γιατί το χωράφι και η θάλασσα θα δώσουν και σε σένα την αφθονία τους όπως και σε μας.»

Κι αν έρθουν στην αγορά οι τραγουδιστές, οι χορευτές και οι οργανοπαίχτες, - αγοράστε κι από τα δώρα τους.

Γιατί κι αυτοί είναι συλλέκτες καρπών και θυμιαμάτων, και αυτό που κουβαλούν, μ' όλο που είναι φτιαγμένο από όνειρα, είναι ρούχο και τροφή για την ψυχή σας.

Και πριν φύγετε από την αγορά, κοιτάξτε κανείς να μη φύγει με άδεια χέρια.

Γιατί το κυρίαρχο πνεύμα της γης δε θα κοιμηθεί ειρηνικά πάνω στα φτερά του ανέμου ώσπου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες και του πιο ταπεινού από σας.

ΜΕΤΑ, ένας από τους δικαστές της πόλης βγήκε μπροστά και είπε, Μίλησέ μας για το Έγκλημα και την Τιμωρία.
Κι εκείνος αποκρίθηκε, λέγοντας:

Είναι όταν η ψυχή σου περιπλανιέται στον άνεμο,

Που εσύ, μόνος και αφύλαχτος, κάνεις αδίκημα στους άλλους και επομένως στον εαυτό σου.

Και γι' αυτό το αδίκημα που διέπραξες οφείλεις να κρούσεις και να περιμένεις λίγο καιρό αφύλαχτος στην πόρτα του ευλογημένου.

Σαν τον ωκεανό είναι το θεϊκό σου είναι·
Και μένει πάντα αμόλυντο.

Και σαν τον αιθέρα δεν ανυψώνει παρά μόνο αυτούς που έχουν φτερά.

Ακόμα και σαν τον ήλιο είναι το θεϊκό σου είναι·

Δε γνωρίζει τους υπόγειους δρόμους του τυφλοπόντικα ούτε γυρεύει τις τρύπες του ερπετού.

Αλλά το θεϊκό σου είναι δεν κατοικεί μόνο μέσα στην ύπαρξη σου.

Πολλά από όσα είναι μέσα σου είναι ακόμα άνθρωπος, και πολλά απ' αυτά δεν είναι ακόμα άνθρωπος,

Αλλά ένας άμορφος πυγμαίος που προχωρεί κοιμισμένος μέσα στην ομίχλη ψάχνοντας για το ξύπνημά του.

Και για τον άνθρωπο που βρίσκεται μέσα σου θα ήθελα τώρα να μιλήσω.

Γιατί αυτός είναι που γνωρίζει το έγκλημα και την τιμωρία του εγκλήματος, και όχι ο θεϊκός σου εαυτός ούτε ο πυγμαίος που ζει στη σκοτεινιά.

Πολλές φορές σε άκουσα να μιλάς για κάποιον που διέπραξε αδίκημα ωσάν αυτός να μην ήταν ένας από όλους σας, αλλά ένας ξένος για σας, ένας παρείσακτος στον κόσμο σας.

Εγώ όμως σας λέω ότι όπως ο άγιος και ο δίκαιος δεν μπορεί να υψωθεί πάνω από το πιο ψηλό σημείο που βρίσκεται σε καθένα από σας,

Έτσι κι ο πονηρός κι ο αδύνατος δεν μπορούν να πέσουν πιο χαμηλά από το χαμηλότερο σημείο που βρίσκεται πάλι μέσα στον καθένα σας.

Κι όπως το ένα μόνο φύλλο δεν κιτρινίζει παρά μονάχα με τη βουβή γνώση όλου του δέντρου,

Έτσι κι ο παραβάτης δεν μπορεί να κάνει αδίκημα χωρίς την κρυφή θέληση όλων σας.

Σα μια πομπή βαδίζετε όλοι μαζί προς το θεϊκό σας εαυτό.

Εσείς είστε ο δρόμος και οι οδοιπόροι.
Κι όταν κάποιος από σας πέφτει, το πέ-

σιμό του είναι για κείνους που ακολουθούν, μια προφύλαξη ενάντια στην πέτρα όπου μπορούν να σκουντουφλήσουν.

Ναι, και το πέσιμό του είναι και απ' αυτούς που είναι μπροστά του, που, μ' όλο που είχαν πιο γρήγορο και πιο σίγουρο βήμα, ωστόσο δεν έβγαλαν το πέτρινο εμπόδιο από το δρόμο.

Και θα πω ακόμα, παρ' όλο που η λέξη μπορεί να είναι βαριά για την καρδιά σας:

Ο δολοφονημένος δεν είναι χωρίς ευθύνη για το θάνατό του, κι ο ληστεμένος φταίει κι ο ίδιος για το λήστεμά του.

Οι δίκαιοι δεν είναι αθώοι για τις πράξεις των πονηρών,

Κι εκείνος με τα καθαρά χέρια δεν είναι ανεύθυνος για τις πράξεις του κακούργου.

Ναι, ο ένοχος είναι πολλές φορές το θύμα του κακοποιημένου.

Κι ακόμα πιο συχνά ο καταδικασμένος είναι εκείνος που κουβαλά το φορτίο για λογαριασμό των αθώων και των ακατάκριτων.

Δεν μπορείτε να ξεχωρίσετε τον δίκαιο από τον άδικο και τον καλό από τον πονηρό.

Γιατί κι οι δυο στέκονται μαζί μπροστά στο πρόσωπο του ήλιου καθώς η μαύρη και η άσπρη κλωστή υφαίνονται μαζί.

Κι όταν η μαύρη κλωστή σπάζει, ο υφαντουργός θα προσέξει όλο το ύφασμα, και θα εξετάσει επίσης και τον αργαλειό.

Αν κάποιος από σας φέρει μπροστά στη δικαιοσύνη την άπιστη σύζυγο,

Θα πρέπει επίσης να ζυγίσει την καρδιά του συζύγου της στη ζυγαριά, και να μετρήσει την ψυχή του με μέτρα.

Και αυτός που θα καταδίκασε σε μαστίγωμα τον αδικητή, θα πρέπει να ερευνήσει και την ψυχή του αδικημένου.

Αν κάποιος από σας θα ήθελε να τιμωρήσει στο όνομα της δικαιοσύνης και να κατεβάσει το τσεκούρι πάνω στο κακό δέντρο, θα πρέπει να κοιτάξει και τις ρίζες του·

Και τότε αληθινά θα δει ότι οι ρίζες του καλού και του κακού, του καρποφόρου και του άκαρπου, είναι τυλιγμένες όλες μαζί στη σιωπηλή καρδιά της γης.

Κι εσείς δικαστές που θέλετε να είστε δίκαιοι.

Τι κρίση θα βγάλετε γι' αυτόν που αν και είναι τίμιος στα χέρια είναι όμως κλέφτης στη σκέψη;

Και ποια ποινή θα βάζατε σ' αυτόν που σκοτώνει τη σάρκα, αλλά δολοφονείται ο ίδιος στην ψυχή;

Και πως θα τιμωρήσετε εκείνον που στην πράξη είναι δόλιος και καταπιεστής,

Αλλά που είναι κι ο ίδιος αδικημένος και εξευτελισμένος;

Και πως θα τιμωρήσετε εκείνους που οι

τύψεις τους είναι κιόλας πολύ μεγαλύτερες από τα αδικήματά τους;

Δεν είναι οι τύψεις η δικαιοσύνη που απονέμει ο ίδιος εκείνος νόμος που εσείς θέλετε να υπηρετείτε,

Δεν μπορείτε όμως να βάλετε τύψεις στην καρδιά του αθώου, ούτε να τις αφαιρέσετε από την καρδιά του ενόχου.

Απρόσκλητες οι τύψεις θα καλούν μέσα στη νύχτα, έτσι που οι άνθρωποι να ξυπνούν και να αντικρύζουν τον εαυτό τους.

Κι εσείς που θέλετε να κατανοήσετε τη δικαιοσύνη, πως θα το μπορέσετε, παρά μόνο αν αντικρύσετε όλες τις πράξεις στο πιο δυνατό και καθαρό φως;

Μόνο τότε θα καταλάβετε ότι αυτοί που στέκονται όρθιοι και αυτοί που έχουν πέσει δεν είναι παρά ένας άνθρωπος που στέκεται στο μισοσκόταδο ανάμεσα στη νύχτα του πυγμαίου εαυτού του και τη μέρα του θείου εαυτού του.

Και ότι ο γωνιόλιθος του ναού δε βρίσκεται ψηλότερα από τον πιο χαμηλό λίθο στα θεμέλιά του.

ΥΣΤΕΡΑ, ένας Νομομαθής είπε, Και τι έχεις να πεις για τους Νόμους μας, Δάσκαλε;

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Σας κάνει χαρά να ορίζετε νόμους,

Κι ωστόσο σας κάνει μεγαλύτερη χαρά να τους παραβιάζετε.

Σαν τα παιδιά που παίζουν στην ακρογιαλιά και χτίζουν πύργους από άμμο μ' επιμονή και αφοσίωση και μετά τους καταστρέφουν με γέλια.

Αλλά ενώ εσείς χτίζετε τους αμμόπυργούς σας, η θάλασσα φέρνει πιο πολύ άμμο στην ακτή, κι όταν εσείς τους καταστρέφετε η θάλασσα γέλα μαζί σας.

Πραγματικά, η θάλασσα γελά πάντα με τον αθώο.

Αλλά τι να πω για κείνους για τους οποίους η ζωή δεν είναι ωκεανός, και οι άνθρωποι νόμοι δεν είναι αμμόπυργοι,

Γι' αυτούς που η ζωή είναι ένας βράχος, κι ο νόμος το κοπίδι που μ' αυτό σμιλεύουν το βράχο για να μοιάσει στη μορφή τους;

Και τι να πω για τον ανάπηρο που μισεί τους χορευτές;

Και τι να πω για το βόδι που αγαπά το ζυγό του και βλέπει τα ζαρκάδια και τα ελάφια του δάσους σαν άστατα κι αλήτικα πλάσματα;

Και τι να πω για το γέρικο ερπετό που δεν μπορεί ν' αλλάξει το δέρμα του, και αποκαλεί όλα τ' άλλα γυμνά και ξεδιάντροπα;

Και τι να πω για κείνον που έρχεται πολύ νωρίς στο γαμήλιο συμπόσιο, και όταν παραφάει και κουραστεί, φεύγει λέγοντας ότι όλα τα συμπόσια είναι βέβηλα και όλοι οι συμποσιαστές παραβάτες του νόμου;

Τι μπορώ να πω για όλους αυτούς εκτός από το ότι κι αυτοί στέκονται μέσα στο φως του ήλιου, αλλά με τη ράχη τους γυρισμένη στην όψη του ήλιου;

Αυτοί βλέπουν μόνο τις σκιές τους, και οι ίσκιοι τους είναι οι νόμοι τους.

Και τι είναι ο ήλιος γι' αυτούς εκτός από αυτό που ρίχνει ίσκιους;

Και τι άλλο είναι γι' αυτούς η αναγνώριση των νόμων παρά το να σκύβουν και να χαράζουν το περίγραμμα της σκιάς τους πάνω στη γη;

Αλλά εσείς που βαδίζετε έχοντας κατά πρόσωπο τον ήλιο, ποιές εικόνες που ζωγραφίζονται στη γη μπορούν να σας κρατήσουν;

Εσείς που ταξιδεύετε με τον άνεμο, ποιός ανεμοδείκτης μπορεί να κατευθύνει την πορεία σας;

Ποιος ανθρώπινος νόμος θα σας περιορίσει αν σπάσετε το χαλινό σας, αλλά όχι επάνω στην πόρτα της φυλακής κάποιου άλλου;

Ποιούς νόμους θα φοβηθείτε εσείς αν χο-
ρεύετε, χωρίς όμως να σκοντάψετε πάνω στις
σιδερένιες αλυσίδες οποιουδήποτε ανθρώπου;

Και ποιος είναι εκείνος που θα σας σύρει
στη δικαιοσύνη αν ξεσχίσετε τα φορέματά
σας, χωρίς όμως να τ' αφήσετε στο δρόμο
κανενός ανθρώπου;

Λαέ της Ορφαλεζίας, μπορείτε να βου-
βάνετε το τύμπανο, και μπορείτε να λύσετε
τις χορδές της λύρας, αλλά ποιος μπορεί να
διατάξει τον κορυδαλό να μην τραγουδά;

ΚΙ ένας ρήτορας είπε, Μίλησέ μας για την Ελευθερία.

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Στις πύλες της πόλης και δίπλα στο τζάκι σας σας είδα να ταπεινώνεστε και να λατρεύετε την ελευθερία σας, ωσάν τους σκλάβους που ταπεινώνονται μπροστά στον τύραννο και τον υμνούν παρ' όλο που αυτός τους σκοτώνει.

Αχ, μέσα στο άλσος του ναού και στη σκιά του κάστρου έχω δει τους πιο ελεύθερους από σας να φορούν την ελευθερία τους σα χαλινό και χειροπέδη.

Και μέσα μου μάτωσε η καρδιά μου· γιατί μπορείτε να είστε ελεύθεροι μόνο όταν η επιθυμία για την αναζήτηση της ελευθερίας γίνεται βαρύ φορτίο για σας, και όταν πάψετε να μιλάτε για την ελευθερία σα σκοπό και σαν εκπλήρωση.

Θα είστε αληθινά ελεύθεροι όταν οι μέρες σας δε θα είναι χωρίς φροντίδα ούτε οι νύχτες σας χωρίς ανάγκη και θλίψη,

Αλλά μόνο όταν αυτά τα πράγματα περιζώνουν τη ζωή σας, κι ωστόσο εσείς υψώνεστε πάνω απ' αυτά γυμνοί και αδέσμευτοι.

Αλλά πως θα υψωθείτε πάνω από τις μέρες και τις νύχτες σας, έκτος αν σπάσετε τις αλυσίδες σας που εσείς στη χαραυγή της νόησής σας δέσατε γύρω από τη μεσημεριάτικη ώρα σας;

Στην πραγματικότητα, αυτό που ονομάζετε ελευθερία είναι η πιο δυνατή αλυσίδα σας, μ' όλο που οι κρίκοι της λαμποκοπούν στον ήλιο και θαμπώνουν τα μάτια σας.

Και τι άλλο είναι εκτός από κομμάτια του ίδιου του εαυτού σας αυτό που θα θέλατε να πετάξετε για να ελευθερωθείτε;

Αν θέλετε να καταργήσετε έναν άδικο νόμο, ο νόμος αυτός γράφτηκε με το δικό σας χέρι, πάνω στο δικό σας μέτωπο.

Δεν μπορείτε να τον σβήσετε καίγοντας τα βιβλία των νόμων σας, ούτε ξεπλένοντας τα μέτωπα των δικαστών σας, ακόμα κι αν χύσετε όλη τη θάλασσα επάνω τους.

Και αν θέλετε να εκθρονίσετε ένα Δεσπότη, φροντίστε πρώτα να καταστρέψετε το θρόνο του που είναι στημένος μέσα σας.

Γιατί πως μπορεί ένας τύραννος να κυβερνήσει τους ελεύθερους και τους περήφανους, αν δεν υπάρχει κάποια τυραννία μέσα στην ελευθερία τους και μια ντροπή μέσα στην περηφάνια τους;

Κι αν θέλετε να ελευθερωθείτε από μια φροντίδα και μια έγνοια, αυτή την έγνοια εσείς τη διαλέξατε πιο πολύ από όσο σας την επέβαλαν.

Κι αν θέλετε να διώξετε κάποιο φόβο, η έδρα αυτού του φόβου βρίσκεται στην καρδιά σας κι όχι στο χέρι εκείνου που φοβάστε.

Αλήθεια, όλα τα πράγματα κινούνται μέσα στο είναι σας πάντοτε μισοαγκαλιασμένα, εκείνο που επιθυμείτε μ' εκείνο που φοβάστε, εκείνο που μισείτε μ' εκείνο που αγαπάτε, εκείνο που αναζητάτε μ' εκείνο που αποφεύγετε.

Αυτά τα πράγματα κινούνται μέσα σας σα φώτα και σκιές, σα ζευγάρια αχώριστα.

Κι όταν η σκιά αδυνατίζει και χάνεται, το φως που παραμένει γίνεται σκιά σε κάποιο άλλο φως.

Κι έτσι η ελευθερία σας, όταν χάνει τα δεσμά της, γίνεται η ίδια ο δεσμός μιας πιο μεγάλης ελευθερίας.

ΚΑΙ τότε η ιέρεια μίλησε πάλι και είπε:
Μίλησέ μας για το Λογικό και το Πάθος.

Κι εκείνος αποκρίθηκε λέγοντας:

Η ψυχή σας είναι πολλές φορές πεδίο μάχης, όπου το λογικό σας και η κρίση σας κάνουν πόλεμο ενάντια στο πάθος και την όρεξή σας.

Μακάρι να μπορούσα να γίνω ειρηνοποιός στην ψυχή σας, και να μετατρέψω τη διχόνοια και τον ανταγωνισμό των στοιχείων σας σε ενότητα και αρμονία. Αλλά πως μπορεί να γίνει αυτό, αν κι εσείς οι ίδιοι δε γίνετε ειρηνοποιοί, κι ακόμα, οι εραστές όλων των στοιχείων σας;

Το λογικό σας και το πάθος σας είναι το πηδάλιο και τα πανιά της θαλασσοπόρας ψυχής σας.

Αν τα πανιά σας ή το πηδάλιό σας σπάσει, το καράβι σας θα χορεύει ή θα παρασύρεται από τα κύματα, ή θα σταθεί ακίνητο στη μέση της θάλασσας.

Γιατί το λογικό, όταν κυβέρνα μόνο, είναι μια δύναμη που φυλακίζει· και το πάθος, αφύλαχτο, είναι μια φλόγα που καίει μέχρι την αυτοκαταστροφή.

Για τούτο, αφήστε την ψυχή σας να ανυψώνει το λογικό σας μέχρι τα ύψη του πάθους, για να μπορεί να τραγουδά·

Κι αφήστε την να κατευθύνει το πάθος σας με το λογικό, για να μπορεί το πάθος

σας να ζει μέσα από την καθημερινή ανάστασή του, και σαν το φοίνικα να ξαναγεννιέται από τις στάχτες του.

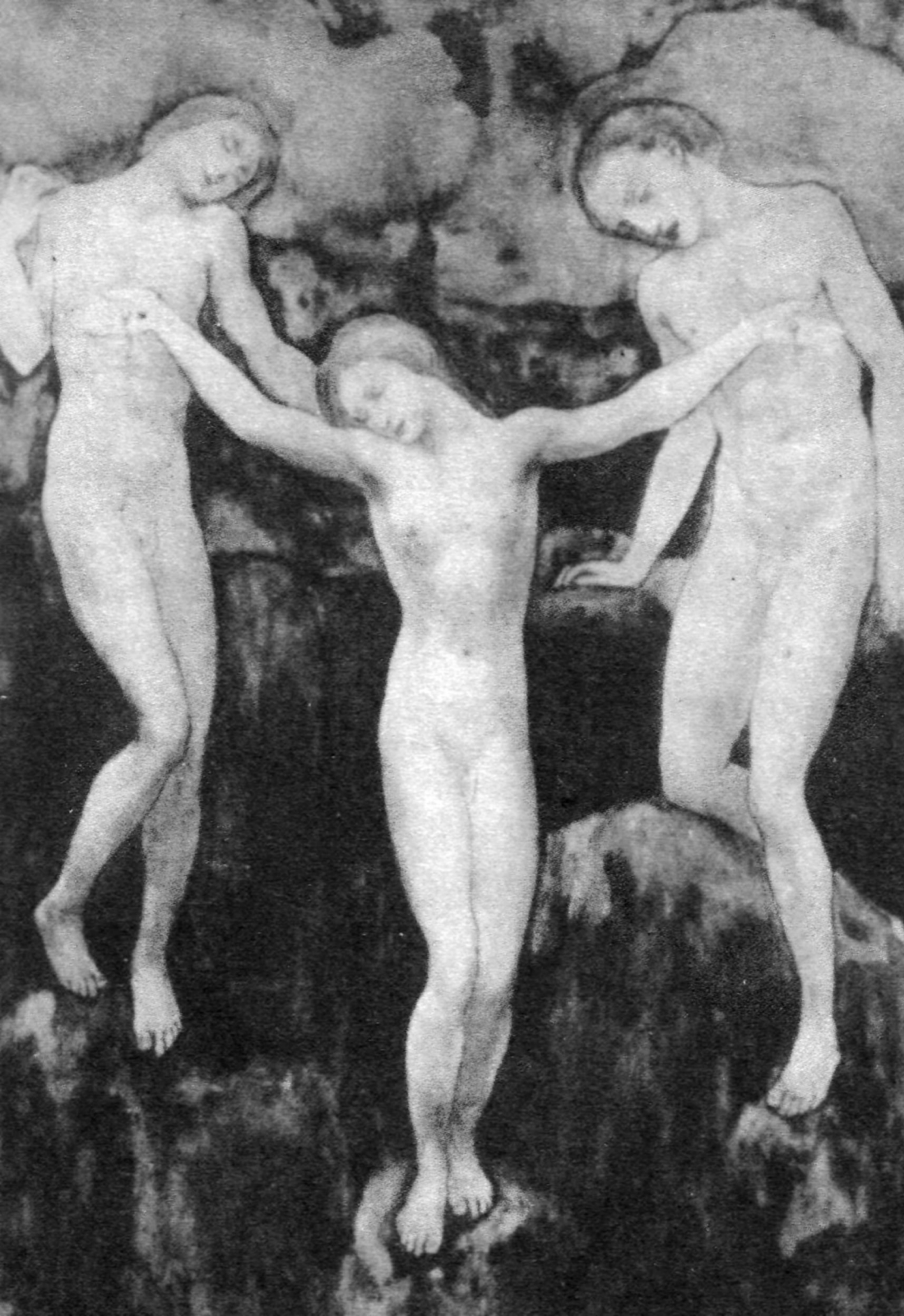
Θα 'θελα να βλέπατε την κρίση και την επιθυμία σας όπως θα βλέπατε δυο αγαπημένους φιλοξενούμενους στο σπίτι σας.

Σίγουρα δε θα τιμούσατε τον ένα καλεσμένο περισσότερο από τον άλλο· γιατί αυτός που προσέχει περισσότερο τον ένα, χάνει την αγάπη και την πίστη και των δυο.

Ανάμεσα στους λόφους, όταν κάθεστε στη δροσερή σκιά των ασημόφυλλων λευκών, και χαίρεστε την ειρήνη και τη γαλήνη των μακρινών αγρών και των λιβαδιών - αφήνετε τότε την καρδιά σας να πει με τη σιωπή, «Ο Θεός αναπαύεται στο λογικό.»

Κι όταν έρχεται η καταιγίδα, και οι τρομεροί άνεμοι ταραάζουν το δάσος, κι ο κεραυνός κι η αστραπή φανερώνουν το μεγαλείο του ουρανού, - τότε αφήνετε την καρδιά σας να πει με δέος, «Ο Θεός κινείται με το πάθος».

Κι αφού είστε κι εσείς μια ανάσα στη σφαίρα του Θεού, κι ένα φύλλο στο δάσος του Θεού, κι εσείς θα 'πρεπε να αναπαύεστε στο λογικό και να κινείστε με το πάθος.

ΚΑΙ μια γυναίκα μίλησε και είπε, Μίλησέ μας για τον Πόνο.

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Ο πόνος σας είναι το σπάσιμο του όστρακου που περικλείει τη γνώση σας.

Όπως το τσόφλι του καρπού πρέπει να σπάσει, για να βγει η καρδιά του στο φως του ήλιου, έτσι κι εσείς πρέπει να γνωρίσετε τον πόνο.

Κι αν μπορούσατε να κρατάτε στην καρδιά σας το θαυμασμό για τα καθημερινά θαύματα της ζωής σας, ο πόνος δε θα σας φαινόταν λιγότερο θαυμαστός από τη χαρά σας.

Και θα δεχόσαστε τις εποχές της καρδιάς σας, όπως δέχεστε από πάντα τις εποχές που περνούν πάνω από τα χωράφια σας.

Και θα παρατηρούσατε με ηρεμία τους χειμώνες της θλίψης σας.

Πολλούς από τους πόνους σας τους διαλέγετε μονάχοι.

Είναι το πικρό φάρμακο που μ' αυτό ο γιατρός που είναι μέσα σας θεραπεύει τον άρρωστο εαυτό σας.

Γι' αυτό, να εμπιστεύεστε το γιατρό, και να πίνετε το φάρμακό του, σιωπηλά και ήρεμα. Γιατί το χέρι του, αν και βαρύ και σκληρό, οδηγείται από το τρυφερό χέρι του Αόρατου,

Και η κούπα που σας δίνει, μ' όλο που καίει τα χείλη σας, είναι φτιαγμένη από τον πηλό που ο μεγάλος Αγγειοπλάστης μούσκεψε με τα δικά του άγια δάκρυα.

ΚΑΙ κάποιος άντρας είπε, Μίλησέ μας για την Αυτογνωσία.

Κι εκείνος απάντησε λέγοντας:

Οι καρδιές σας γνωρίζουν σιωπηλά τα μυστικά των ημερών και των νυχτών.

Αλλά τ' αφτιά σας διψούν για τον ήχο της γνώσης της καρδιάς σας.

Θέλετε να γνωρίσετε με λόγια αυτό που γνωρίζετε από πάντα στη σκέψη.

Θέλετε ν' αγγίξετε με τα δάχτυλά σας το γυμνό σώμα των ονείρων σας.

Και είναι καλό που το θέλετε.

Το κρυφό πηγάδι της ψυχής σας πρέπει να αναβλύσει και να τρέξει κελαρύζοντας προς τη θάλασσα·

Και ο θησαυρός του άπειρου βάθους σας πρέπει να αποκαλυφτεί στα μάτια σας.

Δεν πρέπει όμως να υπάρχουν ζυγαριές για να ζυγίζουν τον άγνωστο θησαυρό σας· και μη μετράτε τα βάθη της γνώσης σας με το βυθομετρικό κοντάρι ή το σχοινί.

Γιατί ο εαυτός είναι μια θάλασσα απεριόριστη και άμετρη·

Μη λέτε, «Βρήκα την αλήθεια», αλλά να λέτε, «Βρήκα μιαν αλήθεια».

Μη λέτε, «Βρήκα το μονοπάτι της ψυχής», αλλά να λέτε, «Συνάντησα την ψυχή που περπατούσε στο μονοπάτι μου».

Γιατί η ψυχή περπατά πάνω σ' όλα τα μονοπάτια.

Η ψυχή δεν περπατά πάνω σε μια γραμμή, ούτε μεγαλώνει σαν καλάμι.

Η ψυχή ξεδιπλώνεται, όπως ο λωτός με τα αναρίθμητα πέταλα.

ΤΟΤΕ, ένας δάσκαλος είπε, Μίλησέ μας για τη Διδασχί.

Κι εκείνος είπε:

Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί ν' αποκαλύψει σε σας τίποτε άλλο έκτος από εκείνο που βρίσκεται κιόλας μισοξύπνιο στη χαυρή της γνώσης σας.

Ο δάσκαλος που περιδιαβάζει στη σκιά του ναού, ανάμεσα στους μαθητές του, δε δίνει από τη σοφία του αλλά μάλλον από την πίστη και την αγάπη του.

Αν είναι πραγματικά σοφός, δε σας προσκαλεί να μπείτε στο σπίτι της σοφίας του, αλλά μάλλον σας οδηγεί στο κατώφλι του δικού σας νου.

Ο αστρονόμος μπορεί να σας μιλήσει για τη γνώση του που έχει για το διάστημα, αλλά δεν μπορεί να σας δώσει τη γνώση του.

Ο μουσικός μπορεί να σας τραγουδήσει για το ρυθμό που υπάρχει σε ολόκληρο το διάστημα, αλλά δεν μπορεί να σας δώσει το αφτί που συλλαμβάνει το ρυθμό, ούτε τη φωνή που τον αντιλαλεί.

Κι εκείνος που είναι έμπειρος στην επιστήμη των αριθμών, μπορεί να σας πει για τα μέτρα και τα σταθμά, αλλά δεν μπορεί να σας οδηγήσει στην περιοχή τους.

Γιατί το δράμα ενός ανθρώπου δεν μπορεί να δανείσει τα φτερά του στον άλλο άνθρωπο.

Και όπως καθένας από σας στέκεται μό-

νος στη γνώση του Θεού, έτσι πρέπει καθένας από σας να είναι μόνος στη δική του γνώση για το Θεό και στη δική του κατανόηση της γης.

ΚΙ ένας νέος είπε, Μίλησέ μας για τη Φιλία.

Κι εκείνος αποκρίθηκε λέγοντας:

Ο φίλος σας είναι η εκπλήρωση των αναγκών σας.

Είναι το χωράφι σας που εσείς σπέρνετε με αγάπη και θερίζετε μ' ευγνωμοσύνη.

Και είναι το τραπέζι σας και το παραγώνι σας.

Γιατί πηγαίνετε στο φίλο με την πείνα σας, και τον αναζητάτε για τη γαλήνη σας.

Όταν ο φίλος σας εκφράζει τις σκέψεις του, δε φοβάστε το όχι στη δική σας σκέψη, ούτε αποσιωπάτε το ναι.

Και όταν εκείνος είναι σιωπηλός, η καρδιά σας δεν παύει για ν' ακούσει την καρδιά του.

Γιατί στη φιλία, όλες οι σκέψεις, όλες οι επιθυμίες, όλες οι προσδοκίες γεννιούνται και μοιράζονται χωρίς λέξεις, με χαρά που είναι άφωνα.

Όταν χωρίζεσαι από το φίλο σου, δε λυπάσαι.

Γιατί αυτό που αγαπάς πιο πολύ σ' αυτόν μπορεί να είναι πιο φανερό στην απουσία του, όπως ο ορειβάτης βλέπει πιο καθαρά το βουνό από την πεδιάδα.

Και μη βάζετε κανένα σκοπό στη φιλία εκτός από το βάθαιμα του πνεύματος.

Γιατί η αγάπη που γυρεύει κάτι άλλο εκτός από την αποκάλυψη του δικού της μυστηρίου δεν είναι αγάπη παρά ένα δίχτυ που ρίχνεται στη θάλασσα και μόνο το ανώφελο θα πιάσει.

Και δίνετε το καλύτερο εαυτό σας στο φίλο σας.

Αφού θα γνωρίσει την άμπωτη του κυμάτου σας, δώστε του να γνωρίσει και την παλίρροιά του.

Είναι ο φίλος σας κάτι που θα 'πρεπε να γυρεύετε όταν έχετε ώρες που θέλετε να σκοτώσετε;

Καλύτερα να γυρεύετε το φίλο σας πάντα όταν έχετε ώρες να ζήσετε.

Γιατί έργο του φίλου είναι να εκπληρώσει τις ανάγκες σας, αλλά όχι να γεμίσει το κενό σας.

Και μέσα στη γλύκα της φιλίας κάνετε να υπάρχει γέλιο, και μοίρασμα χαράς.

Γιατί στις δροσοστάλες των μικρών πραγμάτων η καρδιά βρίσκει την καινούργια αυγή της και ξανανιώνει.

ΚΑΙ τότε κάποιος λόγιος είπε, πες μας
για την Ομιλία.

Κι εκείνος αποκρίθηκε λέγοντας:

Μιλάτε όταν παύετε να βρίσκεστε σε εή-
ρην με τη σκέψη σας.

Κι όταν δεν μπορείτε άλλο πια να μείνε-
τε στη μοναχικότητα της καρδιάς σας, τότε
ζείτε στα χείλη σας, και ο ήχος είναι μια δια-
σκέδαση κι ένα σκότωμα του καιρού.

Και στην ομιλία σας τις περισσότερες
φορές μισοδολοφονείται η σκέψη.

Γιατί η σκέψη είναι ένα πουλί του δια-
στήματος, και μέσα στο κλουβί των λέξεων
μπορεί βέβαια να ξεδιπλώσει τα φτερά του,
αλλά δεν μπορεί να πετάξει.

Υπάρχουν ανάμεσά σας εκείνοι που ανα-
ζητούν τον ομιλητικό επειδή φοβούνται να
μείνουν μόνοι.

Η σιωπή της μοναξιάς φανερώνει στα
μάτια τους τους γυμνούς εαυτούς τους και
γι' αυτό προτιμούν να δραπετεύσουν.

Και υπάρχουν εκείνοι που μιλούν, και
χωρίς γνώση η προηγούμενη σκέψη, φανε-
ρώνουν μια αλήθεια που κι οι ίδιοι δεν κα-
ταλαβαίνουν.

Και υπάρχουν εκείνοι που έχουν την α-
λήθεια μέσα τους, αλλά δεν την εκφράζουν
με λέξεις. Στα στήθη αυτών των ανθρώπων
κατοικεί το πνεύμα μέσα στη ρυθμική σιωπή.

Όταν συναντάτε το φίλο σας στο δρόμο ή στην αγορά, αφήστε το πνεύμα που είναι μέσα σας να κινήσει τα χείλη σας και να κατευθύνει τη γλώσσα σας.

Αφήστε τη φωνή που είναι μέσα στη φωνή σας να μιλήσει στο αφτί του αφτιού του.

Γιατί η ψυχή του θα κρατήσει την αλήθεια της καρδιάς σας, ακριβώς όπως η γλώσσα θυμάται τη γεύση του κρασιού.

Κι όταν το χρώμα έχει ξεχαστεί κι η κούπα δεν υπάρχει πια.

Κ^Ι ένας αστρονόμος είπε, Δάσκαλε, τι έχεις να πεις για το Χρόνο;

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Θα θέλατε να μετρήσετε το χρόνο που εί-
ναι χωρίς μέτρα και άμετρος.

Θα θέλατε να προσαρμόσετε τη διαγω-
γή σας, ακόμα και να κατευθύνετε την πορεία
της ψυχής σας, σύμφωνα με τις ώρες και τις
εποχές.

Θα θέλατε να κάνετε το χρόνο ένα ποτα-
μάκι για να καθίσετε στην όχθη του και να
παρακολουθείτε το κύλισμά του.

Ωστόσο, το άχρονο που είναι μέσα σας
έχει επίγνωση του άχρονου της ζωής,

Και ξέρει ότι το χθες δεν είναι τίποτα πε-
ρισσότερο από την ανάμνηση του σήμερα,
και το αύριο, το όνειρο του σήμερα.

Κι ότι αυτό που τραγουδά και διαλογίζε-
ται μέσα σας κατοικεί ακόμα μέσα στα όρια
της πρώτης εκείνης στιγμής που διασκόρ-
πισε τα αστέρια στο διάστημα.

Ποιός ανάμεσά σας δε νιώθει ότι η δύ-
ναμή του ν' αγαπα είναι απεριόριστη;

Αλλά και ποιός, ωστόσο, δεν αισθάνεται
ότι αυτή η ίδια η αγάπη, αν και απεριόριστη,
είναι αιχμαλωτισμένη μέσα στο κέντρο της
ύπαρξής του, και δεν πετά από σκέψη αγά-
πης σε άλλη σκέψη αγάπης, ούτε από πρά-
ξεις αγάπης σε άλλες πράξεις αγάπης;

Και μήπως δεν είναι ο Χρόνος όπως είναι η αγάπη, αδιαίρετος και χωρίς ρυθμό;

Αλλά αν στη σκέψη σας έχετε ανάγκη να μετράτε το χρόνο σε εποχές, κάνετε κάθε εποχή να περιλαμβάνει όλες τις άλλες εποχές,

Και κάνετε το σήμερα να αγκαλιάζει το παρελθόν με την ανάμνηση και το μέλλον με τη λαχτάρα.

ΚΙ ένας από τους γέροντες της πόλης
είπε, Μίλησέ μας για το Καλό και το
Κακό.

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Μπορώ να μιλήσω για το καλό που εί-
ναι μέσα σας, αλλά όχι για το κακό. Γιατί,
τι άλλο είναι το κακό έκτος από το καλό το
βασανισμένο από την πείνα του και τη δίψα του;

Στ' αλήθεια, όταν το καλό πεινάει, ανα-
ζητά την τροφή του ακόμα και στις σκοτει-
νές σπηλιές, και όταν διψά, πίνει ακόμα και
από τα στάσιμα νερά.

Είστε καλοί όταν είστε ένα με τον εαυτό
σας.

Κι ωστόσο, όταν δεν είστε ένα με τον εαυ-
τό σας δεν είστε κακοί.

Γιατί το διαιρεμένο σπίτι δεν είναι φω-
λιά κλεφτών είναι μόνο ένα διαιρεμένο σπίτι.

Κι ένα καράβι χωρίς πηδάλιο μπορεί να
περιπλανιέται άσκοπα ανάμεσα σε επικίν-
δυνα ξερονήσια κι ωστόσο να μη βουλιάξει
στο βυθό.

Είστε καλοί όταν προσπαθείτε να δώσε-
τε από τον εαυτό σας. Κι ωστόσο δεν είστε
κακοί όταν γυρεύετε όφελος για τον εαυτό
σας. Γιατί όταν προσπαθείτε για όφελος εί-
στε σαν τη ρίζα που προσκολλιέται στη γη
και βυζαίνει στο στήθος της.

Και βέβαια ο καρπός δεν μπορεί να πει

στη ρίζα, «Να είσαι σαν εμένα, ώριμη και γεμάτη, και πάντα να δίνεις από την αφθονία σου».

Γιατί, για τον καρπό το δόσιμο είναι ανάγκη, όπως ανάγκη είναι για τη ρίζα η απολαβή.

Είστε καλοί όταν είστε ολότελα ξύπνιοι στο λόγο σας.

Κι ωστόσο δεν είστε κακοί όταν κοιμάστε, ενώ η γλώσσα σας πάλλεται χωρίς σκοπό.

Και ίσως, ακόμα και μια ασυνάρτητη ομιλία μπορεί να δυναμώσει μια αδύνατη γλώσσα.

Είστε καλοί όταν περπατάτε προς το σκοπό σας σταθερά και με τολμηρά βήματα.

Κι ωστόσο δεν είστε κακοί όταν προχωρείτε προς τα εκεί κουτσαίνοντας.

Ακόμα και κείνοι που κουτσαίνουν δεν πηγαίνουν προς τα πίσω.

Αλλά εσείς που είστε δυνατοί και γρήγοροι, προσέξτε να μη κουτσαίνετε μπροστά στον κουτσό, νομίζοντας ότι αυτό είναι καλοσύνη.

Είστε καλοί με αναρίθμητους τρόπους, και δεν είστε κακοί όταν δεν είστε καλοί,

Μόνο που χασομεράτε και τεμπελιάζετε.

Είναι κρίμα που τα ελάφια δεν μπορούν να διδάξουν στις χελώνες τη γρηγοράδα.

Η καλοσύνη σας βρίσκεται στη λαχτάρα σας για το μεγάλο εαυτό σας: και η λαχτάρα αυτή βρίσκεται μέσα σε όλους σας.

Αλλά σε μερικούς από σας, η λαχτάρα αυτή είναι σα χείμαρρος που τρέχει ορμητικά προς τη θάλασσα, κουβαλώντας μαζί του τα μυστικά των λοφοπλαγιών και τα τραγούδια του δάσους.

Ενώ σε άλλους είναι σαν επίπεδο ρεύμα που χάνεται στις στροφές και τις γωνίες κι αργοπορεί ώσπου να φτάσει στην ακτή.

Αλλά δεν πρέπει αυτός που λαχτάρα πολύ να λέει σ' εκείνον που λαχταρά λίγο, «Γιατί είσαι αργός και σταματάς;»

Γιατί ο πραγματικά καλός δε ρωτάει τον γυμνό, «Που είναι τα ρούχα σου;» ούτε τον άστεγο, «Τι έπαθε το σπίτι σου;»

ΜΕΤΑ, μια ιέρεια είπε, Μίλησέ μας για την Προσευχή.

Κι εκείνος αποκρίθηκε λέγοντας:

Προσεύχεστε στη λύπη σας και στην ανάγκη σας· μακάρι να μπορούσατε να προσεύχεστε και στην πληρότητα της χαράς σας και στις μέρες της αφθονίας σας.

Γιατί, τι άλλο είναι η προσευχή έκτος από επέκταση του εαυτού σας στο ζωντανό αιθέρα;

Κι αν σας φέρνει παρηγοριά να ξεχύνετε το σκοτάδι σας στο διάστημα, θα σας έφερνε επίσης χαρά αν ξεχύνετε στο διάστημα το γλυκοχάραμα της καρδιάς σας.

Κι αν δεν μπορείτε παρά να κλαίτε όταν η ψυχή σας σας καλεί στην προσευχή, θα 'πρεπε αυτή να σας κεντρίζει ξανά και ξανά, με το κλάμα, ώσπου να φτάσετε στο γέλιο.

Όταν προσεύχεστε, υψώνεστε και συναντάτε στον αέρα εκείνους που προσεύχονται την ίδια εκείνη ώρα, και τους οποίους δεν μπορείτε να συναντήσετε παρά μόνο στην προσευχή.

Γι' αυτό, η επίσκεψή σας σ' αυτό τον αόρατο ναό ας μη γίνεται για άλλο σκοπό εκτός από την έκσταση και τη γλυκειά επικοινωνία.

Γιατί, αν μπείτε στο ναό αυτό μόνο με το σκοπό να ζητήσετε, δε θα λάβετε:

Κι αν μπείτε σ' αυτόν μόνο για να ταπεινώσετε τον εαυτό σας, δε θα ανυψωθείτε:

Και ακόμα, κι αν μπείτε σ' αυτόν για να παρακαλέσετε για το καλό των άλλων, δεν θα εισακουστείτε.

Είναι αρκετό να μπείτε μόνο στον αόρατο ναό.

Δεν μπορώ να σας διδάξω πως να προσεύχεστε με λόγια.

Ο Θεός δεν ακούει τα λόγια σας εκτός εαν αυτός ο ίδιος εκφράζεται με τα χείλη σας.

Και δεν μπορώ να σας διδάξω την προσευχή των θαλασσών και των δασών και των βουνών.

Αλλά εσείς που είστε γεννημένοι από τα βουνά και τα δάση και τις θάλασσες, μπορείτε να βρείτε την προσευχή σας στην καρδιά σας,

Και αν μόνο τ' αφουγκραστείτε μέσα στην ησυχία της νύχτας, θα τα ακούσετε να λένε με τη σιωπή τους:

«Θεέ μας, που είσαι ο φτερωτός εαυτός μας, είναι η θέλησή σου μέσα μας που θέλει.

Είναι ο πόθος σου μέσα μας που ποθεί.

Είναι η ορμή σου μέσα μας που μετατρέπει τις νύχτες μας, που είναι δικές σου, σε μέρες, που κι αυτές είναι δικές σου.

Δεν μπορούμε να σε παρακαλέσουμε για τίποτα, γιατί εσύ ξέρεις τις ανάγκες μας πριν ακόμα γεννηθούν μέσα μας:

Εσύ είσαι η ανάγκη μας· και όταν μας δίνεις πιο πολύ από τον εαυτό σου, μας τα δίνεις όλα.»

ΥΣΤΕΡΑ, ένας ερημίτης, που επισκεφτόταν την πόλη μόνο μια φορά το χρόνο, βγήκε μπροστά και είπε, Μίλησέ μας για την Ηδονή.

Κι εκείνος αποκρίθηκε λέγοντας:

Ηδονή είναι ένα τραγούδι ελευθερίας,
Αλλά δεν είναι ελευθερία.

Είναι το άνθισμα των πόθων σας, άλλα δεν είναι ο καρπός τους.

Είναι ένα βάθος που καλεί το ύψος,
Αλλά δεν είναι ούτε το βαθύ ούτε το υψηλό.
Είναι το φυλακισμένο πουλί που ανοίγει τα φτερά του,

Αλλά δεν είναι το απέραντο διάστημα.
Ναι, αληθινά, η ηδονή είναι ένα τραγούδι, ελευθερίας.

Και θα μου έκανε χαρά να το τραγουδάτε με όλη την καρδιά σας· αλλά δε θα 'θελα να χάσετε τις καρδιές σας στο τραγούδι της.

Μερικοί από τους νέους σας αναζητούν την ηδονή σαν αυτή να ήταν το παν και τους κρίνουν και τους κατηγορούν.

Εγώ δε θα τους έκρινα ούτε θα τους κατηγορούσα. Θα τους άφηνα να αναζητούν.

Γιατί θα βρούν την ηδονή, αλλά όχι μόνη της·

Η ηδονή έχει εφτά αδελφές, που και η τελευταία από αυτές είναι πιο όμορφη από την ηδονή.

Δεν έχετε ακούσει για τον άνθρωπο που έσκαβε στο χώμα για να βρει ρίζες και βρήκε θησαυρό;

Και μερικοί από τους μεγαλύτερους σας αναθυμούνται τις ηδονές με λύπη σα να ήταν αδικήματα που διέπραξαν στη μέθη.

Αλλά το μετάνιωμα είναι το συννέφιασμα της ψυχής και όχι η τιμωρία της.

Αυτοί θα 'πρεπε να θυμούνται τις ηδονές τους μ' ευγνωμοσύνη, όπως θα θυμούνταν τη σοδειά του καλοκαιριού.

Κι ωστόσο αν τους κάνει παρηγοριά να μετανιώνουν, αφήστε τους να παρηγορούνται.

Και υπάρχουν ανάμεσά σας εκείνοι που δεν είναι ούτε νέοι για να αναζητούν ούτε γέροι για να θυμούνται και από το φόβο της αναζήτησης και της θύμησης αποφεύγουν όλες τις ηδονές, για να μην παραμελήσουν το πνεύμα ή να μη το προσβάλουν.

Αλλά σ' αυτά ακριβώς βρίσκεται η ηδονή τους.

Κι έτσι κι αυτοί βρίσκουν ένα θησαυρό ενώ σκάβουν ψάχνοντας για ρίζες με τρεμάμενα χέρια.

Αλλά πέστε μου, ποιος είναι εκείνος που μπορεί να προσβάλει το πνεύμα;

Μπορεί το αηδόνι να προσβάλει την ησυχία της νύχτας, ή η πυγολαμπίδα τ' αστέρια;

Και μπορεί η φωτιά σας ή ο καπνός σας να ταραξεί τον άνεμο;

Νομίζετε ότι το πνεύμα είναι μια ήρεμη λιμνούλα που μπορείτε να ταραξέτε μ' ένα ραβδί;

Πολλές φορές όταν αρνείστε στον εαυτό σας την ευχαρίστηση, το μόνο που κάνετε είναι να αποθηκεύετε τον πόθο στο εσωτερικό της ύπαρξής σας.

Ποιος ξέρει αν αυτό που παραλείπετε σήμερα, δεν περιμένει για αύριο;

Ακόμα και το σώμα σας γνωρίζει την κληρονομιά του και τη δικαιοματική του ανάγκη και δεν ξεγελιέται.

Και το σώμα σας είναι η άρπα της ψυχής σας,

Και εξαρτιέται από σας αν η άρπα αυτή θα βγάλει γλυκιά μουσική ή μπερδεμένους ήχους.

Και τώρα αναρωτιέστε μέσα στην καρδιά σας, «Πως θα διακρίνουμε αυτό που είναι καλό στην ηδονή από εκείνο που είναι κακό;»

Πηγαίνετε στα χωράφια και στους κήπους σας, κι εκεί θα μάθετε ότι η ηδονή της μέλισσας είναι να μαζεύει μέλι από το λουλούδι,

Αλλά είναι και ηδονή του λουλουδιού να χαρίζει το μέλι του στη μέλισσα.

Γιατί, το λουλούδι είναι για τη μέλισσα μια πηγή ζωής, και για το λουλούδι η μέλισσα είναι ο αγγελιοφόρος της αγάπης.

Αλλά και για τους δυο, μέλισσα και λουλούδι, το δόσιμο και η απολαβή της ηδονής είναι μια ανάγκη και μια έκσταση.

Λαέ της Ορφαλεζίας, να είστε στις ηδονές σας σαν τα λουλούδια και τις μέλισσες.

ΚΙ ένας ποιητής είπε, Μίλησέ μας για την Ομορφιά.

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Που θα ψάξετε για την ομορφιά, και πως θα τη βρείτε αν αυτή η ίδια δεν είναι ο δρόμος σας και ο οδηγός σας;

Και πως θα μιλήσετε γι' αυτή αν αυτή δεν είναι η υφάντρα του λόγου σας;

Οι βασανισμένοι και οι χτυπημένοι λένε, «Η ομορφιά είναι καλή κι ευγενική.

Σα μια νέα μητέρα, κάπως ντροπαλή για τη δόξα της, περπατεί ανάμεσά μας.»

Και οι άνθρωποι του πάθους λένε, «Όχι, η ομορφιά είναι ένα πράγμα γεμάτο δύναμη και τρόμο.

Σαν την καταιγίδα ταρακουνά τη γή κάτω από τα πόδια μας και τον ουρανό πάνω από τα κεφάλια μας.»

Οι κουρασμένοι και οι αδύναμοι λένε, «Η ομορφιά είναι φτιαγμένη από απαλά ψιθυρίσματα. Μιλάει μέσα στο πνεύμα μας.

Η φωνή της υποχωρεί στη σιωπή μας σαν το αδύναμο φως που τρεμοπαίζει από το φόβο της σκιάς.»

Αλλά οι ανήσυχοι λένε, «Εμείς ακούσαμε την ομορφιά να κραυγάζει ανάμεσα στα βουνά,

Και μαζί με τις κραυγές της ακούστηκε ο ήχος καλπασμών, χτύπημα φτερών και βρύχισμα λιονταριών.»

Τη νύχτα οι φύλακες της πόλης λένε, «Η ομορφιά θ' ανατείλει μαζί με την αυγή από την ανατολή.»

Και το μεσημέρι, οι εργάτες κι οι οδοιπόροι λένε, «Εμείς είδαμε την ομορφιά να γέρνει πάνω στη γη από τα παράθυρα της δύσης.»

Το χειμώνα, οι αποκλεισμένοι από τα χιόνια λένε, «Η ομορφιά θα 'ρθει με την άνοιξη τρέχοντας χαρούμενα πάνω στους λόφους.»

Και μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού, οι θεριστές λένε, «Εμείς είδαμε την ομορφιά να χορεύει μαζί με τα φθινοπωρινά φύλλα και είχε μια τούφα χιόνι στα μαλλιά της.»

Όλα αυτά τα πράγματα έχετε πει για την ομορφιά.

Αλλά στην πραγματικότητα δε μιλήσατε για την ομορφιά αλλά για ανάγκες ανεκπλήρωτες,

Και η ομορφιά δεν είναι μια ανάγκη, αλλά μια έκσταση. Η ομορφιά δεν είναι στόμα διψασμένο ούτε άδειο χέρι που απλώνεται.

Αλλά είναι πιο πολύ μια καρδιά φλογισμένη και μια ψυχή μαγεμένη.

Δεν είναι η εικόνα που θα θέλατε να δείτε ούτε το τραγούδι που θα θέλατε ν' ακούσετε,

Αλλά μάλλον μια εικόνα που βλέπετε παρ' όλο που κλείνετε τα μάτια σας κι ένα τραγούδι που ακούτε παρ' όλο που κλείνετε τ' αφτιά σας.

Δεν είναι ο χυμός μέσ' από τη φλούδα του δέντρου, ούτε το φτερό ανάμεσα στα νύχια, αλλά είναι πιο πολύ ένας κήπος παντοτινά ανθισμένος κι ένα κοπάδι άγγελοι που αιώνια πετούν.

Λαέ της Ορφαλεξίας, η ομορφιά είναι η ζωή όταν η ζωή φανερώνει το ιερό της πρόσωπο.

Αλλά εσείς είστε η ζωή κι εσείς το πέπλο που τη σκεπάζει.

Η ομορφιά είναι η αιωνιότητα που ατενίζει τον εαυτό της στον καθρέφτη.

Αλλά εσείς είστε η αιωνιότητα κι εσείς είστε ο καθρέφτης.

ΚΙ ένας γέρος ιερέας είπε, Μίλησέ μας
για τη Θρησκεία.

Κι εκείνος αποκρίθηκε:

Μήπως μίλησα, για τίποτ' άλλο σήμερα
έκτος από τη θρησκεία;

Δεν είναι η θρησκεία όλες οι πράξεις και
όλες οι σκέψεις, και αυτό που δεν είναι ούτε
πράξη ούτε σκέψη, αλλά μια απορία και μια
έκπληξη που αναβλύζει πάντοτε μέσα στην
ψυχή, ακόμα κι όταν τα χέρια σμιλεύουν την
πέτρα η δουλεύουν στον αργαλειό;

Ποιος μπορεί να χωρίσει την πίστη του
από τις πράξεις του, ή τις πεποιθήσεις του
από τις ασχολίες του;

Ποιος μπορεί ν' απλώσει τις ώρες του
μπροστά του, και να πει,

«Αυτό για το Θεό κι αυτό για μένα· αυτό
για την ψυχή μου κι αυτό για το σώμα μου;»

Όλες οι ώρες σας είναι φτερά που φτερου-
γίζουν μέσα στο διάστημα και πετούν από
εαυτό σε εαυτό.

Αυτός που φοράει την ηθικότητά του σαν
το καλύτερο ρούχο του, θα ήταν καλύτερα
να μείνει γυμνός.

Ο άνεμος κι ο ήλιος δε θ' ανοίξουν τρύ-
πες στο δέρμα του.

Και αυτός που κανονίζει τη συμπεριφο-
ρά του με την ηθική, φυλακίζει το αηδόνι
της ψυχής του στο κλουβί.

Το πιο ελεύθερο τραγούδι δεν έρχεται

μέσα από τις αμπάρες ή τα σύρματα του κλουβιού.

Και όποιος βλέπει τη λατρεία σαν ένα παράθυρο, που μπορεί ν' ανοίγει αλλά και να κλείνει, αυτός δεν έχει ακόμα επισκεφτεί το σπίτι της ψυχής του που τα παράθυρά του αρχίζουν την αυγή και τελειώνουν στην αυγή.

Η καθημερινή σας ζωή είναι ο ναός σας και η θρησκεία σας.

Όταν μπαίνετε σ' αυτήν, πάρετε μαζί σας όλο τον εαυτό σας.

Πάρετε τ' αλέτρι και τ' αμόνι, το σφυρί και το λαγούτο,

Τα πράγματα που φτιάξατε για τις ανάγκες σας ή για την ευχαρίστησή σας,

Γιατί, στις ονειροπολήσεις σας δεν μπορείτε ν' ανυψωθείτε πάνω από τα κατορθώματά σας, ούτε να πέσετε χαμηλότερα από τις αποτυχίες σας.

Και πάρετε μαζί σας όλους τους ανθρώπους:

Γιατί, στη λατρεία σας δεν μπορείτε να πετάξετε ψηλότερα από τις ελπίδες τους, ούτε να ταπεινώσετε τον εαυτό σας χαμηλότερα από την απελπισία τους.

Κι αν θέλετε να γνωρίσετε το Θεό, μην ενεργείτε σα να προσπαθείτε να λύσετε αινίγματα.

Καλύτερα να κοιτάξετε γύρω σας και θα

δείτε το Θεό να παίζει με τα παιδιά σας.

Κοιτάξετε και στο διάστημα· θα δείτε το Θεό να περπατάει μέσα στο σύννεφο, ν' απλώνει τα χέρια του με την αστραπή και να κατεβαίνει με τη βροχή.

Θα τον δείτε να χαμογελάει μέσα από τα λουλούδια και μετά ν' ανεβαίνει και να κουνάει τα χέρια του με τα κλαδιά των δέντρων.

ΚΑΙ τότε η Αλμήτρα μίλησε ξανά, και
είπε, Και τώρα θα σε ρωτήσουμε για
το Θάνατο.

Κι εκείνος είπε:

Θέλετε να μάθετε το μυστικό του θανά-
του.

Αλλά πως θα το βρείτε αν δεν το γυρέ-
ψετε μέσα στην καρδιά της ζωής;

Η κουκουβάγια που τα νυχτόθωρα μάτια
της είναι τυφλά στο φως της μέρας, δεν μπο-
ρεί ν' αποκαλύψει το μυστήριο του φωτός.

Αν θέλετε πραγματικά ν' αντικρύσετε την
ψυχή του θανάτου, ανοίξτε την καρδιά σας
ολάκερη στο σώμα της ζωής.

Γιατί η ζωή κι ο θάνατος είναι ένα, καθώς
ο ποταμός κι η θάλασσα είναι ένα.

Στο βάθος των ελπίδων και των πόθων
σας υπάρχει η σιωπηλή σας γνώση για το
υπερπέραν.

Και σαν τους σπόρους που ονειρεύονται
κάτω από το χιόνι, η καρδιά σας ονειρεύεται
την άνοιξη. Να εμπιστεύεστε τα όνειρα, γιατί
σ' αυτά είναι κρυμμένη η πύλη προς την αιώ-
νιότητα.

Ο φόβος σας για το θάνατο είναι σαν το
τρεμούλιασμα του βοσκού όταν στέκεται μπρο-
στά στο βασιλιά που το χέρι του θα τον α-
κουμπήσει για να τον τιμήσει.

Μήπως δε χαίρεται ο βοσκός κάτω από

το τρεμούλιασμά του, που θα φορέσει το μετάλλιο του βασιλιά;

Κι ωστόσο, δεν είναι η ταραχή εκείνο που τον νοιάζει πιο πολύ;

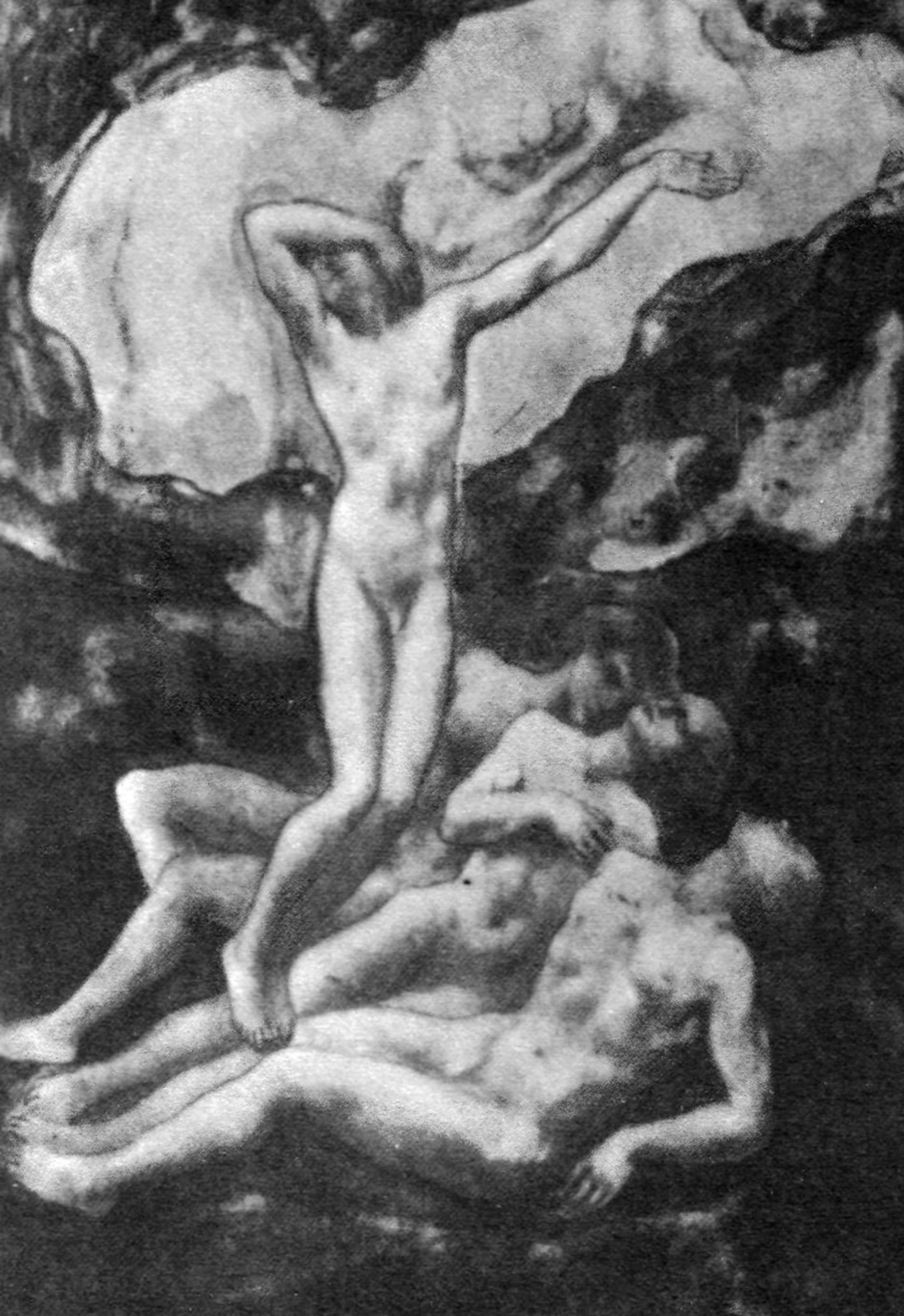
Γιατί, τι άλλο είναι ο θάνατος εκτός από το να σταθείς γυμνός μέσα στον άνεμο και να λιώσεις μέσα στον ήλιο;

Και τι σημαίνει να πάψεις ν' αναπνέεις εκτός από το να ελευθερώσεις την ανάσα από τα ασταμάτητα κύματά της, για να μπορέσει να υψωθεί και ν' απλωθεί και να γυρέψει το Θεό ελαφριά κι ανεμπόδιστη;

Μονάχα όταν πιείτε από το ποτάμι της σιωπής, θα μπορέσετε πραγματικά να τραγουδήσετε.

Και μόνο όταν φτάσετε στη βουνοκορφή, θ' αρχίσετε να σκαφαλώνετε.

Και όταν η γη γυρέψει τα μέλη σας, τότε μόνο θα χορέψετε πραγματικά.

ΚΑΙ τώρα είχε βραδιάσει.

Και η Αλμήτρα η μάντισσα είπε, Εύλογημένη ας είναι αυτή η μέρα κι αυτός ο τόπος και το πνεύμα σου που μίλησε.

Κι εκείνος απάντησε, Εγώ ήμουν που μίλησα;

Δεν ήμουν τάχα κι εγώ ένας ακροατής;

Μετά, εκείνος κατέβηκε τα σκαλοπάτια του ναού κι όλος ο λαός τον ακολούθησε. Κι έφτασε στο καράβι του κι ανέβηκε στο κατάστρωμά του.

Κι αντικρύζοντας το λαό ξανά, ύψωσε τη φωνή του και είπε:

Λαέ της Ορφαλεξίας, ο άνεμος με προστάζει να σας αφήσω.

Αν και είμαι λιγότερο βιαστικός από τον άνεμο, ωστόσο πρέπει να φύγω.

Εμείς οι περιπλανώμενοι, που αναζητούμε πάντα το πιο μοναχικό δρόμο, δεν αρχίζουμε καμιά μέρα εκεί που τελειώσαμε μια άλλη μέρα· και καμιά ανατολή δε μας βρίσκει εκεί που μας άφησε το ηλιοβασίλεμα.

Ακόμα κι όταν η γη κοιμάται εμείς ταξιθεύουμε.

Εμείς είμαστε οι σπόροι του σταθερού φυτού, και απάνω στο ωρίμασμα και την πληρότητα της καρδιάς μας, μας παίρνει ο άνεμος και μας διασκορπίζει.

Λιγοστές ήταν οι μέρες μου ανάμεσά σας, κι ακόμα πιο λιγοστά τα λόγια που μίλησα.

Αλλά αν η φωνή μου σβήσει στ' αφτιά σας, και η αγάπη μου χαθεί από τη μνήμη σας, τότε θα ξανάρθω.

Και με καρδιά πιο πλούσια και χείλη πιο ανοιχτά στο πνεύμα θα ξαναμιλήσω.

Ναι, θα ξαναγυρίσω με τη φουσκοθαλασσιά.

Και μ' όλο που μπορεί να με κρύβει ο θάνατος, και να με τυλίγει η μεγάλη σιωπή, εγώ πάλι θα γυρέψω την κατανόησή σας.

Και δε θα τη γυρέψω μάταια.

Αν όσα είπα είναι αλήθεια, η αλήθεια αυτή θα φανερωθεί ξανά και με πιο καθαρή φωνή και με λόγια πιο κοντινά στη σκέψη σας.

Φεύγω με τον άνεμο, λαέ της Ορφαλεζίας, αλλά δε χάνομαι στο κενό.

Και αν η μέρα αυτή δεν είναι η εκπλήρωση των αναγκών σας και της αγάπης μου, ας είναι τότε μια υπόσχεση μέχρι μιαν άλλη μέρα.

Οι ανάγκες του ανθρώπου αλλάζουν, όχι όμως η αγάπη του, ούτε ο πόθος του να ικανοποιήσει τις ανάγκες του με την αγάπη του.

Μάθετε, λοιπόν, ότι θα ξαναγυρίσω μέσα από τη μεγαλύτερη σιωπή.

Η πάχνη που διαλύεται την αυγή, αφήνοντας μόνο τη δροσιά στα χωράφια, θα υψω-

θεί και θα μαζευτεί σε σύννεφο και μετά θα πέσει σα βροχή.

Κι εγώ ήμουν σαν την πάχνη.

Μέσα στην ησυχία της νύχτας περπάτησα στους δρόμους σας, και το πνεύμα μου μπήκε στα σπίτια σας,

Και το καρδιοχτύπι σας ήταν στην καρδιά μου, και η ανάσα σας στο πρόσωπό μου, και σας γνώρισα όλους.

Ναι, γνώρισα τη χαρά σας και τον πόνο σας, και στον ύπνο σας τα όνειρά σας ήταν δικά μου όνειρα.

Και πολλές φορές ήμουν ανάμεσά σας σα λίμνη ανάμεσα στα βουνά.

Καθρέφτιζα τις κορυφές σας και τις κατηφορικές πλαγιές σας, ακόμα και τα περαστικά κοπάδια των σκέψεων και των πόθων σας.

Και μέσα στη σιωπή μου ήρθε το γέλιο των παιδιών σας σα ρυάκια, και η λαχτάρα των νέων σας σαν ποτάμια.

Κι όταν τα ρυάκια αυτά και τα ποτάμια φτάσαν στα βάθη μου, δεν έπαψαν να τραγουδούν.

Αλλά κάτι πιο γλυκό από το γέλιο και πιο μεγάλο από τη λαχτάρα ήρθε σε μένα.

Ήταν το άπειρο που έχετε μέσα σας.

Ο άπειρος άνθρωπος που μέσα του εσείς δεν είστε άλλο από κύτταρα και ιστοί.

Εκείνος που μέσα στο τραγούδι του, όλα

σας τα τραγούδια δεν είναι παρά ένας άηχος παλμός.

Μέσα σ' αυτό τον άπειρο άνθρωπο, είστε και σεις άπειροι,

Και παρατηρώντας αυτόν γνώρισα και σας και σας αγάπησα.

Γιατί, ποιές αποστάσεις μπορεί να φτάσει η αγάπη που δε θα βρίσκονται μέσα σ' αυτή την άπειρη σφαίρα;

Ποιά οράματα, ποιές προσδοκίες και ποιά πετάγματα μπορούν να ξεπεράσουν αυτό το πέταγμα;

Σα μια γιγάντια βελανιδιά σκεπασμένη με άνθη μηλιάς είναι ο άπειρος άνθρωπος μέσα σας.

Η δύναμή του σας δένει με τη γη, τ' άρωμά του σας ανυψώνει στο διάστημα, και στη διάρκειά του είστε αθάνατοι.

Σας έχουν πει οτι, όπως κι η αλυσίδα, είστε τόσο αδύνατοι όσο ο πιο αδύνατος κρίκος σας.

Αυτή όμως είναι η μισή αλήθεια. Γιατί είστε και τόσο δυνατοί όσο κι ο πιο δυνατός σας κρίκος.

Το να σας μετρούν με την πιο μικρή σας πράξη είναι σα να μετρούν τη δύναμη του ωκεανού με την αδυναμία του αφρού του.

Το να σας κρίνουν από τις αποτυχίες σας είναι σα να κατακρίνουν τις εποχές για την αστάθειά τους.

Ναι, είστε σαν τον ωκεανό, και μ' όλο που τα αραγμένα· στη στεριά πλοία περιμένουν την παλίρροια, ωστόσο, σαν τον ωκεανό, δεν μπορείτε να επιταχύνετε, τα κύματά σας.

Αλλά είστε και σαν τις εποχές,

Και μ' όλο που στο χειμώνα σας αρνείστε την άνοιξη σας,

Η άνοιξη, που αναπαύεται μέσα σας, χαμογελάει μέσα στη νύστα της και δεν προσβάλλεται.

Μη νομίζετε ότι λέω αυτά τα πράγματα για να μπορείτε να λέτε ο ένας στον άλλο, «Μας επαίνεσε πολύ. Δεν είδε παρά το καλό μέσα μας».

Εγώ εκφράζω σε σας με λέξεις αυτό που εσείς οι ίδιοι γνωρίζετε στη σκέψη.

Και τι είναι η γνώση με τις λέξεις παρά μια σκιά της γνώσης χωρίς λέξεις;

Οι δικές σας σκέψεις κι οι δικές μου λέξεις είναι κύματα από μια σφραγισμένη μνήμη που καταγράφει όλα τα χθες μας,

Κι όλες τις παλιές μέρες, όταν η γη δε γνώριζε ούτε εμάς ούτε τον εαυτό της,

Και όλες τις νύχτες, όταν η γη ήταν ανάστατη από τη σύγχυση.

Σοφοί ήρθαν και σας έδωσαν από τη σοφία τους. Εγώ ήρθα για να πάρω από τη σοφία σας:

Και κοιτάξτε! Βρήκα εκείνο που είναι μεγαλύτερο από τη σοφία.

Είναι ένα φλογερό πνεύμα μέσα σας που μεγαλώνει όλο και πιο πολύ από τον εαυτό του,

Ενώ εσείς, χωρίς ν' αντιλαμβάνεστε το άπλωμά του, θρηνείτε τις μέρες σας που φεύγουν.

Μέσα στα σώματα που φοβούνται τον τάφο, είναι η ζωή που αναζητά τη ζωή.

Εδω δεν υπάρχουν τάφοι.

Αυτά τα βουνά κι αυτοί οι κάμποι είναι λίκνο και πέτρα που πατάτε για να διαβείτε το ποτάμι.

Όταν περνάτε από το χωράφι όπου έχετε θάψει τους προγόνους σας κοιτάξτε το καλά, και θα δείτε τους εαυτούς σας και τα παιδιά σας να χορεύουν χέρι με χέρι.

Πραγματικά, συχνά χαίρεστε χωρίς να το ξέρετε.

Άλλοι ήρθαν σε σας, που για τις χρυσές τους υποσχέσεις στην πίστη σας, τους δώσατε μόνο πλούτη και δύναμη και δόξα.

Εγώ σας έδωσα κάτι λιγότερο από υπόσχεση, κι όμως σταθήκατε πιο γενναιόδωροι σε μένα.

Μου δώσατε την πιο βαθιά μου δίψα για τη ζωή.

Σίγουρα, δεν υπάρχει μεγαλύτερο δώρο στον άνθρωπο, από εκείνο που κάνει όλους

τους σκοπούς του διψασμένα χείλια κι όλη τη ζωή μια πηγή νερού.

Και σ' αυτό βρίσκεται η τιμή μου και η ανταμοιβή μου,

Ότι κάθε φορά που έρχομαι στην πηγή για να πιω, βρίσκω το ζωντανό νερό να διψά κι αυτό το ίδιο·

Και με πίνει ενώ το πίνω.

Μερικοί από σας με θεώρησαν περήφανο και πολύ δειλό για να δεχτώ δώρα.

Πραγματικά, είμαι πολύ περήφανος για να δεχτώ μισθούς, όχι όμως και δώρα.

Και μ' όλο που έτρωγα βατόμουρα στους λόφους, ενώ εσείς με θέλατε να κάθομαι στο τραπέζι σας,

Και κοιμήθηκα στο περιστύλιο του ναού, ενώ εσείς πρόθυμα θα με στεγάζατε στο σπίτι σας,

Δεν ήταν, όμως, η αγάπη σας κι η έγνοιά σας για τις μέρες και τις νύχτες μου, που έκαναν το φαγητό μου γλυκό στο στόμα μου και στεφάνωναν τον ύπνο μου με οράματα;

Γι' αυτό σας ευλογώ το πιο πολύ:

Δίνετε πολλά και δεν ξέρετε καθόλου ότι δίνετε.

Πραγματικά, η καλοσύνη που αντικρύζει τον εαυτό της στον καθρέφτη γίνεται πέτρα,

Και μια καλή πράξη που ονομάζει τον

εαυτό της με ωραία ονόματα γίνεται πηγή μιας κατάρας.

Και μερικοί από σας με ονομάσατε μοναχικό, και μεθυσμένο με την ίδια μου τη μοναξιά,

Και είπατε, «Αυτός κάνει συμβούλιο με τα δέντρα του δάσους, αλλά όχι με τους ανθρώπους.

Κάθεται μόνος στις λοφοκορφές και περιφρονεί την πόλη μας.»

Είναι αλήθεια ότι ανέβηκα σε λόφους και περπάτησα σε απόμακρες κι απόμερες μεριές.

Μα πως θα μπορούσα να σας δω εκτός από κάποιο μεγάλο ύψος και κάποια μεγάλη απόσταση;

Πως μπορεί κανείς πραγματικά να είναι κοντά αν δεν είναι μακριά;

Και άλλοι ανάμεσά σας με φώναξαν, όχι με λέξεις, και μου είπαν:

«Ξένε, ξένε, εραστή των άφταστων υψών, γιατί κατοικείς ανάμεσα στις κορυφές όπου οι αετοί χτίζουν τις φωλιές τους;

Γιατί κυνηγάς το άπιαστο;

Ποιες καταιγίδες θα 'θελες να παγιδέψεις στο δίχτυ σου;

Και ποια αέρινα πουλιά κυνηγάς στον ουρανό;

Έλα και γίνε ένας από μας.

Χαμήλωσε και χόρτασε την πείνα σου με το ψωμί μας και σβήσε τη δίψα σου με το κρασί μας.»

Στη μοναξιά των ψυχών τους είπαν αυτοί αυτά τα πράγματα·

Αν όμως η μοναξιά τους ήταν βαθύτερη, θα είχαν καταλάβει ότι εγώ δεν αναζητούσα τίποτε άλλο εκτός από το μυστικό της χαράς σας και του πόνου σας,

Και κυνηγούσα μόνο τους πλατύτερους εαυτούς σας που περπατούν στον ουρανό.

Αλλά ο κυνηγός ήταν επίσης και κυνηγημένος.

Γιατί πολλά από τα βέλη μου έφυγαν από το τόξο μου μόνο για να γυρίσουν στα στήθη μου.

Κι αυτός που πετούσε ήταν επίσης αυτός που σερνόταν

Γιατί όταν τα φτερά μου ήταν απλωμένα κάτω από τον ήλιο, η σκιά τους πάνω στη γη ήταν μια χελώνα.

Κι εγώ ο πιστός ήμουν επίσης αυτός που αμφέβαλλε.

Γιατί, πολλές φορές έβαλα το δάχτυλό μου στη δική μου την πληγή για να μπορέσω ν' αποκτήσω την πιο μεγάλη πίστη σε σας και την πιο μεγάλη γνώση για σας.

Και μ' αυτή ακριβώς την πίστη και τη γνώση λέγω.

Δεν είστε φυλακισμένοι στα σώματά σας,

ούτε περιορισμένοι στα σπίτια ή τα χωράφια.

Αυτό που είστε κατοικεί πάνω από το βουνό και περιπλανιέται με τον άνεμο.

Δεν είναι κάτι πού σέρνεται μέσα στον ήλιο για ζέστα ούτε κάτι που σκάβει τρύπες μέσα στο σκοτάδι για ασφάλεια,

Αλλά κάτι ελεύθερο, ένα πνεύμα που περιτυλίγει τη γη και κινείται στον αιθέρα.

Εαν οι λέξεις αυτές είναι θολές, μη γυρέψετε να τις ξεκαθαρίσετε.

Θολή και συννεφένια είναι η αρχή όλων των πραγμάτων, αλλά όχι το τέλος τους,

Και πολύ θα ήθελα να με θυμάστε σα μια αρχή·

Η ζωή, και κάθετι που ζει, πιάνεται στην αρχή μέσα στη θολούρα κι όχι μέσα στο κρύσταλλο.

Και ποιος ξέρει αν το κρύσταλλο δεν είναι η θολούρα που διαλύεται;

Αυτό θα ήθελα να θυμάστε όταν θα θυμάστε εμένα:

Αυτό που φαίνεται το πιο αδύνατο κι αναποφάσιστο μέσα σας είναι το πιο δυνατό και το πιο αποφασιστικό.

Μήπως δεν είναι η ανάσα σας που έπλασε και σκλήρυνε τη δομή των κοκκάλων σας;

Και μήπως δεν είναι κάποιο όνειρο που κανείς από σας δε θυμάται να το ονειρεύτηκε,

που έχτισε την πόλη σας και δημιούργησε
όλα όσα είναι μέσα σ' αυτή;

Αν μπορούσατε μονάχα να δείτε τα κύμα-
τα της ανάσας σας, θα παύατε να βλέπατε
οτιδήποτε άλλο,

Κι αν μπορούσατε ν' ακούγατε τον ψίθυ-
ρο των ονείρων σας δε θ' ακούγατε κανέναν
άλλον ήχο.

Αλλά δε βλέπετε, ούτε ακούτε, και είναι
καλύτερα. Το πέπλο που σκεπάζει τα μάτια
σας θα σηκωθεί από τα χέρια που το ύφαναν,

Κι ο πηλός που βουλώνει τ' αφτιά σας
θα τρυπηθεί από τα δάχτυλα εκείνα που τον
ζύμωσαν.

Και τότε θα δείτε,

Και θ' ακούσετε.

Αλλά δε θα θρηνήσετε που γνωρίσατε
την τυφλότητα, ούτε θα μετανιώσετε που ήσα-
σαν κουφοί.

Γιατί, τη μέρα εκείνη, θα γνωρίσετε τον
κρυφό σκοπό όλων των πραγμάτων,

Και θα ευλογήσετε το σκοτάδι, όπως θα
ευλογούσατε το φως.

Αφού είπε αυτά τα πράγματα, κοίταξε
γύρω του, και είδε τον τιμονιέρη του караβιού
του να στέκει δίπλα στο πηδάλιο και ν' ατε-
νίζει τότε τα φουσκωμένα πανιά και τότε
τον ορίζοντα.

Και είπε:

Υπομονετικός, πολύ υπομονετικός, είναι ο καπετάνιος του καραβιού μου.

Ο άνεμος φυσά, και ανήσυχα κινιούνται τα πανιά.

Ακόμα και το τιμόνι ζητά κατεύθυνση.

Ήρεμα, όμως, ο καπετάνιος μου περιμένει τη σιωπή μου.

Και τούτοι δω οι θαλασσινοί μου, που έχουν ακούσει το τραγούδι της μεγάλης θάλασσας, κι αυτοί με άκουσαν υπομονετικά.

Τώρα δε θα περιμένουν άλλο.

Είμαι έτοιμος.

Το ποτάμι έφτασε στη θάλασσα, κι ακόμα μια φορά η μεγάλη μάνα κρατάει το παιδί της πάνω στον κόρφο της.

Γεια και χαρά σας, λαέ της Ορφαλεξίας.
Η μέρα αυτή τελείωσε.

Κλείνει τα φτερά της πάνω μας όπως το νούφαρο πάνω στο δικό του σήμερα.

Θα κρατήσουμε αυτό που εδώ μας δόθηκε,
Και αν δεν αρκεί, τότε πάλι πρέπει να ξαντανταμώσουμε και μαζί ν' απλώσουμε τα χέρια μας στο δότη.

Μη ξεχνάτε πως θα ξανάρθω σε σας.

Λίγο καιρό, μια στιγμή ανάπαυσης πάνω στον άνεμο, και κάποια άλλη γυναίκα θα με ξαναγεννήσει.

Γεια και χαρά σε σας και στη νιότη που ξόδεψα μαζί σας.

Δεν ήταν παρά χθες που ανταμώσαμε σ' ένα όνειρο.

Εσείς μου τραγουδήσατε στη μοναξιά μου, κι εγώ από τις λαχτάρεις σας έχτισα έναν πύργο στον ουρανό.

Αλλά τώρα ο ύπνος μας πέταξε και τ' όνειρο μας τέλειωσε, και δεν είναι πια αυγή.

Το μεσημέρι ήρθε πάνω μας και το μισοξύπνημά μας έγινε ακέρια μέρα, και πρέπει να χωριστούμε.

Αν στο μισοσκόταδο της μνήμης ανταμώσουμε άλλη μια φορά, θα συνομιλήσουμε ξανά κι εσείς θα μου τραγουδήσετε κάποιο βαθύτερο τραγούδι.

Και αν τα χέρια μας ανταμώσουν σε κάποιο άλλο όνειρο, θα χτίσουμε κι άλλο πύργο στον ουρανό.

Και λέγοντας αυτά, έκανε σήμα στους ναύτες, κι αμέσως εκείνοι τράβηξαν την άγκυρα, ελευθέρωσαν το καράβι από τα παλαμάρια, και κινήθηκαν ανατολικά.

Και μιά κραυγή βγήκε από τα πλήθη σαν από μια καρδιά, και υψώθηκε μέσα στο σούρουπο· και πέταξε πάνω από τη θάλασσα σα μεγάλο σάλπισμα.

Μόνο η Αλμήτρα ήταν σιωπηλή, ατενί-

ζοντας το καράβι μέχρι που χάθηκε μέσα στην καταχνιά.

Κι όταν το πλήθος σκόρπισε, εκείνη στεκόταν ακόμα μόνη ακουμπώντας στο μουράγιο, κι αναθυμόταν στην καρδιά της το λόγο του:

«Λίγο καιρό, μια στιγμή ανάπαυσης πάνω στον άνεμο, και κάποια άλλη γυναίκα θα με ξαναγεννήσει».

Χαλίλ Γκιμπράν: Ο κήπος του προφήτη

KAHLIL GIBRAN

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ

Μετάφραση

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΑΨΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ - ΑΘΗΝΑ

Τίτλος του έργου στα αγγλικά:
The garden of the Prophet

© 1974 Εκδόσεις Μπουκουμάνη

Στοιχειοθετήθηκε και τυπώθηκε στην Αθήνα τον Ιούνιο του 1974 στα καταστήματα μονοτυπίας Σ. ΚΛΑΠΑΚΗ (Αρ. Κουρτίδου 153 - Αθήνα, τηλ. 255.195) για λογαριασμό των εκδόσεων ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ (Ακαδημίας 57, Αθήνα 143 τηλ. 618.502)

Διόρθωση : Χριστίνα Γιατζόγλου

Μακέτα εξωφύλλου: Λίκα Φλώρου

"Boukoumanis" Publications,
57 Acadimias St., Athens 143, Greece - Tel. 618.502a

Ο Αλμουσταφά, ο διαλεκτός κι αγαπημένος, που ήταν τώρα ήλιος μεσημεριανός στη δικιά του μέρα, ξαναγύρισε στο νησί που γεννήθηκε, το μήνα του Τιχρίν, μήνα της θύμησης.

Και καθώς το καράβι του πλησίαζε στο λιμάνι, στάθηκε πάνω στην πλώρη με τους ναύτες μαζεμένους γύρω του. Κι η καρδιά του ήταν γεμάτη από τη χαρά του γυρισμού.

Και μίλησε κι είχε τη θάλασσα μες στη φωνή του, και είπε: «Κοιτάξτε, να το νησί που γεννηθήκαμε. Εδώ η γη μας γέννησε, ένα τραγούδι κι ένα αίνιγμα· τραγούδι στον ουρανό, αίνιγμα πάνω στη γη· και τι υπάρχει ανάμεσα γη και ουρανό που να μεταδώσει το τραγούδι και να λύσει το αίνιγμα, εξόν από το ίδιο μας το πάθος;

Η θάλασσα μας φέρνει άλλη μια φορά σε τούτα τ' ακρογιάλια. Δεν είμαστε παρά ένα ακόμα κύμα από τα κύματά της. Η θάλασσα μας αποστέλνει στον κόσμο για να πούμε το λόγο της, αλλά πως μπορούμε να το κάνουμε αυτό, αν δε σπάσουμε τη συμμετρία της καρδιάς μας πάνω στο βράχο και την άμμο;

Γιατί αυτός είναι ο νόμος των θαλασσινών και της θάλασσας: αν ποθούν την ελευθερία, πρέπει να ξαναγυρίσουν στην καταχνιά. Το άμορφο γυρεύει πάντα τη μορφή, όπως και τ' αναρίθμητα νεφελώματα θα 'θελαν να γίνουν

ήλιοι και φεγγάρια· κι εμείς που αναζητήσαμε πολύ και ξαναγυρνάμε τώρα στο νησί, σα σκληρά καλούπια, πρέπει να γίνουμε ομίχλη ακόμα μια φορά και να μάθουμε από την αρχή. Και τι υπάρχει που μπορεί να ξαναζήσει και ν' ανεβεί στα ύψη, αν δεν κομματιαστεί σε πάθος και σ' ελευθερία;

Γιατί, παντοτινά θ' αναζητούμε τ' ακρογιάλια, για να μπορέσουμε να τραγουδήσουμε και ν' ακουστούμε. Αλλά τι να πει κανένας για το κύμα που σπάζει εκεί που δεν υπάρχει αφτί για να τ' ακούσει; Είναι το ανάκουστο μέσα μας που τρέφει την πιο βαθιά μας θλίψη. Αλλά είναι και πάλι το ανάκουστο που σμιλεύει την ψυχή μας και της δίνει μορφή και πλάθει τη μοίρα μας».

Τότε, ένας από τους ναύτες βγήκε μπροστά και είπε: «Δάσκαλε, εσύ οδήγησες τη λαχτάρα μας για το λιμάνι τούτο, και κοίτα, φτάσαμε πια. Κι ωστόσο μιλάς για θλίψη και για καρδιές που θα ραγίσουν».

Κι εκείνος αποκρίθηκε κι είπε: «Εγώ μίλησα για ελευθερία, και για την ομίχλη που είναι η πιο μεγάλη μας ελευθερία. Κι ωστόσο με πόνο κάνω το προσκύνημα στο νησί που γεννήθηκα, σαν το φάντασμα κάποιου σκοτωμένου που γυρίζει και γονατίζει μπροστά σε κείνους που τον σκότωσαν...».

Κι ένας άλλος ναύτης μίλησε κι είπε: «Κοίτα, τα πλήθη στο μουράγιο. Μέσα στη

σιωπή τους πρόβλεψαν ακόμα και τη μέρα και την ώρα του γυρισμού σου, ήρθαν απ' τους αγρούς κι από τ' αμπέλια τους με την αγάπη και την ανάγκη τους και σε προσμένουν».

Κι ο Αλμουσταφά κοίταξε από μακριά τα πλήθη, κι η καρδιά του νοιάστηκε τη λαχτάρα τους και σώπασε.

Τότε, μια κραυγή σηκώθηκε από τα πλήθη, κι ήταν μια κραυγή θύμησης και ικεσίας.

Κι ο Αλμουσταφά κοίταξε τους ναύτες του και είπε: «Και τι τους έφερα; Κυνηγός ήμουν σε χώρα μακρυνή. Με δύναμη και σε καλό στόχο ξόδεψα τα χρυσά βέλη που μου έδωσαν, αλλά δε χτύπησα θήραμα. Δεν ακολούθησα τα βέλη. Ίσως ν' απλώνονται τώρα στον ήλιο μαζί με τα φτερά των λαβωμένων αετών για να μην πέσουν στη γη. Κι ίσως οι αιχμές τους να 'χουν πέσει στα χέρια εκείνων που τις χρειάζονται για το ψωμί και το κρασί.

Δεν ξέρω που ξόδεψαν το πέταγμά τους, αλλά ξέρω τούτο: Έγραψαν την τροχιά τους στον ουρανό.

Κι ωστόσο το χέρι της αγάπης βρίσκεται ακόμα πάνω μου, και σεις ναύτες μου ακόμα ταξιδεύετε με τ' δραμά μου, κι εγώ δε θα μείνω βουβός, θα φωνάζω όταν το χέρι των εποχών βρεθεί απάνω στο λαιμό μου, και θα τραγουδήσω τα λόγια μου όταν τα χείλη μου θα καίγονται από τις φλόγες».

Κι οι ναύτες ένιωσαν ταραχή στις καρδιές τους, επειδή εκείνος έτσι μίλησε. Και κάποιος είπε: «Δάσκαλε, δίδαξέ μας, κι αφού το αίμα σου τρέχει στις φλέβες μας κι η ανάσα μας είναι από την ευωδιά σου, θα καταλάβουμε...»

Και τότε κείνος αποκρίθηκε, με τον άνεμο στη φωνή του, και είπε: «Με φέρατε στο νησί της γέννησής μου για να γίνω δάσκαλος; Ως τώρα δε με φυλάκισε ποτέ η σοφία. Είμαι πολύ νέος ακόμα και άπειρος για να μιλήσω για άλλο πράγμα εκτός από τον εαυτό μου, που είναι πάντα το βαθύ που γυρεύει το βαθύ.

Κείνος που θέλει τη σοφία, ας τη γυρέψει στο λουλούδι ή σ' ένα σβώλο κοκκινόχωμα. Εγώ είμαι ακόμα ο τραγουδιστής. Και θα συνεχίσω να τραγουδώ τη γη, και θα τραγουδώ τα χαμένα σας όνειρα που περπατούν τη μέρα ανάμεσα στον ύπνο και τον ύπνο. Αλλά θ' ατενίζω πάντα προς τη θάλασσα».

Και τώρα το καράβι μπήκε στο λιμάνι και ζύγωσε το μουράγιο, κι έτσι ο προφήτης βρέθηκε στο νησί που γεννήθηκε και στάθηκε άλλη μια φορά ανάμεσα στο λαό του. Και μια κραυγή μεγάλη υψώθηκε από τις καρδιές τους, έτσι που η μοναξιά του γυρισμού ταραχτηκε μέσα του.

Και το πλήθος έμεινε σιωπηλό προσμέ-

νοντας το λόγο του, αλλά εκείνος δεν τους αποκρίθηκε, γιατί τον γέμιζε η θλίψη της ανάμνησης, και είπε μέσα στην καρδιά του: «Είπα μήπως πως θα τραγουδήσω; Όχι, δεν μπορώ παρά ν' ανοίξω τα χείλη μου έτσι που να περάσει η φωνή της ζωής και να πετάξει στον άνεμο για χαρά και για στήριγμα».

Τότε η Καρίμα, εκείνη που έπαιζε μαζί του σαν ήτανε παιδί, στον κήπο της μάνας του, μίλησε κι είπε: «Δώδεκα χρόνια έκρυψες το πρόσωπό σου από μας, και δώδεκα χρόνια πεινάσαμε και διψάσαμε για τη φωνή σου».

Και εκείνος ακούμπησε πάνω της το βλέμμα του μ' άπειρη τρυφερότητα, γιατί αυτή ήταν που είχε σφαλίσει τα μάτια της μάνας του την ώρα που την έπαιρναν τ' άσπρα φτερά του θανάτου.

Κι απάντησε και είπε: «Δώδεκα χρόνια; Είπες δώδεκα χρόνια, Καρίμα; Δε μέτρησα τη λαχτάρα μου με το ραβδί, ούτε βυθομέτρησα το βάθος της. Γιατί η αγάπη, όταν νοσταλγώ την πατρίδα, εξαφανίζει το μέτρημα και το λογάριασμα του χρόνου.

Υπάρχουν στιγμές που περικλείουν αιώνες χωρισμού. Ωστόσο, ο χωρισμός δεν είναι παρά μια λιγοθυμιά του νου. Ίσως να μη χωριστήκαμε».

Και ο Αλμουσταφά κοίταξε όλο το λαό, και τους είδε όλους, τους νέους και τους γεροντότερους, τους ρωμαλέους και τους αδύ-

νατους, εκείνους με το ροδαλό απ' τον ήλιο και τον αγέρα πρόσωπο, κι εκείνους με τη χλομή όψη κι είδε πάνω στις μορφές τους ένα φως λαχτάρας κι απορίας.

Κι ένας από το πλήθος μίλησε κι είπε: «Δάσκαλε, η ζωή αποκρίθηκε πικρά στις ελπίδες και τους πόθους μας. Οι καρδιές μας είναι ταραγμένες και δεν καταλαβαίνουμε. Σε παρακαλούμε, παρηγόρησέ μας, κι αποκάλυψέ μας το νόημα της θλίψης μας».

Κι η καρδιά του πλημμύρισε συμπόνια, κι είπε: «Η Ζωή είναι πιο παλιά απ' όλα τα πράγματα που ζούν όπως η ομορφιά είχε φτερά προτού ακόμα γεννηθεί τ' όμορφο πάνω στη γη, κι όπως η αλήθεια είναι αλήθεια πριν εκφραστεί.

Η Ζωή τραγουδά στη σιωπή μας κι ονειρεύεται στον ύπνο μας. Ακόμα κι όταν είμαστε νικημένοι και ταπεινωμένοι, η Ζωή στέκεται στο θρόνο της ψηλά. Κι όταν δακρύζουμε, η Ζωή χαμογελά στη μέρα, κι είναι λεύτερη, ακόμα κι όταν εμείς σέρνουμε τις αλυσίδες μας.

Συχνά δίνουμε στη ζωή πικρά ονόματα, αλλά μόνο όταν εμείς οι ίδιοι είμαστε γεμάτοι πίκρα και σκοτεινιά. Και βλέπουμε τη Ζωή άδεια κι ανώφελη, αλλά μόνο σαν οι ψυχές μας περιπλανιούνται στις ερημιές κι οι καρδιές μας έχουν μεθύσει από την πολλή έγνοια για τον εαυτό τους.

Η Ζωή είναι βαθιά και ψηλή και μακρινή· και μ' όλο που μονάχα το πιο μακρινό σας δράμα μπορεί ν' αγγίξει τα πόδια της, αυτή είναι πάντα κοντά· και μ' όλο που μονάχα η ανάσα της ανάσας σας μπορεί να φτάσει στην καρδιά της, ή σκιά της σκιάς σας περνά από το πρόσωπό της, κι ο αντίλαλος της πιο αδύναμης κραυγής σας γίνεται άνοιξη και φθινόπωρο στα στήθια της.

Αλλά η Ζωή είναι σκεπασμένη με πέπλο και κρυμμένη, όπως σκεπασμένος με πέπλο και κρυμμένος είναι ο πιο μεγάλος σας εαυτός. Όταν όμως η Ζωή μιλά, όλοι οι άνεμοι γίνονται λέξεις· κι όταν αυτή μιλά ξανά το χαμόγελο στα χείλη σας και τα δάκρυα στα μάτια σας γίνονται πάλι λέξεις. Όταν η Ζωή τραγουδά, οι κουφοί ακούνε και σταματούν κι όταν η Ζωή ζυγώνει περπατώντας, οι τυφλοί τη θωρούν ξαφνιασμένοι και μαγεμένοι την ακολουθούν».

Και τότε κείνος έπαψε να μιλά, και μια απέραντη σιωπή τύλιξε το πλήθος, και μέσα στη σιωπή αυτή ήταν ένα τραγούδι ανάκουστο. Κι όλοι παρηγορήθηκαν από τη μοναξιά τους και τον πόνο τους.

ΚΙ εκείνος έφυγε από κοντά τους αμέσως κι ακολούθησε το μονοπάτι που έφερνε στον Κήπο του, τον κήπο της μάνας και του πατέρα του, εκεί που βρίσκονταν θαμμένοι και κείνοι κι οι προπάτορές τους.

Κι ήταν πολλοί εκείνοι που ήθελαν να τον ακολουθήσουν, βλέποντας πως στο γυρισμό του στην πατρίδα ήτανε μόνος, γιατί δεν είχε μείνει κανένας απ' τους συγγενείς του να στρώσει το τραπέξι του γυρισμού, σύμφωνα με τη συνήθεια του λαού του.

Αλλά ο καπετάνιος του караβιού τους συμβούλεψε κι είπε: «Αφήστε τον να τραβήξει το δρόμο του. Γιατί, το δικό του ψωμί είναι το ψωμί της μοναξιάς, και την κούπα του γεμίζει το κρασί της θύμησης, που θέλει να το πιει μονάχος».

Κι οι ναύτες του κράτησαν τα βήματά τους, γιατί γνώριζαν πως ήταν αληθινά όσα τους είπε ο καπετάνιος. Κι όλοι που είχαν συναχτεί στο μουράγιο, κράτησαν τα βήματα του πόθου τους.

Μονάχα η Καρίμα τον ακολούθησε, σε κάποια απόσταση, λαχταρώντας για τη μοναξιά του και τις αναμνήσεις του. Και δε μίλησε, αλλά γύρισε και μπήκε σπίτι της, και πήγε στον κήπο, κάτω από την αμυγδαλιά, κι έκλαψε, αλλά δεν ήξερε γιατί.

ΚΙ ο Αλμουσταφά έφτασε και βρήκε τον Κήπο της μάνας και του πατέρα του και μπήκε μέσα και σφάλισε την αυλόπορτα για να μη μπει κανένας πίσω του.

Και σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες κατοίκησε μονάχος σ' αυτό το σπίτι και σ' αυτό τον Κήπο, και κανένας δεν ήρθε, ούτε ως την αυλόπορτα, γιατί έμενε σφαλιχτή, κι όλοι κατάλαβαν πως ήθελε να μείνει μόνος.

Κι όταν οι σαράντα μέρες κι οι σαράντα νύχτες τέλειωσαν, ο Αλμουσταφά, άνοιξε την αυλόπορτα και τους άφησε να μπουν.

Κι ήρθαν εννιά άντρες για να μείνουν μαζί του στον Κήπο· τρεις ναύτες από το καράβι του· τρεις που είχαν υπηρετήσει στο Ναό· και τρεις σύντροφοι των παιχνιδιών του από τα παιδικά τους χρόνια. Κι αυτοί οι εννιά ήταν οι μαθητές του.

Κι ένα πρωί, οι μαθητές του κάθισαν τριγύρω του κι είδαν στη ματιά του αποστάσεις μακρινές και θύμησες. Κι ο μαθητής που τον έλεγαν Χαφίζ, του είπε: «Δάσκαλε, πες μας για την πόλη της Ορφαλεζίας, και τη χώρα κείνη που σε κράτησε τούτους τους δώδεκα χρόνους».

Κι ο Αλμουσταφά έμεινε σιωπηλός, και κοίταξε πέρα προς τους λόφους και προς τους απέραντους αιθέρες, κι ήταν μια αμάχη στη σιωπή του.

Ύστερα είπε: «Φίλοι μου και συνοδοιπό-

ροι μου, να λυπάστε το έθνος που είναι γεμάτο πίστη κι άδειο από θρησκεία.

Να λυπάστε το έθνος που φορά ένα ρούχο που δεν το έχει υφάνει, που τρώει ψωμί που δεν το έχει θερίσει και πίνει κρασί που δεν έχει τρέξει από το πατητήρι του.

Να λυπάστε το έθνος που ονομάζει το βίαιο άνθρωπο ήρωα, και βλέπει το λαμπροφορεμένο κατακτητή γενναιόδωρο.

Να λυπάστε το έθνος που περιφρονεί το πάθος στ' όνειρό του, κι ωστόσο γίνεται σκλάβος του στον ξύπνιο του.

Να λυπάστε το έθνος που δεν υψώνει τη φωνή του παρά μόνο σα βρίσκεται σε κηδεία· δεν περηφανεύεται παρά μονάχα σα βρίσκεται μέσα στ' αρχαία μνημεία του, και δεν ξεσηκώνεται παρά μονάχα όταν ο λαιμός του βρίσκεται ανάμεσα στο σπαθί και στην πέτρα.

Να λυπάστε το έθνος που ο κυβερνήτης του είναι αλεπού, ο φιλόσοφός του ταχυδακτυλουργός, και η τέχνη του, τέχνη μπαλώματος και μιμικής.

Να λυπάστε το έθνος που υποδέχεται τον καινούργιο κυβερνήτη του με σαλπίσματα και τον αποχαιρετά με γιουχαίσματα, για να καλωσορίσει και πάλι κάποιον άλλο με σαλπίσματα.

Να λυπάστε το έθνος που οι σοφοί του

είναι βουβοί από τα χρόνια και που οι δυνατοί του άντρες ακόμα στην κούνια.

Να λυπάστε το έθνος που είναι χωρισμένο σε κομμάτια, και που κάθε κομμάτι θεωρεί τον εαυτό του ένα έθνος».

Κ^Ι ένας άλλος από τους μαθητές του
είπε: «Μίλησέ μας γι' αυτό που σα-
λεύει μες στην καρδιά σου ακόμα και τούτη
τη στιγμή».

Και κείνος κοίταξε αυτόν που μίλησε και
μέσα στη φωνή του υπήρχε ένας ήχος, σαν
του αστεριού το τραγούδι, κι είπε: «Στα ξύ-
πνια όνειρά σας, την ώρα που σωπαίνετε κι
αφουγκράζεστε το βαθύτερο εαυτό σας, οι
σκέψεις σας, σα χιονονιφάδες πέφτουν και
χορεύουν και στολίζουν όλους τους ήχους
της ύπαρξής σας με λευκή σιωπή.

Και τι είναι τα όνειρα του ξύπνιου σας
εξόν από σύννεφα που μπουμπουκιάζουν κι
ανθίζουν στο ουράνιο δέντρο της καρδιάς
σας; Και τι άλλο είναι οι σκέψεις σας, παρά
πέταλα που οι άνεμοι της καρδιάς σας σκορ-
πίζουν πάνω στους λόφους και στους αγρούς
της;

Κι όπως προσμένετε τη γαλήνη ώσπου
το άμορφο μέσα σας να πάρει μορφή, έτσι και
το σύννεφο θα μαζεύεται και θα ταξιδεύει μέ-
χρι που τα Ευλογημένα Δάχτυλα να δώσουν μορ-
φή στη σκοτεινή λαχτάρα του και να το κά-
νουν κρυστάλλινους ήλιους και φεγγάρια κι
αστέρια».

Τότε ο Σαρκίς, εκείνος που πάντα δυσπι-
στούσε, μίλησε κι είπε: «Αλλά η άνοιξη θα
'ρθει κι όλα τα χιόνια των ονείρων μας και

της σκέψης μας θα λιώσουν και πια δε θα υπάρχουν».

Και εκείνος αποκρίθηκε κι είπε: «Σαν έρθει η Άνοιξη για να γυρέψει τον αγαπημένο Της ανάμεσα στα κοιμισμένα περιβόλια και τ' αμπέλια, τα χιόνια πραγματικά θα λιώσουν και θα κυλίσουν σε ρυάκια για να γυρέψουν το ποτάμι της κοιλάδας, και να γίνουν ποτιστήρια στα μυρτόδεντρα και τις δάφνες.

Έτσι θα λιώσει και το χιόνι της καρδιάς σας όταν έρθει η Άνοιξη, κι έτσι, τα μυστικά σας θα τρέξουν σε ρυάκια για ν' αναζητήσουν τον ποταμό της ζωής στην κοιλάδα. Κι ο ποταμός θ' αγκαλιάσει το μυστικό σας και θα το φέρει στη μεγάλη θάλασσα.

Όλα τα πράγματα θα λιώσουν και θα γίνουν τραγούδι σαν έρθει η Άνοιξη. Ακόμα και τ' αστέρια, οι απέραντες χιονονιφάδες που πέφτουν αργά πάνω στα μεγάλα χωράφια, θα λιώσουν και θα γίνουν τραγουδιστά ρέματα. Όταν ο ήλιος του προσώπου Του υψωθεί πάνω από τον πλατύ ορίζοντα, τότε ποιά κρουσταλλιασμένη συμμετρία δε θ' αλλάξει σε υγρή μελωδία; Και ποιος από σας δε θα γίνει ποτιστήρι για τη μυρτιά και τη δάφνη;

Ακόμα χθες ταξιδεύατε πάνω στην πολυκύμαντη θάλασσα χωρίς ακρογιάλι και χωρίς εαυτό. Έπειτα ο άνεμος, η ανάσα της Ζωής, σας ύφανε και σας έκανε πέπλο από φως πάνω στο πρόσωπό της· έπειτα το χέρι της σας μά-

ξεψε και σας έδωσε μορφή, και σεις, με το κεφάλι στραμμένο ψηλά, αναζητούσατε τα ύψη. Αλλά η θάλασσα σας ακολούθησε και το τραγούδι της βρίσκεται ακόμα μέσα σας. Και μ' όλο που 'σεις ξεχάσατε τη συγγένειά σας, αυτή για πάντα θα επιβεβαιώνει τη μητρότητά της, και πάντα θα σας καλεί κοντά της.

Στις περιπλανήσεις σας ανάμεσα στα βουνά και τις ερημιές πάντα θα θυμάστε το βάθος της δροσερής καρδιάς της. Και μ' όλο που πολλές φορές δε θα ξέρετε τι είναι κείνο που λαχταράτε, αυτό θα είναι πραγματικά η απέραντη και ρυθμική γαλήνη της.

Και πως αλλιώς θα μπορούσε να 'ναι; Στα περιβόλια και στα κιόσκια, όταν η βροχή χορεύει ανάμεσα στα φύλλα πάνω στο λόφο, όταν το χιόνι πέφτει σαν ευλογία και σα συνθήκη· στο λιβάδι, όταν οδηγείτε τα κοπάδια σας προς το ποτάμι· στα χωράφια σας, όπου τα ρυάκια, σαν ασημένια ρέματα σμίγουν τα κομμάτια του πράσινου χαλιού· στους κήπους σας, όταν οι πρωινές δροσοσταλιές καθρεφτίζουν τους ουρανούς· στα λιβάδια σας, όταν η ομίχλη του σούρουπου μισοκρύβει το δρόμο σας· σ' όλα τούτα, η θάλασσα είναι μέσα σας μάρτυρας της κληρονομιάς σας και δικαίωμα στην αγάπη σας.

Είσαστε σαν τη χιονονιφάδα που κατεβαίνει προς τη θάλασσα».

ΚΑΙ κάποιο πρωινό, εκεί που σεργιάνιζαν μέσα στο περιβόλι, φάνηκε μπροστά στην ξώθυρα μια γυναίκα· ήταν η Καρίμα, που ο Αλμουσταφά είχε αγαπήσει σαν αδερφή στα παιδικά του χρόνια. Και η Καρίμα στεκόταν απέξω, χωρίς να γυρεύει τίποτα, δίχως να σηκώνει χέρι να χτυπήσει την αυλόπορτα, και μόνο κοίταζε με λαχτάρα και λύπη τον Κήπο.

Κι ο Αλμουσταφά είδε τον πόθο στα ματόκλαδά της, και με γοργά βήματα πήγε κατά τη μάντρα, ζύγωσε την αυλόπορτα και της άνοιξε· η Καρίμα μπήκε, και κείνος την καλωσόρισε.

Κι η Καρίμα μίλησε κι είπε: «Γιατί αποτραβήχτηκες από μας τόσο πολύ, και δεν μπορούμε πια να ζούμε στο φως της μορφής σου; Γιατί, άκου, όλα τούτα τα χρόνια, σ' αγαπούσαμε και προσμέναμε με λαχτάρα το γυρισμό σου. Και τώρα οι άνθρωποι σ' αναζητούν και θέλουν να μιλήσουν μαζί σου· κι εγώ ήρθα εδώ απεσταλμένη τους, να σε παρακαλέσω να παρουσιαστείς στο λαό, και να τους μιλήσεις από τη σοφία σου, να παρηγορήσεις τις κομματιασμένες τους καρδιές και να συμβουλέψεις την αφροσύνη μας».

Κι αντικρύζοντάς την στα μάτια, ο Αλμουσταφά είπε: «Μη μ' ονομάζεις σοφό, εξόν αν ονομάζεις όλους τους ανθρώπους σοφούς. Ένας νέος καρπός είμαι, κολλημένος ακόμα στο

κλαρί, και μόλις χθες δεν ήμουν παρά άνθος.

Και μην ονομάζεις ανόητο κανένα από σας, γιατί στ' αλήθεια δεν είμαστε μήτε σοφοί μήτε ανόητοι. Είμαστε πράσινα φύλλα πάνω στο δέντρο της ζωής, κι η ίδια η ζωή είναι πέρα απ' τη σοφία, και σίγουρα πέρα απ' την ανοησία.

Κι αποτραβήχτηκα τάχα αληθινά από σας; Δεν ξέρεις πως δεν υπάρχει καμιά απόσταση εκτός από κείνη που η ψυχή δε γεφυρώνει με τη φαντασία; Κι όταν η ψυχή γεφυρώσει αυτή την απόσταση, αυτή γίνεται ρυθμός στην ψυχή.

Η απόσταση που υπάρχει ανάμεσα σε σας και στον πιο κοντινό σας γείτονα, που δεν είναι φίλος σας, είναι στ' αλήθεια μεγαλύτερη από κείνη που σας χωρίζει από την αγαπημένη σας ψυχή που βρίσκεται πέρα από εφτά στεριές κι εφτά θάλασσες.

Γιατί, στη θύμηση δεν υπάρχουν αποστάσεις· και μόνο στη λησμονιά υπάρχει ένα χάσμα που μήτε η φωνή σας μήτε το μάτι σας μπορεί να γεφυρώσει.

Ανάμεσα στις ακτές των ωκεανών και την κορφή του πιο ψηλού βουνού υπάρχει ένα κρυφό μονοπάτι που πρέπει να το διαβείτε, πριν γίνεται ένα με τα παιδιά της γης.

Κι ανάμεσα στη γνώση σας και την κατανόησή σας υπάρχει ένα κρυφό μονοπάτι που πρέπει ν' ανακαλύψετε πριν γίνετε ένα

με τον άνθρωπο, δηλαδή ένα με τον εαυτό σας.

Ανάμεσα στο δεξί σας χέρι που δίνει και τ' αριστερό σας χέρι που παίρνει υπάρχει μεγάλη απόσταση. Μονάχα αν τα δείτε και τα δυο σα χέρια που παίρνουν και δίνουν μπορείτε να τα οδηγήσετε έξω απ' το χώρο, γιατί μονάχα μέσα στη γνώση πως δεν έχετε τίποτα να δώσετε και τίποτα να πάρετε, μπορείτε να ξεπεράσετε την απόσταση.

Στ' αλήθεια, η πιο μεγάλη απόσταση είναι κείνη που βρίσκεται ανάμεσα στ' δράμα του ύπνου σας και στον ξύπνιο σας· κι ανάμεσα σε κείνο που δεν είναι παρά μια πράξη και κείνο που είναι μια επιθυμία.

Και υπάρχει ακόμα ένας δρόμος που πρέπει να διαβείτε, προτού γίνετε ένα με τη Ζωή. Αλλά γι' αυτόν το δρόμο δε θα σου μιλήσω τώρα, γιατί βλέπω πως είσαι κιόλας κουρασμένη απ' το ταξίδι».

ΥΣΤΕΡΑ ο Αλμουσταφά κατέβηκε μαζί με τη γυναίκα και τους εννιά στην αγορά, κι εκεί μίλησε στο λαό, στους φίλους και τους γείτονες του, κι έγινε χαρά στις καρδιές τους και στα μάτια τους.

Και είπε: «Μεγαλώνετε καθώς κοιμάστε, και ζείτε την πιο ολοκληρωμένη ζωή σας στ' όνειρό σας. Γιατί όλες οι μέρες σας περνούν μ' ευχαριστίες γι' αυτό που έχετε λάβει στην ησυχία της νύχτας.

Πολλές φορές συλλογίζεστε και λέτε πως η νύχτα είναι η ώρα της ανάπαυσης, ωστόσο, στην πραγματικότητα, η νύχτα είναι η ώρα της αναζήτησης και της ανακάλυψης.

Η μέρα σας δίνει τη δύναμη της γνώσης και διδάσκει τα δάχτυλά σας να γίνουν επιδέξια στην τέχνη της απολαβής· αλλά μονάχα η νύχτα σας οδηγεί στο θησαυροφυλάκιο της Ζωής.

Ο ήλιος διδάσκει σ' όλα τα πράγματα που μεγαλώνουν, τη λαχτάρα τους για το φως. Αλλά μονάχα η νύχτα τα υψώνει προς τ' άστρα.

Είναι στ' αλήθεια η σιγαλιά της νύχτας που υφαίνει το νυφιάτικο πέπλο πάνω απ' τα δέντρα του δάσους, και τα λουλούδια του κήπου, και μετά στρώνει το πλούσιο τραπέζι κι ετοιμάζει το νυφικό δωμάτιο· και μέσα σε τούτη την άγια σιωπή, το αύριο συλλαμβάνεται στη μήτρα του Χρόνου.

Κι έτσι είσαστε πάντα μαζί, κι έτσι ανα-

Οι δύο σελίδες που ακολουθούν αποτε-
λούν ανατύπωση από το αρχικό χειρόγραφο

فقط تیس - تر حیران اکثر من قطره ندى... الخ الخ...
New-drops

The image of the morning sun in
a dew drop is not less than the
sun

The reflection of life in your
soul is not less than life.

A dew drop mirrors the
light because it is one with
light,

And you reflect life because
you and life are one.

When darkness is upon
you say, "This darkness is
dawn not yet born

" And though night's
child bearing is upon me and
night's child birth shall be
upon me,

" Yet shall dawn be born

unto me,

Even as unto the hills and
the valleys "

A dew drop rounding its
sphere in the dusk of the
lily is not unlike yourself
gathering your soul in the
heart of God.

Shall a dew drop say:
"But once in a Thousand
years am even a dew drop?"

And knows not that
all light (of all the years) is
shining in its circle.

ζητώντας, βρίσκετε τροφή κι εκπλήρωση. Και μ' όλο που την αυγή το ξύπνημά σας σβήνει την ανάμνηση, το τραπέζι του ονείρου είναι πάντα στρωμένο, και το νυφικό δωμάτιο πάντα περιμένει».

Κι έμεινε λίγη ώρα σιωπηλός, καθώς και το πλήθος, περιμένοντας τα λόγια του. Μετά, εκείνος μίλησε ξανά και είπε: «Είσαστε πνεύματα, παρ' όλο που κινείστε με το σώμα· και σαν το λάδι που καίει μέσα στο σκοτάδι, είσαστε φλόγες μ' όλο που είστε κλεισμένες στις λάμπες.

Αν δεν ήσασταν τίποτ' άλλο παρά σώματα, η παρουσία μου μπροστά σας κι η κουβέντα μου μαζί σας θα ήτανε κάτι κενό, σαν τους νεκρούς που μιλούν στους νεκρούς. Αλλά δεν είναι έτσι. Αυτό που είναι αθάνατο μέσα σας, είναι ελεύθερο και τη μέρα και τη νύχτα, και δέν μπορεί να στεγαστεί ούτε να φυλακιστεί, γιατί αυτή είναι η θέληση του Υπέρτατου. Είσαστε η ανάσα του, είσαστε σαν τον άνεμο που δεν μπορείς ούτε να τον πιάσεις ούτε να τον φυλακίσεις. Κι εγώ το ίδιο είμαι, η ανάσα της ανάσας Του».

Έφυγε τότε απ' ανάμεσά τους, και γοργοπατώντας έφτασε πάλι στον Κήπο.

Κι ο Σαρκίς, αυτός που πάντα δυσπιστούσε, μίλησε κι είπε: «Και τι έχεις να πεις για

την ασχήμια Δάσκαλε; Ποτέ δε μιλάς για την ασχήμια».

Κι ο Αλμουςταφά του αποκρίθηκε κι είχε την ορμή του βούρδουλα στα λόγια του, κι είπε: «Φίλε μου, ποιος άνθρωπος θα σ' ονομάσει αφιλόξενο, αν περάσει από το σπίτι σου κι ωστόσο δε σου χτυπήσει την πόρτα;

Και ποιος θα σε πει κουφό ή απρόσεκτο αν σου μιλήσει σε μια παράξενη γλώσσα που δεν την καταλαβαίνεις;

Δεν είναι τάχα αυτό που ποτέ δεν πασχίσατε να φτάσετε, που στην καρδιά του ποτέ δεν ποθήσατε να μπείτε, δεν είναι αυτό που ονομάζετε ασχήμια;

Αν η ασχήμια είναι κάτι αληθινό, είναι μονάχα τα λέπια που σκεπάζουν τα μάτια μας, και το κερί που φραγίζει τ' αφτιά μας.

Μην ονομάζεις τίποτα άσχημο, φίλε μου, εξόν από το φόβο της ψυχής μπροστά στις αναμνήσεις της».

ΚΑΙ κάποια μέρα ενώ κάθονταν όλοι στις μακριές σκιές που ρίχναν οι λεύκες με τα μαλαματένια φύλλα, κάποιος μίλησε κι είπε: «Δάσκαλε, φοβούμαι το χρόνο. Περνά από πάνω μας, κλέβει τη νιότη μας, και τι μας δίνει σ' αντάλλαγμα;»

Και κείνος αποκρίθηκε κι είπε: «Σκύψε και πιάσε τώρα μια χούφτα καλό χώμα. Βρήκες εκεί μέσα κάποιο σπόρο, ίσως και κάποιο σκουλήκι; Αν το χέρι σου είχε μεγάλο άνοιγμα και μεγάλη διάρκεια, ο σπόρος θα μπορούσε να γίνει ένα δάσος και το σκουλήκι ένα κοπάδι άγγελοι. Και μην ξεχνάς πως τα χρόνια που κάνουν τους σπόρους δάση και τα σκουλήκια αγγέλους, ανήκουν σ' αυτό το Τώρα, όλα τα χρόνια, σ' αυτό και μόνο το Τώρα.

Και τι είναι οι εποχές των χρόνων, εξόν από τις σκέψεις σας που αλλάζουν; Η Άνοιξη είναι ένα ξύπνημα στο στήθος σας, και το καλοκαίρι μια αναγνώριση της καρποφορίας σας. Και το φθινόπωρο δεν είναι το παλιό μέσα σας που τραγουδάει ένα νανούρισμα σε κείνο που είναι ακόμα μικρό παιδί στην ύπαρξη σας; Και τι είναι, σας ρωτώ, ο χειμώνας, έκτος από έναν ύπνο γεμάτο με τα όνειρα όλων των άλλων εποχών;»

Και τότε ο Μάνους, ο ερευνητικός μαθητής, κοίταξε γύρω του κι είδε φυτά ανθισμένα που σκαρφάλωναν κι αγκάλιαζαν τη συκομουριά. Κι είπε: «Κοίταξε τα παράσιτα, Δάσκαλε.

Τι έχεις να πεις γι' αυτά; Είναι κλέφτες με ξάγρυπνα και κουρασμένα βλέφαρα, που κλέβουνε το φως από τα φρόνιμα παιδιά του ήλιου, και κάνουν πανηγύρι με το χυμό που τρέχει στα κλαριά και τα φύλλα τους».

Και κείνος αποκρίθηκε και του είπε: «Φίλε μου, όλοι μας είμαστε παράσιτα, Εμείς που δε μοχθούμε για να κάνουμε το ριζόχωμα ζωή ολοζώντανη, δεν είμαστε ανώτεροι από κείνους που δέχονται τη ζωή απευθείας απ' το ριζόχωμα, χωρίς να γνωρίζουν το ριζόχωμα.

Μπορεί μια μητέρα να πει στο παιδί της: Σε ξαναδίνω στο δάσος, που είναι η πιο μεγάλη μάνα σου, γιατί με κουράζεις στην καρδιά και στα χέρια;

Ή μπορεί ο τραγουδιστής ν' αποδιώξει το τραγούδι του, λέγοντας: Γύρνα πίσω στη σπηλιά των ήχων απ' όπου ήρθες, γιατί η φωνή σου μου παίρνει όλη την ανάσα μου;

Και μπορεί ο βοσκός να πει στο αρνάκι του: Δεν έχω λιβάδι για να βοσκήσεις· γι' αυτό φύγε από κοντά μου και τράβα στη θυσία;

Όχι, φίλε μου, σ' όλα τούτα τα πράγματα δίνεται η απάντηση πριν ακόμα γίνει η ερώτηση, και, όπως τα όνειρά σας, εκπληρώνονται πριν κοιμηθείτε.

Ζούμε ο ένας απ' τον άλλο σύμφωνα με το νόμο τον παλιό κι άχρονο. Ας ζούμε λοιπόν έτσι, μ' αγάπη και καλοσύνη. Αναζητούμε ο

ένας τον άλλο στη μοναξιά μας, και βαδίζουμε στο δρόμο όταν δεν έχουμε τζάκι να καθίσουμε.

Φίλοι κι αδέρφια μου, ο πλατύτερος δρόμος είναι ο συνάνθρωπός σας.

Τα φυτά αυτά που ζούν από το δέντρο τραβούν το γάλα της γης μέσα στη γλυκιά σιγαλιά της νύχτας και η γη μέσα στο γαλήνιο όνειρό της θηλάζει στον κόρφο του ήλιου.

Κι ο ήλιος, σαν και σας και μένα, και σαν καθετί που υπάρχει, παρακάθεται ισότιμος στο συμπόσιο του Πρίγκηπα, που η πόρτα του μένει πάντα ανοιχτή και το τραπέζι του πάντα στρωμένο.

Μάνους, φίλε μου, όλα όσα υπάρχουν, ζουν πάντα από όλα που υπάρχουν. Κι όλα όσα υπάρχουν ζούν με την πίστη που δεν έχει όρια και με τη γενναιοδωρία του Υπέρτατου».

ΚΑΙ κάποιο πρωί, την ώρα που ο ουρανός ήταν ακόμα θαμπός το γλυκοχάραμα, περπάτησαν όλοι μαζί στον Κήπο και κοίταξαν κατά την Ανατολή και στάθηκαν, όλοι βουβοί μπροστά στον ήλιο που ανέτειλε. Κι υστέρα από λίγο ο Αλμουσταφά έδειξε με το χέρι του και είπε: «Το είδωλο του πρωινού ήλιου που καθρεφτίζεται σε μια δροσοστάλα δεν είναι κάτι λιγότερο από τον ίδιο τον ήλιο. Η αντανάκλαση της ζωής μέσα στην ψυχή σας δεν είναι τίποτα λιγότερο από την ίδια τη ζωή.

Η δροσοστάλα καθρεφτίζει το φως γιατί είναι ένα με το φως, κι εσείς αντανακλάτε τη ζωή γιατί η ζωή και σεις είσαστε ένα.

Όταν το σκοτάδι πέφτει επάνω σας να λέτε: Αυτό το σκοτάδι είναι η αυγή που δε γεννήθηκε ακόμα' και μ' όλο που το έργο της νύχτας με σκεπάζει, ωστόσο θα γεννηθεί και για μένα η αυγή όπως θα γεννηθεί και για τους λόφους.

Η δροσοστάλα στρογγυλεύει το σχήμα της μέσα στη σκοτεινιά του κρίνου, και μοιάζει με σας που μαζεύετε την ψυχή σας μέσα στην καρδιά του Θεού.

Αν η δροσοστάλα πει: Ούτε μια φορά στα χίλια χρόνια δεν είμαι πραγματικά μια δροσοστάλα, μιλείστε της και πείτε της: Δεν ξέρεις ότι το φως όλων των χρόνων λάμπει στον κύκλο σου;

ΚΑΙ κάποιο βράδυ, μεγάλη καταιγίδα έπεσε στον τόπο, κι ο Αλμουσταφά κι οι μαθητές του μπήκαν μέσα και κάθισαν γύρω στο τζάκι κι ήτανε ήσυχοι και σιωπηλοί.

Μετά, ένας από τους μαθητές είπε: «Είμαι μόνος, Δάσκαλε, και οι οπλές των ωρών χτυπούν σκληρά το στήθος μου».

Κι ο Αλμουσταφά σηκώθηκε και στάθηκε ανάμεσά τους κι είπε με φωνή που μοιάζει με τη βουή του δυνατού αέρα: «Μόνος! Και τι μ' αυτό; Ήρθες μόνος, και μόνος θα χαθείς μες στην ομίχλη.

Γι' αυτό να πίνεις την κούπα σου μόνος και σιωπηλός. Οι μέρες του φθινοπώρου έδωσαν άλλες κούπες σ' άλλα χείλη και τις γέμισαν με κρασί πικρό και γλυκό, ακριβώς όπως γέμισαν και τη δικιά σου κούπα.

Πίνε την κούπα σου μόνος, μ' όλο που μπορεί να έχει γεύση απ' το αίμα και τα δάκρυά σου, και να ευχαριστείς τη ζωή για το δώρο της δίψας. Γιατί, χωρίς τη δίψα, η καρδιά σου δεν είναι παρά η ακτή μιας στείρας θάλασσας, χωρίς τραγούδι και χωρίς κύμα.

Να πίνεις μονάχος την κούπα σου, και να την πίνεις με χαρά.

Να τη σηκώνεις ψηλά πάνω από το κεφάλι σου και να πίνεις στην υγεία όσων πίνουν μόνοι.

Κάποια φορά γύρεψα τη συντροφιά των ανθρώπων και κάθισα μαζί τους στα τραπέζια

του συμπόσιου κι ήπια μαζί τους. Αλλά το κρασί τους δεν ανέβηκε στο κεφάλι μου, ούτε έτρεξε μέσα στο στήθος μου. Μόνο που κατέβηκε στα πόδια μου. Η σοφία μου έμεινε στεγνή κι η καρδιά μου σφραλισμένη και σφραγισμένη. Μόνο τα πόδια μου ήταν μαζί τους μέσα στην ομίχλη τους.

Κι από τότε δεν ξαναγύρεψα τη συντροφιά των ανθρώπων, ούτε ξανάπια κρασί στο τραπέζι τους.

Γι' αυτό σου λέω, μ' όλο που οι οπλές των ωρών χτυπούν σκληρά στο στήθος σου, και τι μ' αυτό; Είναι καλό για σένα να πίνεις την κούπα της θλίψης σου μόνος, και την κούπα της χαράς σου πάλι μόνος».

ΚΑΙ κάποια μέρα, καθώς ο Φάρδρος ο Έλληνας περπατούσε μες στον Κήπο, το πόδι του σκόνταψε σε μια πέτρα και κείνος θύμωσε. Στράφηκε, σήκωσε την πέτρα και είπε με χαμηλή φωνή: «Ω, άψυχο πράγμα μέσα στο δρόμο μου!». Και πέταξε την πέτρα.

Κι ο Αλμουσταφά, ο διαλεκτός κι αγαπημένος, είπε: Γιατί είπες: «Ω, άψυχο πράγμα»; Είσαι τόσο καιρό σ' αυτό τον Κήπο και δεν ξέρεις πώς δεν υπάρχει τίποτα άψυχο εδώ; Όλα τα πράγματα ζουν και λάμπουν στη γνώση της μέρας και στο μεγαλείο της νύχτας. Εσύ κι η πέτρα είσαστε ένα. Υπάρχει διαφορά μόνο στους χτύπους της καρδιάς. Η δικιά σου χτυπά κάπως πιο γρήγορα, δεν είν' έτσι, φίλε μου; Ναι, αλλά δεν μπορεί να 'ναι τόσο ήρεμη.

Ο ρυθμός της μπορεί να είναι ένας άλλος ρυθμός, αλλά σου λέω πως αν μετρήσεις τα βάθη της ψυχής σου κι ανεβείς στα ύψη του διαστήματος, δε θ' ακούσεις παρά μονάχα μια μελωδία και μέσα σ' αυτή τη μελωδία τραγουδούν κι η πέτρα και τ' αστέρι, το ένα μαζί με τ' άλλο, σ' απόλυτη αρμονία.

Αν δε νιώθεις τα λόγια μου, τότε αυτό θα γίνει ίσως κάποια άλλη αυγή. Αν καταράστηκες τούτη την πέτρα, γιατί στην τυφλότητά σου σκόνταψες πάνω της, θα μπορούσες να καταραστείς ένα αστέρι, αν το κεφάλι σου ήταν τόσο ψηλά που να το συναντούσε στον ουρανό;

Αλλά θα 'ρθει μια μέρα που θα μαζεύεις πέτρες κι αστέρια όπως το παιδί μαζεύει τα κρίνα του λιβαδιού, και τότε θα καταλάβεις πως όλα τούτα τα πράγματα είναι γεμάτα ζωή κι ευωδιά».

ΚΑΙ την πρώτη μέρα της εβδομάδας ό-
ταν οι ήχοι της καμπάνας του ναού α-
ναζήτησαν τ' αφτιά τους, κάποιος μίλησε κι
είπε: «Δάσκαλε, πολλά λόγια ακούμε για το
Θεό εδώ γύρω. Εσύ τι λες για το Θεό, και
ποιος είναι ο Θεός πραγματικά;»

Και κείνος στάθηκε μπροστά του σα μικρό
δεντράκι που αψηφάει τον άνεμο και την κα-
ταιγίδα κι αποκρίθηκε κι είπε: «Σκεφτείτε τώ-
ρα, σύντροφοι κι αγαπημένοι μου, μια καρδιά
που περικλείνει όλες τις καρδιές, μια αγάπη
που αγκαλιάζει όλες τις αγάπες, ένα πνεύμα
που τυλίγει όλα τα πνεύματα, μια φωνή που
χωράει μέσα της όλες τις φωνές, και μια σιω-
πή βαθύτερη απ' όλες τις σιωπές, κι άχρονη.

Προσπαθείστε τώρα να νιώσετε μ' ολάκε-
ρο τον εαυτό σας μια ομορφιά πιο μαγευτική
άπ' όλα τα όμορφα πράγματα, ένα τραγούδι
πιο απέραντο από τα τραγούδια της θάλασσας
και του δάσους, ένα μεγαλείο που κάθεται σ'
ένα θρόνο, που ο Ωρίων μπροστά του δεν είναι
παρά ένα υποπόδιο, και που κρατάει ένα σκή-
πτρο που μπρός του οι Πλειάδες δεν είναι πα-
ραπάνω από τη λάμψη της δροσοσταλιάς.

Αναζητάτε πάντοτε μόνο τροφή και στέγη,
ρούχο και ραβδί. Αναζητάτε τώρα Εκείνον
που δεν είναι ούτε στόχος για τα βέλη σας,
ούτε πέτρινη σπηλιά για να σας προστατέψει
από τα στοιχεία της φύσης.

Κι αν τούτα τα λόγια μου είναι βράχος κι

αίνιγμα, τότε γυρέψτε, τουλάχιστο, να κομματιαστούν οι καρδιές σας και τα ερωτήματά σας να σας φέρουν στην αγάπη και τη σοφία του Υπέρτατου, που οι άνθρωποι αποκαλούν Θεό».

Κι ήτανε όλοι σιωπηλοί, κι οι καρδιές τους γεμάτες απορία. Κι ο Αλμουσταφά τους συμπόνεσε, τους κοίταξε με τρυφεράδα και τους είπε: «Ας μη μιλήσουμε περισσότερο για το Θεό και Πατέρα. Ας μιλήσουμε καλύτερα για τους θεούς τους γειτόνους σας, και τ' αδέρφια σας, τα στοιχεία της φύσης, που σαλεύουν γύρω απ' τα σπίτια σας και πάνω στα χωράφια σας.

Θα θέλατε με τη φαντασία σας να υψωθείτε ως τα σύννεφα κι αυτό θα τ' ονομάζετε υψος· και θα θέλατε να διασχίσετε την απέραντη θάλασσα κι αυτό θα τ' ονομάζατε απόσταση. Αλλά εγώ σας λέω πως όταν σπέρνετε ένα σπόρο στη γη, φτάνετε σε μεγαλύτερο ύψος. Κι όταν δείχνετε την ομορφιά του πρωινού στο γείτονά σας, διασχίζετε μια πιο μεγάλη θάλασσα.

Πολύ συχνά υμνείτε το Θεό, το άπειρο, κι ωστόσο δεν ακούτε πραγματικά το τραγούδι. Μακάρι να μπορούσατε ν' ακούσετε το τραγούδι των πουλιών και τα φύλλα που πέφτουν απ' το κλαρί καθώς περνά ο άνεμος, και μη ξεχνάτε φίλοι μου, πως τα φύλλα αυτά τραγουδούν μόνο όταν χωρίζονται από το κλαρί!

Και πάλι σας παρακαλώ να μη μιλάτε και

τόσο ελεύθερα για το Θεό, που είναι το Παν
σας, αλλά καλύτερα να μιλάτε και να καταλα-
βαίνετε ο ένας τον άλλο, ο γείτονας το γείτο-
να, ο θεός το θεό.

Γιατί, ποιος θα θρέψει τα μικρά πουλιά της
φωλιάς, αν η μάνα πετάξει στον ουρανό; Και
ποιά ανεμώνη του αγρού θα ολοκληρωθεί, αν
δεν τη ζευγαρώσει η μέλισσα από μίαν άλλη
ανεμώνη;

Μονάχα όταν χάνεστε στον πιο μικρό σας
εαυτό, αναζητάτε τον ουρανό που ονομάζετε
Θεό. Μακάρι να μπορούσατε να βρείτε τα μο-
νοπάτια προς τον απέραντο εαυτό σας· μακάρι
να ήσασταν λιγότερο νωθοί και να λιθοστρώ-
νατε τους δρόμους!

Ναύτες και φίλοι μου, θα ήταν πιο φρόνιμο
να μιλάμε λιγότερο για το Θεό, που δεν μπο-
ρούμε να καταλάβουμε, και περισσότερο ο
ένας για τον άλλο, που μπορούμε να καταλά-
βουμε. Κι ωστόσο θα ήθελα να ξέρετε πως όλοι
μας είμαστε η ανάσα κι η ευωδιά του Θεού.
Είμαστε ο Θεός, στο φύλλο, στο λουλούδι, και
πολλές φορές στον καρπό».

ΚΑΙ κάποιο πρωινό που ο ήλιος έστεκε ψηλά στον ουρανό, ένας από τους μαθητές, ένας από κείνους τους τρεις που είχαν παίξει μαζί του στα παιδικά του χρόνια, τον πλησίασε και του είπε: «Δάσκαλε, το ρούχο μου έλιωσε, κι άλλο δεν έχω. Δώσ' μου άδεια να πάω στο παζάρι και να ψάξω, μήπως βρώ καινούργιο ρούχο».

Κι ο Αλμουσταφά κοίταξε το νέο και του είπε: «Δώσ' μου το ρούχο σου». Και κείνος υπάκουσε κι έμεινε γυμνός μέσα στο μεσημέρι.

Κι ο Αλμουσταφά είπε με φωνή που αντήχησε σα νιό πουλάρι που κάλπαζε στο δρόμο: «Μόνο οι γυμνοί ζούν μέσα στον ήλιο. Μόνο οι αθώοι καθαλούν τον άνεμο. Και μόνο εκείνος που χάνει το δρόμο του χίλιες φορές θα βρει το γυρισμό του στην πατρίδα.

Οι άγγελοι κουράστηκαν από τους έξυπνους. Και χθες ακόμα ένας άγγελος μου είπε: Έχουμε φτιάξει την κόλαση για κείνους που λαμποκοπούν. Τι άλλο απ' τη φωτιά μπορεί να χαλάσει μια λαμπερή επιφάνεια και να λιώσει ένα πράγμα ως τον πυρήνα του;

Και γω είπα: Αλλά φτιάχνοντας την κόλαση, φτιάξατε και τους δαιμόνους για να την κυβερνούν. Αλλά ο άγγελος απάντησε: Όχι, η κόλαση κυβερνιέται από κείνους που δεν παραδίνονται στη φωτιά.

Σοφός άγγελος. Ξέρει τους τρόπους των ανθρώπων και τους τρόπους των μισοανθρώ-

πων. Είναι ένας από τους Σεραφείμ που έρχονται, να βοηθήσουν τους προφήτες όταν τους πειράζουν οι έξυπνοι. Και σίγουρα χαμογέλα όταν οι προφήτες χαμογελούν και κλαίει όταν εκείνοι κλαίνε.

Φίλοι και ναύτες μου, μόνο οι γυμνοί ζουν μέσα στον ήλιο. Μόνο οι ακυβέρνητοι μπορούν να ταξιδέψουν στη μεγάλη θάλασσα. Μόνο εκείνοι που έχουν σκοτάδι τη νύχτα, θα ξυπνήσουν με το γλυκοχάραμα και μόνο εκείνοι που κοιμούνται μαζί με τις ρίζες κάτω από το χιόνι, θα φτάσουν στην άνοιξη.

Γιατί είσαστε σαν τις ρίζες, όμοια απλοί, κι ωστόσο έχετε τη σοφία από τη γη. Και είσαστε σιωπηλοί, κι ωστόσο έχετε μέσα στ' αγέννητα κλαριά σας τη χορωδία των τεσσάρων ανέμων.

Είσαστε χωρίς δύναμη, χωρίς μορφή κι ωστόσο είσαστε η αρχή θεόρατων βαλανιδιών και το μισογραμμένο ακόμα σχέδιο απ' τις ιτιές που υψώνονται στον ουρανό.

Άλλη μια φορά σας λέω, δεν είσαστε παρά μονάχα ρίζες ανάμεσα στο σκοτεινό ριζόχωμα και τους κινούμενους ουραμούς. Και πολλές φορές είδα να υψώνεστε για να χορέψετε μαζί με το φως, αλλά σας είδα ακόμα και διστακτικούς και ντροπαλούς. Όλες οι ρίζες είναι ντροπαλές. Έχουν κρύψει τις καρδιές τους τόσο

πολύ καιρό που δεν ξέρουν τι να κάνουν μ' αυτές.

Αλλά ο Μάης θα ρθει κι ο Μάης είναι μια ανήσυχη παρθένα κι αυτή θα γίνει μάνα των λόφων και των κάμπων».

ΚΙ ένας από κείνους που είχαν υπηρετήσει στο Ναό, τον παρακάλεσε κι είπε: «Μάθε μας, Δάσκαλε τα λόγια μας να είναι σαν τα δικά σου λόγια, ύμνος και θυμίαμα για τους ανθρώπους».

Κι ο Αλμουσταφά αποκρίθηκε κι είπε: «Θα υψωθείτε πάνω από τα λόγια σας, αλλά το μονοπάτι σας θα μείνει ρυθμός κι ευωδιά. Ρυθμός για τους εραστές κι όλους τους αγαπημένους, κι ευωδιά για κείνους που θέλουν να ζήσουν τη ζωή μέσα στον Κήπο.

Αλλά θα υψωθείτε πάνω από τα λόγια σας, σε μια κορφή όπου πέφτει η σκόνη των αστεριών, και θ' ανοίξετε τα χέρια σας ώσπου να γεμίσουν. Ύστερα θα ξαπλώσετε και θα κοιμηθείτε σαν κάτασπρα πουλάκια σε μια λευκή φωλιά και θα ονειρευτείτε το αύριό σας όπως οι άσπρες βιολέτες ονειρεύονται την άνοιξη.

Ναι, και θα κατεβείτε πιο βαθιά από τα λόγια σας. Θ' αναζητήσετε τις χαμένες πηγές των ρευμάτων και θα γίνετε κάποια κρυφή σπηλιά που θ' αντιλαλεί τις αδύναμες φωνές του βάθους, που τώρα δεν μπορείτε ν' αφουγκραστείτε.

Θα κατεβείτε πιο βαθιά από τα λόγια σας, ναι, πιο βαθιά απ' όλους τους ήλιους, στην ίδια την καρδιά της γης, κι εκεί θα είστε μόνοι μ' Εκείνον που περπατά πάνω στο Γαλαξία».

Κι ύστερα από λίγη ώρα ένας από τους μαθητές τον ρώτησε κι είπε: «Δάσκαλε, μίλησέ μας για την ύπαρξη. Τι σημαίνει να υπάρχεις;»

Κι ο Αλμουσταφά τον κοίταξε για πολύ και τον αγάπησε. Και σηκώθηκε και περπάτησε κάμποσα βήματα μακριά τους· ύστερα, ξαναγύρισε και είπε: «Σε τούτο τον Κήπο βρίσκονται θαμμένοι από τα χέρια των ζωντανών ο πατέρας μου κι η μάνα μου· σε τούτο τον Κήπο είναι θαμμένοι οι σπόροι των περασμένων χρόνων, που ήρθαν ως εδώ με τα φτερά του ανέμου. Χιλιάδες φορές θα θαφτούνε εδώ ο πατέρας μου κι η μάνα μου και χιλιάδες φορές ο άνεμος θα θάψει εδώ τους σπόρους· και χιλιάδες χρόνια από σήμερα, εσείς κι εγώ κι αυτά τα λουλούδια θα μαζευτούμε στον ίδιο Κήπο, και θα υπάρξουμε, αγαπώντας τη ζωή, και θα υπάρξουμε με τ' όνειρο του διαστήματος, και θα υπάρξουμε και θα υψωνόμαστε προς τον ήλιο.

Αλλά τώρα, σήμερα, το να υπάρχεις σημαίνει να είσαι σοφός χωρίς να είσαι ξένος για τους ανόητους· σημαίνει να είσαι δυνατός αλλά όχι για να ξεκάνεις τους αδύνατους· σημαίνει να παίζεις με τα μικρά παιδιά, όχι σαν πατέρας, αλλά καλύτερα σα σύντροφος του παιχνιδιού, που θέλει να μάθει τα παιχνίδια τους.

Σημαίνει να είσαι απλός κι άκακος με τους γέροντες και τις γριές, και να κάθεσαι μαζί τους

στον ίσκιο της αρχαίας βελανιδιάς μ' όλο που
εσύ περπατάς ακόμα με την Άνοιξη.

Σημαίνει ν' αναζητάς έναν ποιητή, μ' όλο
που αυτός μπορεί να ζει πέρα από τα εφτά πο-
τάμια, και να είσαι ήρεμος μπροστά του, να μη
θέλεις τίποτα, να μην αμφιβάλλεις για τίποτα,
και χωρίς να 'χεις κανένα ερώτημα στα χείλια
σου.

Σημαίνει να ξέρεις πως ο άγιος κι ο αμαρ-
τωλός είναι αδέρφια δίδυμα, που ο πατέρας τους
είναι ο Μεγαλόχαρος βασιλιάς μας, και πως
ο ένας γεννήθηκε μια στιγμή πριν απ' τον άλ-
λο, και μόνο γι' αυτό τον θεωρούμε Διάδοχο
του Θρόνου.

Σημαίνει ν' ακολουθείς την Ομορφιά, ακό-
μα κι αν εκείνη σ' οδηγήσει ως την άκρη του
γκρεμού· και μ' όλο που εκείνη είναι φτερωτή
κι εσύ χωρίς φτερά, και μ' όλο που εκείνη θα
περάσει το γκρεμό, ακολούθησέ την, γιατί,
όπου δεν υπάρχει όμορφιά, δεν υπάρχει τί-
ποτα.

Σημαίνει να είσαι κήπος χωρίς μάντρα,
αμπέλι δίχως φύλακα, θησαυροφυλάκιο πάντα
ανοιχτό στους περαστικούς.

Σημαίνει να σε ληστέψουν, να σε ξεγελά-
σουν, να σ' εξαπατήσουν κι ακόμα να σε πα-
ραπλανήσουν και να σε παγιδέψουν, και μετά
να σε περιγελάσουν, αλλά, παρ' όλα τούτα,
εσύ να κοιτάζεις κάτω από το ύψος του μεγα-
λύτερου εαυτού σου και να χαμογελάς, ξέρον-

τας πως υπάρχει κάποια Άνοιξη που θα 'ρθει στον Κήπο σου να χορέψει με τα φύλλα σου, κι ένα φθινόπωρο για να ωριμάσει τα σταφύλια σου· ξέροντας πως αν κι ένα μόνο απ' τα παράθυρά σου είναι ανοιχτό προς την Ανατολή, ποτέ δε θα είσαι άδειος· να ξέρεις πως όλοι αυτοί που θεωρούνται παραβάτες και ληστές, πλάνοι κι απατεώνες, είναι αδέρφια σου που βρίσκονται σ' ανάγκη, και πως και συ είσαι ίσως όλοι αυτοί στα μάτια των ευλογημένων κατοίκων της Αόρατης Πόλης, πάνω από τούτη την πόλη.

Και τώρα, για σας που τα χέρια σας φτιάχνουν και βρίσκουν όλα τα πράγματα που είναι χρήσιμα και αναγκαία για την άνεση της μέρας και της νύχτας σας.

Να υπάρχεις, σημαίνει να είσαι υφαντής με δάχτυλα που βλέπουν, χτίστης που νοιάζεται για το φως και τον ελεύθερο χώρο· γεωργός που νιώθει ότι κρύβει ένα θησαυρό με κάθε σπόρο που σπέρνει· ψαράς και κυνηγός που δείχνει συμπόνια για το ψάρι και το αγρίμι που κυνηγά, αλλά μεγαλύτερη συμπόνια για την πείνα και την ανάγκη του ανθρώπου.

Και πάνω απ' όλα, σας λέω τούτο: Θα 'θελα να είστε ο καθένας από σας, κι όλοι μαζί, σύντροφοι στο σκοπό κάθε ανθρώπου, γιατί έτσι μόνο μπορείτε να ελπίζετε πως θα πετύχετε τους δικούς σας καλούς σκοπούς.

Σύντροφοι κι αγαπημένοι μου, να είστε

τολμηροί κι όχι πράοι· να είστε ανοιχτοί κι όχι κλεισμένοι· κι ως την τελευταία μας ώρα, και τη δικιά μου και τη δικιά σας, να είστε πραγματικά ο μεγαλύτερος εαυτός σας».

Κι αφού είπε τούτα, έπαψε να μιλά, και τότε έπεσε μια βαθιά μελαγχολία πάνω στους εννιά, κι η καρδιά τους ξεμάκρυνε από κείνον, γιατί δεν ένιωσαν τα λόγια του.

Και να! Οι τρεις άντρες που ήτανε ναυτικοί πόθησαν τη θάλασσα· και κείνοι που είχαν υπηρετήσει στο ναό λαχτάρησαν την παρηγοριά του ιερού βωμού· και κείνοι που ήτανε σύντροφοι των παιχνιδιών του πεθύμησαν την αγορά. Έγιναν όλοι κουφοί στα λόγια του, έτσι που η ηχώ τους ξαναγύρισε σ' αυτόν, σαν κουρασμένο κι άστεγο πουλί που αναζητούσε καταφύγιο.

Κι ο Αλμουσταφά προχώρησε και ξεμάκρυνε από κοντά τους μέσα στον Κήπο, χωρίς να λέει τίποτα και χωρίς να τους κοιτάζει.

Εκείνοι άρχισαν να συζητούν ανάμεσά τους και να γυρεύουν δικαιολογίες για τη λαχτάρα τους να φύγουν.

Και να! Κίνησαν κι έφυγαν, τραβώντας ο καθένας για τη θέση του, κι έτσι ο Αλμουσταφά ο διαλεκτός κι αγαπημένος, έμεινε μόνος.

ΚΙ όταν η νύχτα βασίλεψε για καλά στη γη, ο Αλμουσταφά πήγε κοντά στο μνήμα της μάνας του και κάθισε κάτω απ' τον κέδρο που είχε φυτρώσει εκεί. Και 'κει τον βρήκε ο ίσκιος μιας μεγάλης λάμπης στον ουρανό, κι ο Κήπος άστραψε σαν πολύτιμο πετράδι πάνω στο στήθος της γης.

Κι ο Αλμουσταφά άφησε κραυγή μέσα στη μοναξιά της ψυχής του και είπε:

«Βαριά φορτωμένη είναι η ψυχή μου με τους ώριμους καρπούς της. Ποιος είναι που θα 'θελε να ρθεί να τους πάρει και να χορτάσει; Δεν υπάρχει ένας που να νήστεψε και που να είναι ευγενικός και μεγαλόδωρος στην καρδιά, να ρθει και να τελειώσει τη νηστεία του με την πρώτη καρποφορία μου στον ήλιο, και να μ' άλαφρώσει έτσι από το βάρος της αφθονίας μου;

Η ψυχή μου ξεχειλίζει με το κρασί των αιώνων. Δεν υπάρχει ένας διψασμένος να ρθεί να πιεί;

Ήταν ένας άνθρωπος που στεκόταν στο σταυροδρόμι με τα χέρια απλωμένα στους διαβάτες και τις χούφτες γεμάτες διαμαντικά. Και φώναζε στους περαστικούς κι έλεγε: "Λυπηθείτε με, και πάρτε από μένα. Στ' όνομα του Θεού, πάρτε από τα χέρια μου και παρηγορείστε με".

Μα οι διαβάτες μόνο που τον κοίταζαν και κανένας δεν έπαιρνε απ' τα χέρια του.

Θα ήταν ίσως καλύτερα γι' αυτόν να ήταν ζητιάνος που άπλωνε το χέρι για να πάρει - χέρι τρεμάμενο, που θα ξαναγύριζε άδειο στο στήθος του - παρά να το απλώνει γεμάτο πλούσια δώρα και να μη βρίσκει κανέναν για να τα δεχτεί.

Και ήταν πάλι ένας μεγαλόκαρδος πρίγκηπας που έστησε τις μεταξωτές σκηνές του ανάμεσα στο βουνό και την έρημο, και πρόσταξε τους υπηρέτες του ν' ανάψουν φωτιά, σημαδι για τον ξένο και τον περιπλανώμενο· και ξαπόστειλε τους δούλους του για να φυλάξουν στο δρόμο και να του φέρουν έναν καλεσμένο. Αλλά οι δρόμοι και τα μονοπάτια της ερήμου ήταν αδειανά και κανέναν δε βρήκαν.

Ίσως θα ήταν καλύτερα για τον πρίγκηπα να ήταν ένας άνθρωπος από πουθενά κι από ποτέ, και να γύρευε τροφή και στέγη. Μακάρι να ήταν περιπλανώμενος και να μην είχε άλλο απ' το ραβδί του και μια πήλινη κούπα. Γιατί, τότε, στο λιόγερμα, θ' αντάμωνε τους όμοιούς του, καθώς και τους ποιητές του πουθενά και του ποτέ, και θα μοιραζόταν τη ζητιανιά τους, τις αναμνήσεις τους και τα όνειρά τους.

Κι ήταν ακόμα η κόρη του μεγάλου βασιλιά, που σηκώθηκε από τον ύπνο και φόρεσε το μεταξένιο φόρεμά της, τα μαργαριτάρια και τα ρουμπίνια της, κι έριξε μόσχο στα μαλλιά της και βούτηξε στο κεχριμπάρι τα δάχτυλα.

Ύστερα κατέβηκε από τον πύργο στο περβό-

λι της, όπου η δροσιά της νύχτας είχε υφάνει τα χρυσά σαντάλια της.

Μέσα στην ηρεμία της νύχτας, η κόρη του μεγάλου βασιλιά αναζητούσε την αγάπη στον κήπο, αλλά σ' ολάκερο το απέραντο βασίλειο του πατέρα της δεν υπήρχε κανένας που να την αγαπούσε.

Θα ήταν καλύτερα γι' αυτήν να ήταν κόρη ενός γεωργού, που μάντριζε τα πρόβατά του σ' ένα χωράφι, και να ξαναγύριζε στο σπίτι του πατέρα της το σούρουπο με τη σκόνη του δρόμου στα πόδια της και την ευωδιά των αμπελώνων στις πτυχές του φουστανιού της. Κι όταν θα 'φτανε η νύχτα, κι ο άγγελος του σκοταδιού θ' άπλωνε τις φτερούγες του στον κόσμο, εκείνη θα γλιστρούσε κρυφά και θα πήγαινε στο ποταμάκι όπου θα την καρτερούσε ο αγαπητικός της.

Θα προτιμούσε να 'τανε καλόγρια σε μοναστήρι και να 'καιγε την καρδιά της θυμίαμα, για να υψώσει την καρδιά της ως τον άνεμο, και να κάψει το πνεύμα της σαν κερί για το φως που ανεβαίνει προς το μεγαλύτερο φως, μαζί μ' όλους εκείνους που λατρεύουν και κείνους που αγαπούν και που αγαπιούνται.

Μακάρι να 'ταν μια γυναίκα με πολλά χρόνια στη ράχη της, που θα καθότανε στον ήλιο και θ' αναθυμόταν με ποιόν είχε μοιραστεί τη νιότη της.

Και το σκοτάδι της νύχτας βάθυνε κι ο Αλ-
μουσταφά ήταν πιο σκοτεινός μέσα στη νύχτα
κι η ψυχή του ήταν σύννεφο μαζεμένο, και
κραύγασε ξανά:

«Βαριά φορτωμένη είναι η ψυχή μου με τον ώριμο καρπό
της·

Βαριά φορτωμένη είναι η ψυχή μου με τον καρπό της.

Ποιός θα 'ρθει τώρα να φάει και να χορτάσει;

Η ψυχή μου ξεχειλίζει απ' το κρασί της.

Ποιός θα γεμίσει την κούπα του να πιεί και να δροσιστεί
από τη ζέστα της ερήμου;

Μακάρι να 'μουν δέντρο άνανθο κι άκαρπο,

Γιατί ο πόνος της αφθονίας είναι πιο πικρός από την α-
καρπία.

Κι η θλίψη του πλούσιου που απ' αυτόν κανένας δεν παίρνει,
μεγαλύτερη απ' τον πόνο του ζητιάνου που κανένας δεν του
δίνει.

Μακάρι να 'μου να πηγάδι, ξερό και στερεμένο,

κι οι άνθρωποι να μου πετούσαν πέτρες

γιατί αυτό πιο εύκολα θα μπορούσα να υποφέρω

παρά να είμαι μια πηγή με ζωντανό νερό

που πλάι της περνούν οι άνθρωποι χωρίς να πίνουν.

Μακάρι να 'μου να καλάμι που το πατούν τα πόδια,

Γιατί αυτό θα 'ταν καλύτερο παρά να είμαι λύρα
ασημόχορδη

Σε σπίτι που ο κύριος του δεν έχει δάχτυλα,

Και τα παιδιά του είναι κουφά».

ΚΑΙ τώρα, επτά μέρες κι επτά νύχτες, κα-
νένας δεν πλησίασε στον Κήπο, κι ε-
κείνος ήταν μόνος με τις αναμνήσεις και τον
πόνο του· γιατί ακόμα και κείνοι που είχαν
ακούσει τα λόγια του μ' αγάπη κι υπομονή,
έφυγαν μακριά, αναζητώντας άλλες μέρες.

Μόνο η Καρίμα ήρθε, με τη σιωπή απλω-
μένη στο πρόσωπό της, σαν πέπλο· στο χέρι
κρατούσε δίσκο και κούπα, πιοτό και φαί για
τη μοναξιά του και την πείνα του. Κι αφού τ'
απόθεσε μπροστά του συνέχισε το δρόμο της
και ξεμάκρυνε.

Κι ο Αλμουσταφά πήγε πάλι κατά τις αση-
μένιες λεύκες μέσ' απ' την αυλόπορτα, και κά-
θισε και κοίταζε το δρόμο. Κι ύστερα από
λίγο είδε κάτι σα σύννεφο σκόνης που πετού-
σε πάνω απ' το δρόμο κι ερχόταν προς το μέ-
ρος του. Και μέσα από το σύννεφο φάνηκαν
οι εννιά, και μπροστά τους η Καρίμα που τους
οδηγούσε.

Κι ο Αλμουσταφά προχώρησε και τους
συναπάντησε στο δρόμο, και κείνοι διάβηκαν
την αυλόπορτα κι όλα ήταν καλά σα να μην
είχαν φύγει παρά εδώ και μια μονάχα ώρα.

Μπήκαν και κάθισαν και δείπνησαν μα-
ζί του στο φτωχικό τραπέζι, όπου η Καρίμα
απόθεσε το ψωμί και το ψάρι κι έβαλε
το υπόλοιπο κρασί στις κούπες. Και καθώς
έβαζε το κρασί παρακάλεσε το Δάσκαλο κι

είπε: «Δωσ' μου την άδεια να πάω στην πόλη και να φέρω κρασί για να ξαναγεμίσω τις κούπες σας, γιατί όσο είχαμε τέλειωσε».

Κι εκείνος την κοίταξε και στο βλέμμα του υπήρχε ένα ταξίδι και κάποια χώρα μακρινή, και είπε: «Όχι, αυτό φτάνει για την ώρα».

Και φάγαν κι ήπιαν και χορτάσανε. Κι όταν τελειώσανε, ο Αλμουσταφά μίλησε με φωνή απέραντη, βαθιά σαν τη θάλασσα και γεμάτη σαν την παλίρροια κάτω απ' το φως του φεγγαριού και είπε:

«Σύντροφοι και συνοδοιπόροι μου, ανάγκη να χωρίσουμε τούτη τη μέρα. Πολύ καιρό ταξιδέψαμε μαζί στις επικίνδυνες θάλασσες, κι ανεβήκαμε τα πιο απόκρημνα βουνά και παλέψαμε με τις καταιγίδες. Γνωρίσαμε την πείνα, αλλά παρακαθήσαμε και σε γαμήλια συμπόσια. Πολλές φορές μείναμε γυμνοί, αλλά φορέσαμε και βασιλικά ρούχα. Στ' αλήθεια ταξιδέψαμε μακριά, αλλά τώρα πρέπει να χωριστούμε. Εσείς μαζί θα τραβήξετε το δρόμο σας, κι εγώ μόνος θα τραβήξω το δικό μου.

Και μ' όλο που οι θάλασσες κι οι απέραντες στεριές θα μας χωρίζουν, θα είμαστε όμως πάντα σύντροφοι στο ταξίδι μας προς το Ιερό Βουνό.

Αλλά, πριν πάρουμε τους χωριστούς μας δρόμους, θα ήθελα να σας δώσω τη σοδειά και τη συγκομιδή της καρδιάς μου:

Βαδίζετε το δρόμο σας με τραγούδι, αλ-

λά κάθε τραγούδι σας ας είναι σύντομο γιατί μόνο τα τραγούδια που πεθαίνουν νέα πάνω στα χείλη σας, θα ζήσουν στις ανθρώπινες καρδιές.

Να λέτε μια όμορφη αλήθεια με οποιαδήποτε λόγια. Να λέτε στην κόρη που τα μαλλιά της λαμποκοπούν στον ήλιο, πως είναι κόρη της αυγής. Αλλά αν ανταμώσετε τον τυφλό, μην του πείτε πως ζει μέσα στη νύχτα.

Αφουγκραστείτε τον αυλητή σαν ν' αφουγκράζεστε τον Απρίλη, μα αν ακούσετε κείνον που κρίνει κι επικρίνει, γίνετε κουφοί σαν τα κόκαλά σας κι απόμακροι σαν τη φαντασία σας.

Σύντροφοι μου κι αγαπημένοι μου, στο δρόμο σας θα συναντήσετε ανθρώπους με πόδια αλόγων δώστε τους από τα φτερά σας. Κι ανθρώπους με κέρατα· δώστε τους στεφάνια δάφνης· κι ανθρώπους με νύχια· δώστε τους πέταλα λουλουδιών για δάχτυλα. Κι ανθρώπους με σουβλερές γλώσσες· δώστε τους μέλι για λόγια.

Θα συναντήσετε όλους αυτούς κι άλλους ακόμα· θα συναντήσετε τον κουτσό που πουλάει δεκανίκια· και τον τυφλό που πουλάει καθρέφτες· και θα συναντήσετε τους πλούσιους που θα ζητιανεύουν στην πύλη του Ναού.

Στον κουτσό δώστε από τη γρηγοράδα σας, στον τυφλό από την δρασή σας· και φροντίστε να δώσετε από τον εαυτό σας στους πλού-

σιους ζητιάνους· αυτοί έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη, γιατί σίγουρα κανένας άνθρωπος δε θ' άπλωνε το χέρι για ελεημοσύνη, αν δεν ήταν στ' αλήθεια φτωχός, μ' όλο που έχει όλα τα καλά.

Σύντροφοι και φίλοι μου, σας εξορκίζω, στην αγάπη μου, να είστε μονοπάτια αρίθμητα που διασχίζουν το ένα τ' άλλο μες στην έρημο, όπου περπατούν τα λιοντάρια κι οι λαγοί, αλλά κι οι λύκοι και τα πρόβατα.

Και να θυμάστε τούτο από μένα: Δε σας διδάσκω το δόσιμο αλλά την αποδοχή· όχι την άρνηση αλλά την εκπλήρωση· όχι την παραχώρηση αλλά την κατανόηση με χαμόγελο στα χείλη.

Δε σας διδάσκω τη σιωπή αλλά μάλλον ένα τραγούδι, όχι όμως πολύ φωναχτό.

Σας διδάσκω τον πλατύτερο εαυτό σας, που περιέχει όλους τους ανθρώπους».

Και τότε σηκώθηκε από το τραπέζι και προχώρησε ίσια προς τον Κήπο, κι εκεί περπάτησε κάτω απ' τη σκιά των κυπαρισσιών, καθώς έγερνε η μέρα. Και κείνοι τον ακολουθήσαν, σε κάποια απόσταση, γιατί η καρδιά τους ήτανε βαριά, κι η γλώσσα τους κολλημένη στον ουρανίσκο τους.

Μονάχα η Καρίμα, αφού μάζεψε τ' αποφάγια, πήγε κοντά του και του είπε: «Δάσκαλε, θα 'θελα να μ' αφήσεις να ετοιμάσω φαί γι' αύριο και για το ταξίδι σου».

Και κείνος την κοιτάξε με μάτια που βλέπαν άλλους κόσμους μακρινούς κι αποκρίθηκε: «Αδελφή μου κι αγαπημένη μου, αυτό έχει γίνει ακόμα απ' τις αρχές του χρόνου. Το φαγητό και το ποτό είν' έτοιμα για το αύριο όπως και για το χθές μας και το σήμερα.

Φεύγω, αλλά αν φύγω με μια αλήθεια που δεν εκφράστηκε ακόμα, αυτή η ίδια η αλήθεια θα με γυρέψει πάλι και θα με μαζέψει, μ' όλο που τα στοιχεία μου μπορεί να είναι διασκορπισμένα μέσα στις σιωπές της αιωνιότητας, και πάλι θα ξανάρθω μπροστά σας για να μιλήσω με μια φωνή ξαναγεννημένη μες από την καρδιά τούτης της απέραντης σιωπής.

Κι αν κάτι απ' όσα είπα σε σας είναι όμορφο, τότε ξανά θα με καλέσουν, ναι, ακόμα με το ίδιο τ' όνομά μου, Αλμουσταφά, και θα σας δώσω ένα σημάδι για να καταλάβετε πως ήρθα πάλι να μιλήσω όλα όσα λείπουν γιατί ο Θεός δεν ανέχεται να κρύβεται απ' τον άνθρωπο, ούτε ο λόγος του να κοιτάται θαμμένος στην άβυσσο της καρδιάς του ανθρώπου.

Θα ζήσω πέρα από το θάνατο, και θα τραγουδώ στ' αφτιά σας.

Ακόμα κι όταν το απέραντο θαλάσσιο κύμα με φέρει στο απέραντο θαλάσσιο βάθος.

*Θα καθίσω στο τραπέζι σας αν και χωρίς σώμα,
Και θα πάω μαζί σας στα χωράφια, σαν πνεύμα αόρατο.
Θα ρθω στο παραγώνι σας, αθέατος καλεσμένος.*

Ο θάνατος δεν αλλάζει τίποτα εξόν από τις μάσκες
που σκεπάζουν τα πρόσωπά μας.

Ο ξυλοκόπος θα είναι πάλι ξυλοκόπος, ο γεωργός γεωργός,
και κείνος που τραγούδησε τα τραγούδια του στον
άνεμο θα τα τραγουδήσει πάλι στις κινούμενες σφαί-
ρες».

Κι οι μαθητές έμειναν άφωνοι σαν πέτρες,
και βαθιά λυπημένοι στις καρδιές τους επειδή
είχε πει τη λέξη «Φεύγω».

Αλλά κανένας δεν άπλωσε το χέρι του να
σταματήσει το Δάσκαλο, και κανένας δεν α-
κολούθησε τα βήματά του.

Κι ο Αλμουσταφά βγήκε απ' τον Κήπο
της μάνας του, και τα βήματά του ήτανε γορ-
γά κι αθόρυβα· και μέσα σε μια στιγμή, σα φύλ-
λο που το φυσά ο δυνατός αέρας, έφυγε πολύ
μακριά τους, κι εκείνοι είδαν κάτι σαν απαλό
φως που ταξίδευε προς τα ύψη.

Και οι εννιά πήραν τα μονοπάτια τους κα-
τεβαίνοντας το δρόμο.

Αλλά η γυναίκα στέκονταν ακόμα μέσα
στη νύχτα που έπεφτε και παρατηρούσε πως
το φως και το σούρουπο γίνονταν ένα· και πα-
ρηγόρησε την απελπισία και τη μοναξιά της
με τούτα τα λόγια του: «Φεύγω, αλλά αν φεύ-
γω με μια αλήθεια που δεν εκφράστηκε ακόμα,
αυτή η ίδια η αλήθεια θα με γυρέψει πάλι και
θα με μαζέψει, και πάλι θα ξανάρθω».

ΚΑΙ τώρα πια ήταν νύχτα.

Και κείνος είχε φτάσει στους λό-
φους. Τα βήματά του τον φέραν στην ομίχλη,
και στάθηκε ανάμεσα στα βράχια και τ' άσπρα
κυπαρίσσια που κρύβονταν απ' όλα τα πράγ-
ματα, και μίλησε κι είπε:

«Ομίχλη, αδερφή μου, λευκή ανάσα που δεν μπήκες
ακόμα σε καλούπι,
ξαναγυρνώ σε σένα, άσπρη ανάσα κι άφωνη, λέξη
ανείπωτη ακόμα.

Ομίχλη, φτερωτή αδερφή μου, είμαστε τώρα μαζί,
και μαζί θα είμαστε ως τη δεύτερη μέρα της ζωής
που η αυγή της θα σε ρίξει σα δροσιά μέσα
στον κήπο,
και μένα σα μωρό στον κόρφο μιας γυναίκας,
και 'κει θα θυμηθούμε.

Ομίχλη, αδερφή μου, ξαναγυρνώ, καρδιά που αφουγκρά-
ζεται τα βάθη της,
σαν την καρδιά σου, πόθος που πάλλει μα χωρίς σκοπό,
ίδιος με τον πόθο σου,
μια σκέψη που δε συγκεντρώθηκε ακόμα, ίδια η σκέψη σου.

Ομίχλη, αδερφή μου, πρωτόγεννη της μάνας μου,
τα χέρια μου κρατούν ακόμα τους πράσινους σπόρους
που με πρόσταξες να σκορπίσω
και τα χείλη μου είναι σφραγισμένα πάνω στο τραγούδι
που με πρόσταξες να τραγουδήσω·
και δε σου φέρνω καρπό, και δε σου φέρνω αντίλαλους,
γιατί τα χέρια μου ήταν τυφλά, και τα χείλη μου άκαρπα.

Ομίχλη αδερφή μου, πολύ αγάπησα τον κόσμο, κι ο κόσμος
μ' αγάπησε,
Γιατί όλα τα χαμογελά μου ήταν στα χείλη τους, και όλα
τα δάκρυά τους ήταν στα μάτια μου.
Κι ωστόσο ανάμεσά μας υπήρχε ένα φαράγγι σιωπής
που ο κόσμος δεν ήθελε να γεφυρώσει
κι εγώ δεν μπορούσα να περάσω.

Ομίχλη, αδερφή μου, αθάνατη αδερφή μου Ομίχλη,
τραγουδησα τ' αρχαία τραγούδια στα μικρά παιδιά μου,
και κείνα άκουσαν κι εγώ είδα την απορία στην όψη τους·
αλλ' αύριο ίσως ξεχάσουν το τραγούδι,
και δεν ξέρω σε ποιον θα το πάει ο άνεμος.
Και μ' όλο που δεν ήταν δικό μου, ωστόσο ήρθε στην καρ-
διά μου,
και κατοίκησε για μια στιγμή πάνω στα χείλη μου.
Ομίχλη, αδερφή μου, παρ' όλα όσα έγιναν,
Εγώ είμαι ήρεμος.
Ήταν αρκετό που τραγούδησα σ' αυτούς που είχαν κιάλας
γεννηθεί.
Και μ' όλο που το τραγούδι δεν είναι πραγματικά δικό μου,
ωστόσο είναι τραγούδι που βγαίνει μεσ' από τον πιο βαθύ
πόθο της καρδιάς μου.
Ομίχλη αδερφή μου, αδερφή μου Ομίχλη,
Είμαι ένα τώρα με σένα.
Δεν είμαι πια ένας εαυτός.
Οι τοίχοι γκρέμισαν.
Κι οι αλυσίδες έσπασαν.
Ανεβαίνω προς εσένα, σαν ομίχλη,
Και μαζί θα ταξιδέψουμε πάνω απ' τη θάλασσα μέχρι
τη δεύτερη μέρα της ζωής,
Όταν η αυγή θα σε ξαναρίξει σα δροσιά μέσα στον κήπο,
Και μένα σα μωρό στον κόρφο μιας γυναίκας.

Εκατομμύρια άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο ανταποκρίθηκαν στο μήνυμα του Χαλίλ Γκιμπράν που περιέχεται στο αριστούργημά του **Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ**, γιατί βρήκαν σ' αυτό την έκφραση των πιο βαθειών πόθων της ψυχής και της καρδιάς του ανθρώπου.

Αν και το μεγαλύτερο μέρος του έργου είναι γραμμένο σε πρόζα, στην ουσία του είναι ποίηση. Γιατί ο Γκιμπράν ζούσε με την ψυχή του μέσα στην ουσία της ομορφιάς όπου σβήνουν οι διακρίσεις ανάμεσα στὸν πεζὸ λόγο καὶ τὴν ποίηση καὶ όπου η ἴδια η σκέψη γίνεται ἓνα εἶδος μουσικῆς.

Ο Γκιμπράν ἤξερε νὰ γράφει αἰώνιες ἀλήθειες με τρόπο που κάνει τον αναγνώστη νὰ νοιώθει οτι περιδιαβάζει σ' ἓνα ἡσυχο δάσος ἢ λούζεται σ' ἓνα δροσερό ποταμάκι· ηρεμεί τὴν ψυχή. Ἀλλὰ ἤξερε νὰ γράφει καὶ με τὸν πυρσό καὶ νὰ καίει σαν τὴ Φωτιά.

Εφημερίδα Πανεπιστημίου Οκλαχόμα